לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

עמ' א', כ"ג בשבט תשמ"ז, 22 בפברואר 1987 / שנה מ"ד מס' 13276 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

בקשת הרמטכ"ל להארכה לא נדונה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

שר־הביטחון, יצחק רבין, טרם נענה לבקשתו של הרמטכ"ל, רב־אלוף משה לוי, להאריך את תקופת כהונתו בשבועיים ימים עד למחרת יום העצמאות.

רב־אלוף לוי היפנה את בקשתו לשר הביטחון בעל־פה בשיחה שהתקיימה בין השניים לפני כחודש. מקור בטחוני מסר, כי שר־הביטחון לא רואה בעניין נושא בהול לטיפול וכי יש עדיין זמן לקבל החלטה בנושא.

האלוף אורי אור סיים בסוף השבוע את תפקידו כמסקר ההשתלמות למפקדים בכירים בצה"ל ויפרוש בקרוב מהצבא.

בצה"ל נמשכים המאמצים למצוא מועמד לראשות פיקוד המרכז במקומו של האלוף אהוד ברק.

מאיר יערי, מהאבות המייסדים, הלך לעולמו

נפטר אתמול בבוקר, בשיבה טובה, בן 90 ■ שייך לדור הנפילים והמייסדים ■ היה בין מייסדי השומר הצעיר, ההסתדרות, הקיבוץ הארצי ומפ"ם ■ היה חבר ב־7 כנסות ■ אבל כבד

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

מאיר יערי, ממייסדי השומר הצעיר, "הקיבוץ הארצי" ומפ"ם ומנהיג התנועה במשך שנות דור, נפטר בשיבה טובה בבוקר שבת, והוא בן 90. אבל ירד על הקיבוץ הארצי כולו, מפ"ם וקיבוצו מרחביה, עם היוודע דבר מותו.

מאיר יערי קם בשבת בבוקר כהרגלו ב־8.00, חש ברע וב־8.30 לערך נפטר בביתו. השאיר אחריו אישה, אנדה לבית קרס, בן אביעזר יערי, ובת, רחל גרול, 5 נכדים ו־8 נינים.

מאיר יערי המנוח שייך לדור הנפילים והמייסדים וכל חייו היו קודש לעם היהודי לתנועה הציונית, תנועת הפועלים ומדינת ישראל.

חבר "ביתניה עילית"

הוא נולד ב־1897, ביום האחרון של פסח, ברישא שבגליציה. בתום לימודיו, בגיל 17, התגייס לצבא האוסטרי ושירת כקצין בחזית האיטלקית במלחמת העולם הראשונה. ב־1914 היה בין מיסדי תנועת השומר־הצעיר. לאחר מכן למד חקלאות בוינה, וב־1920 עלה לארץ ונמנה על מייסדי ההסתדרות.

ב־1921 נימנה עם חבריה המרכזיים של "ביתניה עילית", והיה חבר קיבוץ א' של השומר הצעיר, בבית־אלפא, אז גם נשא את אנדה לאישה. ב־1922 יצא בשליחות החלוץ לפולין. בתו הבכורה רחל, מבנותיה הראשונות של מרחביה, נולדה ב־1923. ב־1924 השתתף יערי בהכרות תנועת "השומר הצעיר העולמית" ברנציג והיה חבר בפלוגת העבודה בהרצליה.

בעת שהיה חבר פלוגת העבודה בבת־גלים, נטל חלק ב־1926 בסלילת הכביש חיפה־צמח. באותה שנה היה לו חלק מרכזי בהכנת

(המשך בעמוד 18)

שני עצים העומדים האחד ליד השני

מאת כתב "על המשמר"

יעקב חזן אמש אמר ב"קול ישראל" דברים לזכרו של מאיר יערי ומהם:

"איני מסוגל לדבר על מאיר לאחר פטירתו באופן אובייקטיבי. זה כאילו נגזר חלק מעצמי. הוא היה ידיד־חיי. למעלה מ־60 שנה קיימנו שותפות קיינו, שותפות שהייתה בה הזדהות ללא שיעור במטרת חיינו — שחרור עמנו משיעבודו הגלותי. הייתה בו התמזגות ללא שיעור עם התנועה שהיינו מראשוני מקימיה תנועת השומר הצעיר בגולה, הקיבוץ הארצי על 85 קיבוציו ומפלגתנו מפ"ם. כל זה, תוך אהבה ללא גבול לעמנו, תוך הכרה שאנו שותפים למאבקו הגדולה על שחרורו הלאומי.

"מאיר לא הקריב את חייו על מזבח התנועה. הציונות והתנועה היו כל חייו. כל חייו היו למלחמה בשחרורו של האדם מכל שיעבוד וניצול. כל חייו רדף שלום בינינו ובין העם הערבי שארצנו היא גם מולדתו, ויחד עם זה, כל־כולו היה לדאגה לבטחונה של ישראל.

"מאיר היה ממייסדי ההסתדרות הכללית שבלעדיה לא הייתה קמה מדינת ישראל. מעולם לא עזבה אותו השאיפה ללכד את המחנה הציוני־סוציאליסטי. ההגשמה העצמית הייתה סם־חייו והוא קיימה כפי שיהודי מאמין מקיים את מצוותיו. ראשית כל ההגשמה בקיבוץ. הוא היה נאמן הנאמנים של קיבוצו ושל מוסדי תנועתנו. חולה מאוד ושבע ייסורים ניסה לחיות את חיי התנועה הוא ואמר: שבע ימים אך לא שבע מעשים וציווה עלינו להמשיך בדרכו".

על סוד ידידותם רבת השנים אמר חזן: "הסוד היה הזדהות שנינו עם מטרת חיינו — הציונות, בעניין חברה מתקדמת בארץ־ישראל והשגת שלום יהודי־ערבי. על יסוד זה הפכה השותפות לידידות. תמיד הייתי אומר שאנו כשני עצים העומדים האחד ליד השני; השורשים בעומק האדמה סבוכים זה בזה והצמרות לפעמים מכות אחת בשנייה — אבל תמיד נשארים יחדיו.

"60 שנה היינו מתוך ידידות שמעולם לא נפסקה ורק הלכה והעמיקה. כל חיינו היו התייעצות אחת גדולה, תוך מאמץ מתמיד להגיע למשותף בינינו הדברים. זאת הייתה תנועה דמוקרטית הבונה חייה בכוחות משותפים. היו ויכוחים רבים, היסוד היה מאמץ מתמיד להגיע למיצוי המשותף".

אסד ביקש גיבוי סובייטי למלחמה

רצה לצאת כנגד ישראל בקיץ הקרוב ■ בריה"מ השיבה בשלילה

מאת עוזי מהנימי, כתבנו לענייני המזרח־התיכון

לונדון. — הנשיא אסד בקש לאחרונה מהסובייטים לתת לו גיבוי למלחמה נגד ישראל בקיץ הקרוב.

מקורות יודעי־דבר בלונדון שמסרו על כך לכתבנו, ציינו, כי הבקשה הושמעה בעת ביקור חשאי שקיים לאחרונה המנהיג הסורי במוסקווה, הסובייטים השיבו בשלילה לבקשתו של אסד.

בביקורו החשאי במוסקווה ביקש הנשיא הסורי מהסובייטים לספק לו

(המשך בעמוד 18)

האמונה, המחשבה והמעשה

מאיר יערי, מנהיג השומר־הצעיר, מאבות תנועת העבודה, איננו.

מאיר יערי לא היה רק המנהיג והוגה הדעות הראשון במעלה של השומר־הצעיר, על יצירתו הקיבוצית והפוליטית, הקיבוץ־הארצי ומפ"ם. הוא היה סמלה החי של התנועה, וממשיך להיות כזה לדורות שיבואו.

מאיר יערי היה מגזע המנהיגים של דור הנפילים. הוא איחד במנהיגותו שלושה כוחות, שתנועת השומר־הצעיר ניזונה ונתעצבה מהם עד עצם היום הזה: כוח האמונה, כוח המחשבה וכוח המעשה. בכוח האמונה חלחיב קבוצות צעירים, וסלל איתם את הדרך להגשמה הציונית החלוצית. בכוח המחשבה, שנשענה על עולם תרבותי עשיר, עיצב משנתו, רעיונות ותורות, שהפכו תשתית למחשבה הציונית־סוציאליסטית, התומכת בהגשמה חלוצית ובאחוות־עמים. בכוח המעשה שלו ושל מנהיגות תנועת העבודה הצעירה קמו מאות קיבוצים ומושבים, נוסדה ההסתדרות, התעצב המשק הציבורי לענפיו, והתפתחה התשתית הפוליטית של תנועת העבודה.

אי־אפשר לתאר את השומר־הצעיר בלי מאיר יערי, אי־אפשר לתאר את ישראל של היום בלי טביעת אצבעותיו וחותמו של מאיר יערי. סיפור חייו משקף גם את הסתירות הפנימיות המלוות את השומר־הצעיר מאז היווסדו. הוא היה שותף לכל מעשה חשוב שקם ביישוב העברי ועיצב את פני המדינה, אבל שמר בעקשנות על פרופיל עצמאי, וכמותו שמר השומר־הצעיר על מעמדו כתנועה בעלת מסר ייחודי. על ייחוד זה היא ממשיכה לשמור עד היום.

מותו של מאיר יערי, בשיבה טובה ומופלגת, מלווה בעצב ובגאווה. עצב על הסתלקותו של עוד אחד מאחרוני הדור שעיצב את פני החברה והמדינה; עצב על השכחה ועל הדורות שלא ידעו אותו; וגאווה על כך שזכו מדינת ישראל והשומר־הצעיר למנהיג בגובהו ושיעור קומתו של מאיר יערי.

אומדן חדש: ה"לביא" יעלה 17.8 מיליון דולר ליחידה

מאת זאב בליצר, כתב "על המשמר" בארה"ב

ואשינגטון. — החל משנת 1900 תצטרך ישראל להקציב בין 1.0 ל־

(המשך בעמוד 18)

נהג הקטר באסון הבונים יועמד לדין

מאת זאב אביב, כתב "על המשמר"

שלמה טומר, בן 63, נהג הקטר של רכבת ישראל שמותו מעורבת

(המשך בעמוד 18)

אנו מודיעים בצער רב
על מות חברנו היקר

מאיר יערי

המשפחה וקיבוץ מרחביה

ההלוויה ביום שני 23.2.87 בשעה 15.00

סדרי ההלוויה:

10.00–12.00	הארון יוצב ברחבת בית הוועד הפועל של ההסתדרות בתל־אביב
12.00–12.30	דברי הספד
12.30–14.30	מסע ההלוויה לקיבוץ מרחביה
14.30–15.00	הארון יוצב ברחבת חדר האוכל של הקיבוץ
15.00	הספד ויציאת מסע ההלוויה לבית הקברות

מסך ראשון

רפרפת בריטית

תום סטופארד הוא מחזאי מבריק. לכן אין זה מפליא, שגיבור המחזה המתוק־מתוק שלו, "הדבר האמיתי", שהביאה "המועצה הבריטית" לארץ והמוצג בתיאטרון "הבימה", עוסק במחזאי בעל־לשון, שגוון כמעט כמו בוראו, סטופארד עצמו.

אבל למעשה, המעשייה על אהבה וקנאה בין אנשי תיאטרון ועל העירוב בין המציאות לבין התיאטרון, היא רק מעין תירוץ לשפע של הלצות ושנינה.

הבריטים אינם מפורסמים במטבח שלהם, מלבד בתחום הקינוחים. יש להם משהו צבעוני, רפרפת מתוקה ועמוסת קאלוריות, הנקראת "טרייפל" TRIFLE ופירוש מלה זו גם משהו פעוט, חסר־משקל. מחזהו של סטופארד הוא מין רפרפת שכזו, והשם, "הדבר האמיתי", רק עוד קריצה.

שתי הדמויות המרכזיות, המחזאי הקנאי והשחקנית המתפרפרת, אבל האוהבת אותו למרות זאת, מוגשות על־ידי פיליפ יוסף ושרון קרן בלשון זריזה, וכהן רב. אבל על מנת לעקוב אחרי כל הרקוויות של הטקסט נחוץ להיות מורגל היטב לאופן הדיבור הבריטי, שאינו מסביר את עצמו בהרחבה.

הבימוי זריז אף הוא, מלבד בחילופי הסצינות הרבות, שעה שפועלי הבימה טורחים להוציא ולהכניס רהיטים ריאליסטיים מיותרים, בעצם. ומעכבים מגושמים אלה קוטעים את המחזה ללא צורך.

מה שמתחיל כהלצה על חשבון התיאטרון ואנשיו המגוחכים, אבל הנוגעים ללב, נעשה לדיון רציני כביכול בבעיות הלב. רק בסצינה המסיימת מרשים לנו לצחוק שוב ללא פילוסופיה.

גיורא מנור

בדיקה העלתה: הנהג הדורס משכם נהרג מירי חיילי צה"ל

מצבו של אחד החיילים מוסיף להיות חמור ● 2 ישראלים נפצעו בהפרות סדר ביו"ש ● 3 נפצעו מיריות כוחות הבטחון ברצועה

מאת אבי בניהו, פנחס ענברי ורפאל גאון, כתבי "על המשמר", וסוכנות עתי"ם

בניתוח שלאחר המוות בגופתו של נהג המונית הערבי, שדרס שלשום שני חיילי צה"ל ליד מחנה הפליטים עסכר, נתגלה קליע שחדר לגבו מירי חיילי צה"ל. הבדיקה הפתולוגית הוכיחה, כי הוא נורה ונהרג בעקבות חדירת הקליע לגבו.

צה"ל תיחקר אתמול את פרטי האירוע ואת תגובתם של החיילים שנכחו במקום. מקורות צבאיים הדגישו, כי החיילים פעלו בקור רוח והגיבו בהתאם על הנסיון לדרוס למוות את חבריהם. עם זאת לא יכלו המקורות לקבוע אם מדובר בסוג חדש של טרור מכוון, או ביוזמה אישית של הנהג.

שני החיילים שנפצעו בפיגוע מאושפזים בבית־החולים תל־השומר. מצבו של אחד מהם מוסיף להיות חמור ושל השני בינוני.

עוצר על מחנה עסכר

על מחנה עסכר הוטל אמש עוצר, ככל הנראה כדי לאפשר את קבורת הנהג סמיח חריישה ללא הפגנות. במשך היום היו בכפר הפגנות אלימות שפוזרו בגז מדמיע, בין היתר ערכו לנהג הלוויה סמלית.

במחנה עסכר רווחת גירסה אחרת מן הגירסה הישראלית. לדברי תושבי המחנה סטה הנהג בתום לב ממסלול הנסיעה מכיוון שיידו בסביבה אבנים. לאחר שפגע בחיילים נתפס בבהלה וגם החיילים נתפסו בהלה.

לגירסה זאת אין סימוכין במקורות הישראליים.

נפצעו בהפרות סדר ביו"ש

2 נוסעי רכב ישראליים נפצעו אתמול בבוקר לאחר שמכוניותיהם נרגמו באבנים בשתי תקריות באיזור ג'נין ורמאללה.

התקרית הראשונה אירעה בסביבות השעה 8.30 בבוקר, כאשר מתוך התקהלות מקומיים במחנה הפליטים ג'לזון הושלכו אבנים לעבר רכב ישראלי. שמשת הרכב נופצה ואחד מנוסעיו נפצע קלות בפניו. הפצוע הועבר לטיפול בבית החולים הדסה הר הצופים בירושלים.

כוחות צה"ל שהגיעו מיד למקום, פיזרו את המתקהלים.

בתקרית השנייה, בשעה 10.30 לערך, הושלכו אבנים מתוך קבוצת מקומיים שהתקהלה בכיכר המרכזית ברמאללה לעבר רכב ישראלי שעבר במקום. שמשת הרכב נופצה, אחד מנוסעיו נפצע באורח קל והועבר לטיפול במרפאה צבאית סמוכה.

ברחבי יהודה ושומרון היו אתמול מספר מקרי הפרות סדר והפגנות.

הפרות סדר ברצועה

הפרות הסדר ברצועה נמשכו גם אתמול ושלושה מקומיים — שני נערים ומבוגר — נפצעו קל מירי כוחות הבטחון.

בשעות הבוקר הפגינו בחאן־יונס נערים והשליכו אבנים אל עבר סיור צה"ל. מפקד הסיור הסיור בדרגת קריאות תחילה באוויר ואחר־כך ברגליהם של המפגינים. נער אחד נפגע מקליע והאחר מנתזים. שני הנערים נפצעו קל.

מאוחר יותר הפגינו מקומיים בצומת לב רפיח וחסמו שם הכביש. גם כאן סירבו המפגינים להתפזר ואחרי ירי באוויר ירו החיילים ברגליהם של המפגינים. ואחד מהם, אדם מבוגר נפצע קל, קיבל טיפול מרופא צבאי והועבר לבית־החולים בחאן־יונס.

כמאה איש הפגינו אתמול מול משרדי ההנהלה של בית־החולים שיבא, בדרישה לאפשר לד"ר ברוך סיגל, שהושעה בזמנו מעבודתו לאחר שנחשד בגניבת כליה שנועדה להשתלה, לבצע ניתוח השתלה בשמואל כהן מרמת־ישי. (צילום: אנדרה ברוטמן)

יקותיאלי ויתר על מרבית מענק הפרישה שנקבע בחוזה עם בל"ל

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

ברוך יקותיאלי, שהיה מנכ"ל משותף של בנק לאומי ונתבקש לפרוש מהבנק בסוף דצמבר 86', נענה לבקשת המנכ"ל החדש של הבנק, צדיק בינו, וויתר על מרבית מענק הפרישה שנקבע לו בחוזה עם הבנק.

עם כניסתו לתפקידו החל צדיק בינו לקיים מגעים עם יקותיאלי בקשר לשינוי תנאי הפרישה שנקבעו לו במסגרת החוזה האישי עם הבנק. יקותיאלי נענה לבקשת בינו וויתר על כל מענק הפרישה, בסך 600 אלף ש"ח, ובתמורה העניק הבנק ליקותיאלי מענק מיוחד "לתקופת הסתגלות" בגובה של 12 משכורות חודשיות — בסך כ־200 אלף ש"ח, כלומר, בפועל ויתר יקותיאלי על כשני שלישים ממענק הפרישה שהובטח לו על־פי החוזה האישי.

הבנק גם ויתר על התחייבותו של יקותיאלי, על־פי החוזה, להקפאת ציונו של שלוש שנים.

בישיבת הדירקטוריון אתמול אושר הסיכום שנעשה עם יקותיאלי. בעניין זה הובעה הערכה על נכונותו לוותר על חלק מהמענק.

תנאי פרישתו של המנכ"ל המשותף השני ששימש עם יקותיאלי, יוסף ראשי, לא שונו. בניגוד ליקותיאלי, ראשי אינו חותם על חוזה אישי עם הבנק.

יקותיאלי ממשיך לשבת בימים אלה, כחודש וחצי לאחר שעזב, בלשכתו בהנהלת בנק לאומי. [illegible]

נחתם הסכם המאפשר חידוש העבודה ב"תדיראן" בעפולה

העובדים: קיבלנו עזרה ממפ"ם לאורך כל הדרך

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

ההסכם המאפשר את חידוש העבודה נחתם אמש לאחר בין הנהלת מפעל "תדיראן" בעפולה ונציגי העובדים. בכך באה לקיצה שביתה בת שבוע ימים, שהייתה שיאו של מאבק קשה וממושך שלווה בהפגנות סוערות.

בהסכם נקבע, כי עובדי הייצור המחוזיים, כ־50 אחוז מכלל עובדי המפעל, יקבלו תוספת שכר של שתי רמות. בעלי השכר הנמוך יקבלו תוספת של 18 אחוז, בעלי ההכנסות הבינוניות יקבלו תוספת של 12 אחוז, ובעלי השכר הגבוה (מהנדסים, הנדסאים, ובעלי תפקידים שונים) זוכו במענק חד־פעמי של 500 דולר. תוקף ההסכם הוא לשנתיים.

הנהלת "תדיראן" הסכימה לשלם בשנה הראשונה תנאים סוציאליים גם עבור מחצית תוספות ההסכם שהיא תשלם לעובדים. בשנה השנייה של ההסכם שנחתם, ישולמו תנאים סוציאליים על כל תוספות ההסכם.

מזכיר מועצת פועלי עפולה, יעקב אבימור, בירך על ההסכם, המהווה, לדבריו, הישג לעובדים ואמר, כי העבודה תחודש בהיקף מלא ביום ראשון בבוקר.

המו"מ בין הצדדים המעורבים בסכסוך העבודה ב"תדיראן" עפולה נערך בתיווכו של אפרים זילוני, סגן ראש המחלקה לאיגוד מקצועי ויו"ר סיעת מפ"ם בהסתדרות. זילוני, שהגיע לעפולה לאחר פניות שהגיעו אליו מהעובדים במפעל וכן מקיסר והברפלד, החל מיד במגעים עם הנהלת המפעל, בכירים ב"תדיראן", אנשי מועצת הפועלים בעפולה ונציגי ועד העובדים.

יו"ר הוועד, אהרון גרינברג, אמר אמש: "אני בקשר עם חנן ארז מזכיר מפ"ם מהיום שהתחיל הסכסוך. הוא הציע לי להתייעץ עם זילוני. עצה דומה קיבלתי מאבימור ממועצת הפועלים והחלטנו לבסוף לקבל אותו כבורר. ברגע שהגיע הוא דחף את העגלה וקידם את העניין שהיה תקוע במשך 52 יום. הוא פישר בין הצדדים וכך הגענו להסכם.

"אני רוצה להודות גם לחברי מפ"ם בעפולה, למשה רוזמן ולייסי סלומין, שדאגו לנו במשך כל זמן המאבק, ביום ובלילה, באוכל ובשתייה, בייעוץ מקצועי ובתמיכה מוסרית, קיבלנו עזרה ממפ"ם לכל אורך הדרך".

קונים ציוד משומש למטבחים מסעדות וקונדיטוריות במחירים גבוהים בכל חלקי הארץ
טלפון: 03-834938 בערב: 03-9618087

מזג האוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 14, 5; רמת־הגולן 13, 4; נהריה 18, 10; צפת 12, 6; חיפה 19, 10; טבריה 19, 7; נצרת 16, 7; עפולה 18, 6; שומרון 15, 6; תל־אביב 19, 9; לוד 19, 7; יריחו 23, 7; עזה 19, 10; באר־שבע 19, 5; אילת 25, 10.

שני חברי ועד בין 29 מפוטרי תא"ת

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

"בין 29 המפוטרים במפעל תא"ת (תעשיות אביזרי תעופה), גם שני חברי ועד — האחד בהסכמה אחרי שלחצו עליו במשך שלוש שנים, והאחר בניגוד לרצונו. אך איש לא איים להשבית בגלל זה את המשק, כי אנחנו לא כל כך חשובים בעיני הטלוויזיה" — אמר לי אמש מיכאל גולדשטיין, יו"ר ועד עובדי תא"ת.

עובדי המפעל שבתו במשך שבועיים והוא חידש את עבודתו רק בתחילת החודש. עיקר המאבק היה על זכותם של העובדים להתארגן ועל זכותה של ההסתדרות ומועצת הפועלים לייצג אותם.

גולדשטיין מסר לכתבנו, כי מבין 29 המפוטרים, 16 הינם עובדים וותיקים ביותר, חלקם עובדים 15 שנה ויותר, והנהלה לא הסתירה את דעתה, כי אין לה טענה נגד המפוטרים מבחינה מקצועית, "אלא רק מבחינה אירגונית".

עוד סיפר גולדשטיין, כי למפעל הוחזרו כעשרה מועסקים באמצעות החברה או.אר.אס. ולהערכתו, לא יעבור זמן רב, וכל 30 עובדי או.אר.אס. שהיו מועסקים לפני הפיטורים ושנשלחו הביתה כדי להוכיח שיש עודף כוח־אדם, יוחזרו לעבודה.

הפיס לא יממן השנה בניית כיתות חדשות

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

"למרות שמשרד החינוך מצפה, שמתוך 455 הכיתות הדרושות המתוכננות לבנייה לשנת 1986/7, ישתתף מפעל הפיס במימון 30 אחוז מהן, יש לו חדשות: מפעל הפיס לא יממן השנה אף לא כיתה חדשה אחת" — הודיע אתמול ח"כ גדעון גדות, יו"ר הדירקטוריון של מפעל הפיס, במפגש חגיגית של הנהלת מרכז השלטון המקומי.

הפגישה נערכה באשדוד לרגל מלאת 30 שנה להקמתה של העיר, בנוכחות עשרות ראשי עיריות ומועצות מקומיות.

גדות כעס מאוד על ש"הקונקורנטים", מגן־דוד־אדום ו"הוועד למען החייל", "בכנסו חזק" להגרלות, אימצו את "שיטת הגירוד" וקיבלו רשות להפיץ את כרטיסי ההגרלה שלהם חמישה חודשים בשנה כל אחד, במקום חודשיים, כפי שהיה מקובל עד כה.

גדות הציע למרכז השלטון המקומי "לארגן משלחת לשר האוצר ולהגיד לו — שיתבייש לו!"

דוד פדרמן — המנכ"ל החדש של "עלית"

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

דוד פדרמן מונה אתמול למנכ"ל "עלית", במקום דוד מושביץ, שמונה ליו"ר פעיל לדירקטוריון החברה.

מינויים אלה ואחרים אושרו אתמול בישיבת מועצת המנהלים של "עלית", במסגרת שינויים אישיים ומבניים בחברה. השינויים בניהול החברה אושרו בעקבות השתלטות משפחת פדרמן על 30 אחוז ממניות "עלית".

נוסף למינוי של דוד פדרמן למנכ"ל, אושר אתמול גם מינוי שלום פדרמן לסגן לא פעיל ליו"ר הדירקטוריון.

מרק מושביץ, שכיהן במשך 25 שנה כיו"ר הדירקטוריון, פרש אתמול מתפקידו וממשיך לשרת כחבר הדירקטוריון.

בישיבה אושרו חמישה מינויים נוספים: שלושה משנים למנכ"ל — עופר נאמן (חטיבה פיננסית), נתן ניסני (חטיבת התפעול) ושמואל פרנקל (חטיבת המסחר), ושני סמנכ"לים — אליעזר שניידר ושלמה איפרמן.

יומן־תרבות יומי יוגש ברשת ב' מהחודש הבא

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

"לראות או לא לראות" — יומן חדשות יומי בענייני תרבות ואמנות — ישודר על־ידי "קול ישראל" החל בחודש מארס.

היומן יעסוק בכל התחומים של תרבות ואמנות, כגון תיאטרון, קולנוע, מחול, מוסיקה קלאסית, מוסיקה קלה, בידור, אמנות פלאסטית וספרות, ויכלול כתבות מהשטח, מידע על המתרחש, שיחות באולפן, ביקורות ועוד.

צוות של יותר מ־20 כתבים, עורכים ומגישים יעבירו כתבות מכל הארץ. היומן ישודר בימים א'–ה' ברשת ב', בין השעות 2 ו־2.30 אחה"צ. העורך הראשי — אפרים סטן. העורכים — חגי היטרון ועידית בן־יאיר. המגישים — יובל מסקין, ענת דוידוב ואיריס לביא.

נאסף אל עמיו

נאסף אל עמיו ומחר ייטמן באדמת בריתו, במרחביה, מנהיגה הסב של השומר־הצעיר, תנועה שהייתה סולדת ממנהיגים. הוא שנעשה בעל־כורחו נשוא הערצתם של רבבות תלמידים. בעל מחשבות חריף שלא נוקה משגיאות קשות, שבע אכזבות וכשלונות היה.

אבל בשנת 1927 היה זה הוא שקם, כאיש צעיר, והכריע לטובת ייסודו של הקיבוץ הארצי וביום ההוא הפך עדה של חולמים לציבור של בונים ולוחמים והוציאם מכלל סמלים־תלושים לתנועה שהטביעה חותם־של־קבע על מפת ארץ־ישראל, הנקנית ביצירה ובייסורים.

אלמלא לא עשה בחייו עתירי המעש אלא רק זה, ראוי היה שמאיר יערי יזכר עם שמות הדגולים שבספר החיים של עם ישראל לדורותיו.

כ"ג בשבט
אבא קובנר

הרצוג: אדם דגול

■ נשיא המדינה, חיים הרצוג שיגר אמש מברק תנחומים לקיבוץ מרחביה עם מותו של מנהיג מפ"ם, מאיר יערי. במברק כתב הנשיא: „דמות רגולה נסתלקה היום, מן החלוצים המייסדים של מפעל התקומה. מחוללה של תנועה גדולה עתירת זכויות ופעלים. מנהיג ומורה ברוך השראה, איש חזון ומעשה שהוביל רבים בנתיב ההגשמה של מהפכה חברתית ולאומית".

■ שמעון פרס, ממלא־מקום רה"מ ושר־החוץ: „הלך לעולמו אב מייסד גדול. בלי מאיר יערי לא היה נוף הארץ ונוף תנועת העבודה אותו הנוף. יחד עם יעקב חזן ידע להפוך תנועת נוער לורם התיישבותי גדול שחותם יהודי לו על החברה הישראלית, על צה"ל ועל גבולות המדינה. חלוץ אמיתי, איש עזרווה ואמיץ מחשבה, מנהיג טבעי וסוציאליסט מגשים. גם כיריב וגם כבעל ברית פוליטי אידיאולוגי למפא"י ולמפלגת העבודה, היה מאיר יערי אחד מגדולי מנהיגיה של תנועת העבודה. גם בזקנתו כמו בצעירותו, היה מאיר יערי אתגר של התמודדות רעיונית לכולנו ואפילו בפגישתנו האחרונה לפני חודשים ספורים הרשים ביכולתו ההגותית. רגשי צער ותנחומים למשפחה, לקיבוץ ולתנועה".

■ ח"כ אלעזר גרנות: מזכ"ל מפ"ם „מאיר היה מושה של מפ"ם כבר פה ובעל עט פורה מאוד. הוא איחד בקרבו את היכולת לנסח את הדרכים לגאולה של היחיד והעם. חברותו הפורה והמורכבת מאוד עם חזן, נתנה לשוה"צ, למפ"ם והקבה"א את ייחודם בפוליטיקה הישראלית".

■ אפרים רוזן, מזכיר הקבה"א: „מאיר היה הרבה מעבר למנהיג כמובן המקובל. הוא מיזג יכולת מופלאה של הנהגה והתווית דרך. למאיר חלק מכריע בעיצוב דמותה וייחודה של תנועת השוה"צ מפ"ם והקבה"א. הוא נתן לתנועה מנהיגות לאורך תקופה שלמה. כל אלה הקנו למאיר את מעמדו המיוחד בתנועה ובציבור ובודאי עוד נעסוק בו ובפעלו רבות".

■ ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות: „נעקר מבית ההסתדרות אחד מעמודי התווך שעמד על משמר תנועת העבודה, ממתווי הדרך, ממניחי היסודות לחינוך לערכים הומאניים וציונות־סוציאליסטית מגשימה וחלוצית. מאיר יערי הניח דורות של נאמני תנועת העבודה בישראל והם ממשיכי דרכו — דרך שהייתה מופת לחברה ישראלית יוצרת, המושתתת על שוויון חברתי וצדק סוציאלי. פועלי ישראל אבלים מרה על מותו של מנהיג דגול".

■ אהרון ידלין וישעיהו פרי, מזכירי התק"ם: „מאיר יערי ייזכר יחד עם שלושת הגדולים, ברל כצנלסון, דוד בן גוריון ויצחק טבנקין, כאחד מהאבות המייצגים של תנועת העבודה. באישיותו של מאיר יערי היה צירוף מיוחד במינו של מנהיג ומחנך, של הוגה־דעות, פובליציסט ברוך עט ושל מחולל ומייצג תנועה קיבוצית ייחודית ומפלגה פוליטית רדיקאלית. מאיר יערי ייזכר כלוחם ללא חת לציונות גדולה ולסוציאליזם שיתופי".

(שלמה גלזר, עודד ליפשיץ, עתי"ם)

מאיר יערי המנוח, ביום הולדתו ה־86, עם מנהיגי מפ"ם. מימין לשמאל: מאיר תלמי, שלמה רוזן המנוח, נתן פלד, מאיר יערי, יעקב חזן, אנדה (רעייתו של יערי), חייקה גרוסמן, ויקטור שם־טוב (צילום: ויקי כהן)

הזמנים משתנים והדעות משתנות איתם

מאיר יערי

מאיר יערי המנוח היה איש עט מבריק, ורשימותיו התפרסמו לעיתים קרובות ב„על המשמר". רשימתו האחרונה של מאיר יערי הופיעה ב־22 באוגוסט 1986. מבחינת תוכנה ראינו בה צוואה, אנו חוזרים ומפרסמים אותה עתה, לאחר מותו.

מערכת „על המשמר"

מזמן לא התבטאתי בעיתון, אבל הנה הגיע רגע של־חשבון־נפש; ואיטיב לעשות אם אשמיע דעתי על השינויים המופלגים, שהתחוללו באחרונה, במרוצת זמן קצרה, בגישה ובפסיכולוגיה של האנשים.

ב־1942 הכריז בן־גוריון, בכנס ציוני שהתקיים בארה"ב, על „תוכנית בילטמור". הייתה זו תוכנית דמיונית חסרת כל סיכוי להתגשם במציאות. היהדות בשנים ההן טרם לחמה על קיומה שנתרופף מאוד עקב נישואי־התערובת ותהליכי־התבוללות מזורזת שהחלו מאיימים עליה. חייב אני לציין, ולא אחטא למציאות, שהייתי בין הבודדים שכפרו בממשות של תוכנית זו, אשר הציעה עליית מיליון יהודים ארצה כל שנה, עם סיום מלחמת־העולם... כן הייתי בין חברי הוועד־הפועל־הציוני כמעט היחיד, שלחמתי בה בכל יכולתי.

טענתי אז, כי לכוח הקליטה של הארץ יש גבול־מקסימום — עד 250-200 אלף עולים לשנה לכל היותר. וניסיתי לכך את כל „העזתי האישית". ההתפתחות ההיסטורית עצמה היא שטפחה על־פני „תוכנית בילטמור" וזו ירדה מן הפרק.

באחת, „תכנית בילטמור" לא היה בה כדי לפאר את זכר שמו של דוד בן־גוריון; שלא כן הכרזתו על הקמת מדינת ישראל. היה זה המעשה הנכון והנועז ביותר שעשה ואשר יפאר את זכרו של דוד בן־גוריון לדורות.

חלפו מאז למעלה מ־40 שנה, וראו באיזו מהירות נשתנתה המציאות סביבנו: כיום עומדת היהדות על נפשה מול סכנת כיליון. כאמור לעיל, מריבוי נישואי־התערובת, וההתבוללות המזורזת. ומחמת הירידה ממדינת ישראל ומיעוט העליה. ואני צופה בדאגה רבה: מה טומן לנו העתיד בחובו?

כיום מתקרב אני אל סף שנת ה־90 בחיי, ובשנים שנותרו לי – רוצה אני לקוות, שהירידה מן הארץ לא תגיע לממדים קטסטרופליים. אבל את הצפוי לעתיד בניי ונכדיי – הוזה אני כבעייתי ביותר.

הייתי חפץ עד מאוד שתנועתנו תשמש מחסום בפני הירידה מן הארץ. ולכך, לדעתי, יש להקדיש את מיטב החינוך בתנועת „השומר הצעיר". על דרך ההלצה התבטאתי זה מקרוב, כי חינוכנו חייב להיות חינוך „מהפכני־קונסרוואטיבי". הננו עם שמאחוריו 4000 שנה של תמורות חדשות בהיסטוריה שלו. עליות וירידות בחייו, בארץ ובגלויות. על אשר יתקיים בעוד 50 שנה „הלוואי וחששותינו לא יתאמתו".

עיקרי היסוד

גדי יציב

כאשר ישקע מעט אבק הארועים האקטואליים, וגם טעמן המשכר של חוויות ההיכרות האישית עם יערי האדם יפוג קמעה, וגם זכר ההתנסות הבלתי־אמצעית עם מנהיגה של תנועה פוליטית – תתייצב על כנה ותתעצם מאוד דמותו של מאיר יערי, עם מלוא שיעור קומתו, ובממדים ההיסטוריים היאים לו.

הוא היה, להערכתי, מגדולי הוגי הדעות של הציונות. לאחר תאודור הרצל, ובין הראשונים שהעניקו משמעות הומניסטית ומשחררת לחזון הסוציאליסטי.

בכל שלושת העיקרים הגדולים של תרומתו המחשבתית, ידע יערי לשלב את הניתוחים האובייקטיביים של תהליכים היסטוריים בלתי־נמנעים, עם החזון הגדול שבוחרים בו על יסוד רצון חופשי.

ראשית – ציונות

כמו הרצל בשעתו קבע גם יערי כי חזון שיבת ציון הוא חלק מתהליך היסטורי כלל־עולמי. הרצל רתם את הציונות המדינית אל מרכבת התנועה הלאומית אשר כבשה בימיו את ליבותיהם של האמיצים והטובים ביותר.

יערי אחריו קבע לתנועה הציונית מקום של כבוד בתנועה הכלל־עולמית, לשיחרור האדם מכבליו ומעוולותיו של הסדר החברתי הקיים.

שום עם איננו מגיע אל חרותו אלא אם הוא חלק מתהליכים היסטוריים־עולמיים. ושום תהליך היסטורי לא יפסח על המזרח־התיכון – וכיוון שהקידמה החברתית ותהליך שיחרור האדם הם הייעדים הבלתי־נמנעים של הכוחות המנצחים בהיסטוריה – מתייצבת הציונות שכם אחד עם הכוחות הללו.

האכזבות שנחל יערי בהקשר זה אינם נוטלים דבר מתוקף העיקרון, אלא להיפך – הם עוד מוסיפים לעיקרון הזה תוקף. רק מי שמתייחס אל מהלכיו־שלו באופן רציונאלי וביקורתי, יודע להבדיל בין העיקרון הבלתי־ניתן לערעור, לבין דרכי החלתו ויישומו, הטעונים כל הזמן בדיקה ובחינה.

שנית – סוציאליזם

בניגוד למנהיגים אחרים של תנועת העבודה קבע יערי, כי הציונות שלו היא סוציאליסטית לא מפני שאין ציונות בילתה – כאילו אין ציונות אלא אם היא סוציאליסטית – אלא הציונות היא סוציאליסטית מפני שאנחנו בוחרים, על יסוד עקרונותינו שלנו, ושיקול הדעת שלנו, להעניק לציונות משמעות סוציאליסטית.

תורת השלבים שלו איננה רק ניסוח של אסטרטגיה פוליטית אלא היא הצהרה חד־משמעית בדבר יכולתם של אנשים בני־חורין לבחור באורח חופשי את יעדי המאבק שלהם, את עיתוי המאבק שלהם ואת שילוב הייעדים ושיטות המאבק.

כך עשה יערי את תורת השלבים הדטרמיניסטית של בורוכוב לתורת שלבים של בחירה חופשית ורצון חופשי. כך גם שיווה יערי אופי הומניסטי ומשחרר לחזון הסוציאליסטי – שנים רבות מאוד לפני שעשו זאת הוגי־דעות בתקופתנו.

שלישית – אחוות עמים

יערי וחבריו היו הראשונים שקבעו באורח קטגורי, כי הארץ הזאת היא מולדת לשני עמים. וכי כל מחשבה ועשייה ציונית אינם ניתנים להגשמה אלא על יסוד עובדת־חיים זו. את גזירת הגורל הזאת קשר יערי אל כנפיו של החזון הנאצל על אחוות העמים ושיתוף הפעולה היהודי־ערבי. את שלושת העיקרים האלה העביר לנו יערי למשמרת. לחידוש־מתמיד ולמאבק חסר־פשרות, אשר אין מתעייפים בו ואין חדלים ממנו לעולם.

בית „על המשמר"

אבל על מותו של

מאיר יערי

המנהיג, ההוגה, איש העט

"המשמר"
עתון יומי
על המשמר

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור הדרים 102—121, טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

● העתון הלבנוני „אל־דסתור" מגלה: ישראל בונה מבנה חדש למשרד ההגנה שלה.

העתון יודע לספר כי „המשרדים הראשיים של משרד ההגנה הישראלי יועברו במהלך השבועות הקרובים לאיזור המרכז מדרום לעיר נתניה. המשרדים החדשים יהיו בתוך מבנה שגובהו 134 מטר ואשר נבנה למטרה זו במיוחד במהלך השנים האחרונות". עלות הקמתו של המבנה היתה 40 מיליון דולאר.

● חברת הענק האמריקנית „איסטמן־קודאק" הכניסה לשוק בסוף השבוע מצלמה זולה בשם „פלינג" אותה זורק הצלם לפח האשפה לאחר שהוא מצלם בה פילם אחד. גם החברה היפאנית הגדולה, לייצור סרטי צילום „פוג'י", הציע מצלמה דומה.

שמיר: ארה"ב עלולה לאבד השפעתה אם תשתף הסובייטים במו"מ במזה"ת

לוס אנג'לס. — ראש הממשלה יצחק שמיר אמר כאן ביום שישי כי ארה"ב עלולה לאבד את השפעתה במזרח התיכון אם יורשה לסובייטים להצטרף לתהליך השלום באיזור.

בנאום שנשא בפני המועצה לעניינים עולמיים בלוס אנג'לס הוא גם הכחיש ידיעות כאילו סיפקה ישראל נשק ל„קונטראס" בניקראגואה. באותו מעמד הביע שמיר התנגדות להשתתפותה של ישראל בוועידה בינלאומית לשלום במזה"ת.

„הכנסתה של בריה"מ לתהליך הדיפלומטי הזה תחליש את עמדתה של ארה"ב ואת התפקיד החשוב שהיא מילאה באיזור כידידתה של ישראל ושל מרבית המדינות הערביות", אמר שמיר.

„הדבר הזה יחזק את ההשפעה הסובייטית במזרח התיכון ובעקבות זאת צפויות פעולות נוספות של חתירה ותמיכה בגורמים קיצוניים באיזור", טען. עוד אמר שמיר כי ועידה בינלאומית שתכלול את נציגי המדינות החברות במועצת הבטחון לא תוכל להביא לפתרון בעיות האיזור.

„מספיק להסתכל במה שמתחולל בנקודות שונות בעולם... כדי להבין שהאו"ם וגופים בינלאומיים אחרים אינן בכוחם לשים קץ לסכסוך מזויין", הטעים.

שמיר יעשה שלושה ימים בלוס אנג'לס וייפגש עם ראשי הקהילה היהודית. הוא יחזור לניו יורק ביום ראשון בערב.

רק מו"מ ישיר מכו זה שהביא להסכמי קמפ דייויד, יוכל להוביל לשלום בר־קיימא, אמר שמיר. בהשיבו על שאלות, ציין כי „מרחפות הרבה שמועות כאילו ישראל סיפקה נשק לקונטראס. אינ חייב לומר שזה לא נכון. אף פעם לא מכרנו נשק לקונטראס ואף פעם לא נתנו שום סיוע אחר".

הוא מתח ביקורת על השלטונות הסובייטים משום שאינם מאפשרים ליהודים לעלות לישראל והתרעם על כך שהממשל האמריקני מאפשר לאלה שקיבלו אשרות לישראל — לצאת ישירות לארה"ב.

עוד אמר כי על אף ששוחררו כמה פעילים יהודים מבתי סוהר סובייטים, אין בינתיים שינוי במדיניות הגירת היהודים מבריה"מ בתקופת גורבאצ'וב.

„עשרות אלפי יהודים הורשו לצאת בשנות ה־70 בזמנו של ברז'נייב, ו„בשנים האחרונות ננעלו שערי רוסיה הסובייטית לכל אותם מאות אלפים של יהודים הרוצים לצאת משם", אמר ראש הממשלה. (עד"י)

● הנשיא רייגן אמר כי עוצמת הדולר תרמה לקשיים של הסחר האמריקני. והוא קרא לקונגרס לאשר במהירות את הצעות החוקים שלו שנועדו לעזור לחברות אמריקניות להתחרות מול יצרנים זרים.

הממשל ימשיך לבדוק האפשרות לכנס ועידה בין־לאומית למזה"ת

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וואשינגטון. — הממשל האמריקני ימשיך לבדוק את האפשרויות לקיום ועידת שלום בינלאומית למזה"ת וזאת, למרות העובדה שראש ממשלת ישראל יצחק שמיר מתנגד לוועידה מעין זו — זאת אמרו בשבת פקידים אמריקניים.

הם הוסיפו ואמרו שהצעתו של שמיר לקיים ועידה ווקא בהשתתפותם של ישראל, ירדן, מצרים, ארה"ב ופלשתינים מהגדה המערבית ומרצועת עזה היא למעשה צעד שעלול להכשיל מראש את המטרות.

האמריקנים אמנם מצדדים בוועידה בממדים קטנים מעין אלה אך הם מעירים שכמעט שאין ספק שחוסיין ידחה את ההצעה למו"מ ישיר עם ישראל, אלא אם השיחות התנהלו תחילה תחת „מטריה" בינלאומית שתכלול את בריה"מ.

בראיון ששודר ע"י הטלוויזיה האמריקנית גילה שמיר, כי בשיחה שקיים לפני שנתיים עם אנדריי גרומיקו, שכיהן אז כשר החוץ של בריה"מ, אמר כי „אין זה דבר נורמלי שהסובייטים לא מקיימים עמנו יחסים נורמאליים. לא אוכל לראות כל הצדקה לכך".

בנושרד החוץ אמרה כיום ו' הדוברת פיליס אוקלי כי ארה"ב תמשיך לבדוק את האפשרות לקיים ועידה בינלאומית כדרך להגיע לשיחות שלום ישירות בין ישראל למדינות ערב. „מטרתנו היא — שיחות ישרות" הטעימה והוסיפה „אם נגיע למסקנה שהוועידה הבינלאומית יכולה לתרום לכך, נהיה מוכנים לבדוק את הנושא. אנו מוכנים לדון בשאלה. ואנו סבורים שבהקשר זה, עשוייה לצמוח מכך תועלת".

העמדה שנוקט הממשל דומה ביותר לזו שהובע בפרהסייה ע"י מ"מ ושר החוץ שמעון פרס.

על אף חילוקי הדיעות שנתעוררו במגעים עם שמיר בקשר עם הועידה הבינלאומית, אמרו פקידי הממשל שביקורו של רה"מ בוושינגטון התנהל כשורה.

מנהיגים בקונגרס אמרו כי הם קיבלו בקורת רוח את נכונותה של ישראל להשיב בכתב לשאלות המתייחסות לתפקיד שמילאה ישראל בפרשת אספקת הנשק לאיראן.

שמיר ויועציו פזנר ורובינשטיין בחברת הנשיא רייגן בבית הלבן (תצלום: לע"מ/ חנניה הרמן)

נציגי ישראל מתקשים להסביר בעולם עמדתה של הממשלה הדו־ראשית

מאת דליה שחורי כתבתנו המדינית

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסיביילין אמר אמש, לאחר שובו משיחות מדיניות בדנמרק ובאיטליה, כי כל שליחי ישראל נתקלים עתה בבעיה קשה, הם אינם יודעים איך להסביר את עמדת ישראל בסוגיית הועידה הבינלאומית, עקב חילוקי הדיעות בין רה"מ ובין מ"מ רה"מ ושר החוץ בנושא זה.

ביילין אמר, כי מתבקשת לדעתו החלטה ישראלית בדרג ממשלה, שתקבע את המדיניות והדרך. ד"ר ביילין הוסיף שאם לא תהיה הבנה והחלטה בנושא זה, שגרירי ושליחי ישראל בעולם יתקשו מאוד להסביר את עמדת הממשלה בנושא שהוא מרכזי מבחינת ישראל.

ד"ר ביילין התיחס לתמיכה הצפוייה של שרי החוץ של מדינות הקהילה האירופית בוועידה בינלאומית. שרי החוץ של הקהילה מתכנסים מחר לכינוס מיוחד שיוקדש למצב במזה"ת, ובסופו צפוייה הודעה משותפת.

ד"ר ביילין אמר בעקבות פגישותיו עם שרי החוץ של דנמרק ואיטליה כי מורגשת היום נכונות אירופית גדולה יותר להיכנס למעורבות בתהליך השלום באזור עקב החלל הריק ההולך ונוצר, לדעת האירופים, בשל הפחתת המעורבות האמריקאית בתהליך זה.

הקיבוץ הארצי – השומר הצעיר

הקיבוץ הארצי על 87 קיבוציו, על תנועתו החינוכית השומר הצעיר – בארץ ובעולם אבל על מותו של

מאיר יערי

מנהיג, הוגה דיעות, לוחם ואיש קיבוץ
אשר יסד והנהיג את השומר הצעיר, הקיבוץ הארצי ומפ"ם
יחד עם שותפו למפעל יעקב חזן

תנועת השומר הצעיר:

אדורה	הזורע	מגן	עין־המפרץ
אדמית	המעפיל	מזרע	עין־השופט
אילון	העוגן	מסילות	עין־שמר
אליפז	הראל	מעברות	עמיר
בית־אלפא	זיקים	מענית	פלך
בית־זרע	חורשים	מצר	צבעון
בית־ניר	חצור	מרחביה	רבדים
בית־קמה	חריש	משמר־העמק	רוחמה
ברעם	יד־מרדכי	נגבה	רמות־מנשה
ברקאי	יחיעם	נחשון	רמת־השופט
גבולות	יסעור	נחשונים	רשפים
גבעת־עוז	יקום	נטור	שדה־יואב
גזית	כישור	ניר־דוד (תל־עמל)	שובל
גלאון	כפר־מנחם	ניר־יצחק	שומריה
גן־שמואל	כפר־מסריק	ניר־עוז	שיאון
געש	כרמיה	נירים	שמיר
געתון	כרמים	סאסא	שמרת
גשור	כרם־שלום	סמר	שניר
גת	להב	סער	שער־הגולן
דביר	להבות־הבשן	עברון	שער־העמקים
דליה	להבות־חביבה	עין־דור	שריד
דן	מגידו	עין־החורש	

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

מאיר יערי
איננו

מפלגת הפועלים המאוחדת – מפ"ם מתייחדת ביגון, באהבה ובגאווה עם זכרו האחד והמיוחד של המורה, המחנך והמנהיג הלוחם, ממניחי יסודותיה של הציונות הסוציאליסטית וממעצבי דרכה של ההגשמה החלוצית בישראל. איש המחשבה היוצרת ואמן העט אשר ידע לעצב ולגבש צורת חיים לדורות רבים.

מאיר יערי היה מן הנאבקים לאחווה יהודית־ערבית ולשלום צודק ויציב בין ישראל לעמי ערב.

ביגון שוחרר מכלאו בצ'יסטופול — מצב בריאותו טוב, בניגוד לחששות

מוסקבה. — אסיר ציון יוסף ביגון שוחרר ביום ו' מהכלא הסובייטי.

ביגון, שהוא דתי, עשה את השבת עם אשתו ובנו במלון בצ'יסטופול בקרבת בית הכלא ומניחים שיגיע למוסקווה ביום ראשון בערב, אם יצליח לקבל מושב במטוס. אם יאלץ לנסוע ברכבת, הוא יגיע לבירה הסובייטית רק ביום ב' בבוקר. ביגון, בן ה־54, נידון ב־1983 לי"ב שנות מאסר עם עבודת כפייה ו־5 שנות גלות בתוך בריה"מ, לאחר שהורשע בפעילות נגד המדינה.

צ'יסטופול, העיר שבה היה כלוא, שוכנת במרחק 800 ק"מ מזרחית למוסקווה ליד העיר קאזן על הנהר וולגה.

בניגוד לחששות שהתעוררו בעבר, „התברר כי מצב בריאותו של ביגון טוב ממה שציפינו. הוא לא חש ברע ואנו כמובן שמחים על כך", אמרה אינה ביגון אישתו. דובר משרד החוץ הסובייטי, גנאדי גראסימוב, אמר ביום ה' כי ביגון קיבל חנינה יחד עם 150 מתנגדים אחרים למשטר הסובייטי. הוא לא נכלל קודם לכן ברשימת האסירים שזכו בחנינה מפני שסירב להצהיר על הפסקת כל פעילות נגד המשטר.

„הפכת לסמל"

מ"מ רה"מ ושר החוץ שמעון פרס פירסם הודעה לרגל שיחרורו של ביגון מבית הכלא ובה נאמר „הפכת לסמל של מאבק עמנו לחופש ומקור לתקווה עבור כל אסירי ציון. למדנו להעריך ולהעריץ את תרומתך למען השרשת השפה העברית ומורשת ישראל. אני ממתין יחד עם כל אזרחי המדינה לבואך לישראל."

בהודעת משרד החינוך מציין שר החינוך והתרבות יצחק נבון כי שחרורו של יוסף ביגון מהווה ניצחון של הרוח היהודית. עוד נאמר בהודעה כי השר מצפה לראות את ביגון מגיע לישראל יחד עם רעיתו אינה ובנו בוריס. שר החינוך מצהיר כי מערכת החינוך תשמח לצרפו לשורותיה כאחד מבכירי המחנכים בישראל.

יו"ר נשיאות הוועידה העולמית למען יהודי בריה"מ, אריה דולצ'ין, הביע את התקווה כי שחרורו של ביגון יהיה סנונית המביאה את האביב והשלטונות הסובייטיים יתירו ל־400 אלף היהודים שהגישו בקשות לעלייה לשוב למולדתם.

משפטן סובייטי: „המקרה של אידה נודל — בטיפול"

מאת יוסף אלגזי, כתב „על המשמר" בשוויץ

„כל מה שאני יכול לומר בשלב זה הוא שמטפלים במקרה של אידה נודל", אמר לי אתמול עו"ד סמואל זיוס, הנמצא בשליחות תעמולתית סובייטית בג'נבה.

זיו, המשמש כסגן יושב ראש איגוד המשפטנים וסגן נשיא „הועד האנטי ציוני", היה הראשון שהודיע על חנינת ביגון.

אתמול הוא הופיע גם במסיבת עתונאים שארגנה משלחת ברית המועצות למושב הועדה לזכויות האדם, הנערך בג'נבה.

במסיבה זו הוא טען שב־6 השבועות הראשונים של 1987 ניתנו 500 ויזות ושמספר היוצאים יגדל השנה. כתור „עדים על מצב יהודי ברית המועצות" הופיעו גם רבה של מוסקווה והזוג אולגה ואנטולי גרוס, ששבו לברית המועצות אחרי שהות של 7 שנים בניו יורק. בפני הכתבים הבינלאומיים הוצגו אולגה כתור „משוררת" ובעלה כתור „מלחין".

נכונות להידבר

ירושלים. — שר הקליטה יעקב צור ביקר ביום ששי בערב בחריפות את עמדתו של רה"מ יצחק שמיר בעניין מו"מ עם בריה"מ. הוא אמר, כי רק צרות מוחין או רצון למצוא חן בעיני קיצונים מבית יכולים להביא לפסילת בריה"מ כבן־שיח דווקא בימים שבהם מתחולל שינוי בבריה"מ ויש צפייה גם לשינוי במדיניותה כלפי היהודים.

הוא אמר, כי על ישראל להביע נכונות להידברות מדינית עם בריה"מ, כולל על ועידה בינלאומית ובד־בבד להציב לה תביעות בעניין היהודי.

לדבריו, כל מי שחפץ למנוע את מסלול הנשירה ולהבטיח למשל, טיסות ישירות של יהודים לישראל, חייב להידבר עם הרוסים. לא כן, עלול כל המאבק היהודי הלאומי בבריה"מ להסתיים בלא־יותר מהגירת אלפים לארה"ב ולאחריה סגירה מחודשת של השערים. במצב כזה, אמר השר צור, לא נוכל להתייצב אל מול הטענה הסובייטית, שהגירת יהודים לארה"ב כלל איננה שאלה לאומית ואין לה כל ייחוד יהודי. (עתי"ם)

השר הירדני לעניני השטחים: רק ועידה בינ"ל תתאים כמסגרת למו"מ

רבת עמון. — „תכנית הפיתוח הירדנית לשטחים מטרתה לחזק את כוח עמידתם של התושבים על אדמתם" אמר השר הירדני לעניני האדמות הכבושות. השר מרואן הרצה בפני חברי המועדון הבינלאומי ברבת עמון ואת דבריו מביא העתון הירדני „אל־ראי".

הוא אמר כי ירדן לא חדלה להגיש כל סיוע ותמיכה אפשריים ובכל התחומים לתושבי השטחים הכבושים מאז תחילת הכיבוש. תכנית הפיתוח הכלכלית והחברתית לאדמות הכבושות הינה המשך של סיוע זה.

מטרת התכנית, היא לחזק את התשתית הכלכלית, החברתית והרפואית בשטחים הכבושים, כדי לחזק את העמידה האיתנה של התושבים על אדמתם לנוכח התכניות השואפות להרחיקם מהאדמה.

השר הבהיר את העמדה הירדנית היציבה באשר למציאת פתרון צודק, כולל ובר קיימא במזה"ת וציין, כי שלום זה לא יושג אלא במסגרת ועידה בינלאומית שבה ישתתפו 5 החברות הקבועות במועצת הבטחון וכל הצדדים לסכסוך.

מי מכיר את אחי, אוסקר חיל?

מאת ניצה רימון

עתון הבוקר בשפה האנגלית שאנה אדלר מנתניה קראה בו כהרגלה נשמט מידיה וכמעט איבדה את הכרתה. בעיתון התפרסם צילום ובו נראו שלושה גברים — שלדי אדם — הצילום הגיע לידי כתב הג'רוזלם פוסט בדרך מוזרה מטקסס שבארה"ב. כנראה שצולם בידי חייל אמריקני מכוחות בנות הברית, בעת שחרור מחנה הריכוז דכאו.

הצעיר האמצעי נראה לאנה מוכר בצורה מדהימה. „זה אחי אוסקר", היא צעקה בהתרגשות לפני שהתעלפה.

ארבעים שנה היתה משוכנעת אנה שמכל משפחתה לא נותר שריד. הצילום נטע בה תקווה מחודשת שאולי אי שם בחבלי העולם חי אחיה. אבל היכן? מאז פרסום הצילום הופרה מנוחתה של אנה אדלר. היא הפכה עולמות כדי לברר מה עלה בגורל אחיה אולם ביד ושם, ובמרכזי מידע של הצלב האדום בגרמניה, ארה"ב, קנדה, או אוסטרליה לא העלתה דבר.

אנה פונה נואשות לכל מי שיודע פרטים על אחיה אוסקר חיל — מהעיר פשמישל פולין. יתקשר לטלפון 053-41799, 053-30662. גם מי שמזהה את השניים האחרים בצילום מתבקש לצלצל.

נמשכות ההפגנות בגדה — חייל נפצע קל

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

בגדה המערבית נמשכו גם אתמול הפגנות הצעירים וברמאלה גם נמשכה שביתת המסחר המשתקת את העיר לסירוגין מזה כמה ימים. חייל צה"ל נפצע קל מאבן ועל מרכז רמאלה הוטל עוצר למשך כמה שעות.

ההפגנות מלוות בידוי אבנים וצמיגים בוערים, והיו במקומות נוספים. למשל בחברון, במחנה הפליטים דהיישה שמדרום לבית לחם. נמסר לכתבנו, על גל מעצרים.

התנועה הקיבוצית המאוחדת
קיבוציה וחבריה
מתאבלים על מות
מאיר יערי
ממייסדי הקיבוץ הארצי
מחנך דורות של מגשימים בהתיישבות ובחיי שיתוף,
מנהיג, מתווה דרך והוגה דיעות

מרכינים ראש
עם הסתלקותו של
מנהיג והוגה־דעות
מאיר יערי ז"ל
תנועת ר"צ

פועלי ישראל אבלים מרה
על מות
מאיר יערי
ממיסדי ההסתדרות ונאמניה, ציר בוועידת היסוד,
מנהיג דגול ומתווה דרך לערכי עבודה,
הגשמה חלוצית וציונות סוציאליסטית
תנחומים למפ"ם, לקיבוץ הארצי,
לבית קיבוץ מרחביה ולמשפחת יערי
ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הוועד־הפועל

מזכיר תנועת השומר הצעיר
חניכיה ומדריכיה של תנועת השומר הצעיר
מרכינים ראשם עם פטירתו של
מאיר יערי
ממייסדיה, מכונניה ומעצבי חזונה של תנועת השומר הצעיר
משתתפים בצער המשפחה וקיבוץ מרחביה
הסתדרות השומר הצעיר בישראל

היום ועידת שלום ולא להתראות
רגע האמת

מה יקרה בזירה המדינית בז'נבה, ירושלים, וושינגטון, מוסקבה, רבת־עמון וקאהיר בחודשים ספטמבר, אוקטובר ■ תסריט לא כל כך דמיוני

מאת מארק גפן

15 בספטמבר 1987. ממשלת ישראל מתכנסת בישיבת חירום לאחר הדיונים על הצטרפותה של ישראל לוועידה הבינלאומית בעניין הסכסוך המזרח־תיכוני [illegible] בתיקו, והיו מלווים בהאשמות הדדיות ובאיום לפירוק הממשלה. הממשלה [illegible] כבר 18 שעות ומן הדיונים מודלפים ציטוטים מקוטעים. שר החוץ שמעון פרס מציג את תמונת המצב. נתקבל מסר אישי מן הנשיא רייגן המפציר בממשלת ישראל לתת את הסכמתה לוועידה. מצרים וירדן עומדות על כינוס הוועידה, לאחר שבמאמצים שלהם הצליחו לשכנע את יאסר ערפאת להכיר בעניין הנציגות הפלשתינית בוועידה. [illegible] בא גם מאישים פלשתינים בגדה [illegible] כי צריך ללכת למהלך המדיני, שכן [illegible] אופציה צבאית או מאבק מזויין לא [illegible] את האוכלוסיה מסיום הכיבוש. על פי ההצעה תורכב משלחת של אישים פלשתינים, חלקם מן הגדה, חלקם מן הפזורה הפלשתינית, שאינם תופסים שום תפקיד במוסדות אש"ף, אבל הם נאמנים לעקרונות ההגדרה העצמית, ויתבעו הקמת מדינה פלשתינית. ברית־המועצות הודיעה לישראל, שגם לדעתה הוועידה הבינלאומית תמלא תפקיד מסייע בלבד, ושום החלטה לא תתקבל בלי הסכם של הצדדים הנוגעים לסכסוך. פרס סיים את דבריו במלים אלה: „אסור לנו להחמיץ את ההזדמנות ומכל מקום יהיה זה אסון אם נצטייר בדעת הקהל הבינלאומית כסרבני השלום. גם אם לא נגיע להסדר נזכה לאהדה בעולם". ראש הממשלה יצחק שמיר דיבר קצרות. תשובתו היתה קאטגורית־שלילית: „אנו ניפול במלכודת. היום מבטיחים לנו שלא תהיה כפייה של משתתפי הוועידה, אך אין זה סוד שכולם, פרט לישראל, הם בעד נסיגתנו מיהודה, שומרון וחבל עזה. אני חרד מפני דינמיקה של ועידה כזאת, מפני כירסום בעמדותינו, מה עוד שגם בתוכנו יש המוכנים לוותר על חלקי המולדת"..

ישיבת הממשלה מסתיימת באיומי שמיר ללכת לנשיא ולהודיע על התפטרות הממשלה, „שהעם יכריע אם רצונו לוותר על המולדת"..

17 בספטמבר. הנשיא רייגן שולח איגרת נוספת, הפעם לוחצת, אם־כי ידידותית בסגנונה. רייגן מתאר את האינטרסים של ארצות־הברית במזרח־התיכון. „אנו עלולים לאבד את כל ההישגים שלנו באיזור אם נחמיץ את הסיטואציה שבה הערבים מוכנים למשא־ומתן ישיר — אם־כי בחסות הוועידה הבינלאומית. אין לכם מה לדאוג, אנו נהיה לצידכם במידה שתהיו מוכנים להגיע להסדר הוגן וצודק, המבטיח את בטחונה של ישראל".

כעבור כמה שעות מתרחש אירוע דרמאטי נוסף — שדר של גורבצ'וב אל יצחק שמיר: ברית־המועצות תחדש את יחסיה עם ישראל ביום כינוסה של הוועידה הבינלאומית". ואילו הנשיא מובארק מודיע בשמו של יאסר ערפאת, כי ארגונו מכריז על הפסקת המאבק המזויין, כדי להכשיר את האווירה לקראת הוועידה הבינלאומית.

18 בספטמבר. הנשיא חיים הרצוג מקבל את ראש הממשלה יצחק שמיר ומפציר בו לדחות את התפטרותו ולנסות להגיע לנוסח שיהיה מקובל על שתי המפלגות הגדולות בקואליציה הממשלתית. יצחק שמיר מתחיל להסס, בעיקר בעקבות הלחץ האמריקני. הוא מכנס את חבריו ב„חרות" ומציע להם נוסחה האומרת, כי הוועידה הבינלאומית לא תוכל ללחוץ על ישראל אם השיחות הישירות עם ירדן והפלשתינים יעלו חרס. הוא מציע גם, כי לישראל תנתן הזכות לפסול אישים במשלחת הפלשתינית. הוא מעורר זעם בקרב חלק מחבריו, בעיקר אצל שרון ודוד לוי. פרופ' ארנס נשמע יותר מתון: אמנם איני מאמין בתועלת של הוועידה הזאת, אבל אי־אפשר לסרב לארצות־הברית. גם לבחירות לא נוכל ללכת במצב הפנימי של מפלגתנו.

25 בספטמבר. אחרי ישיבות אין־ספור ולאחר שבמחנה הדתי נרמז לשמיר שאינם נלהבים מאופציית הבחירות, מתקבלת בממשלה החלטה ברוב של 16 נגד 8 בעד הסכמה לוועידה בינלאומית, בתוספת הסייגים של שמיר.

15 באוקטובר. בז'נבה נפתחת הוועידה הבינלאומית שבה משתתפות המשלחות של ישראל, ירדן, מצרים, נציגות פלשתינית (שעל הרכבה הסופי הוחלט אחרי התמקחות קשה עם ישראל), שרי החוץ של ארה"ב, ברית־המועצות, צרפת, בריטניה וסין העממית. במעמד הפתיחה (לאחר ששולחנות הוועידה סודרו על פי המודל של ועידת ז'נבה הראשונה) נשמע נאומו של המזכיר הכללי של האו"ם. הוא מדבר על מאורע היסטורי בעל משמעות לא רק לגבי המזרח התיכון, אלא להתפתחות היחסים הבינלאומיים בעולם כולו. ראשי כל המשלחות משמיעים נאומים קצרים ובהם תמצית טיעוניהם. נציגי המעצמות הגדולות נמנעים מלרמוז את דעתם לגבי דרכי הפתרון של הסכסוך, ואפילו

(המשך בעמוד 14)

שמיר ורייגן. מחלוקות

יצחק רבין

שמעון פרס

„הכל, בעצם, תלוי בכם"

שגריר מצרים, מוחמד באסיוני, [illegible] ב„על המשמר" על־ידי ישראל [illegible]. הראיון פורסם ב־19.9.86, אך [illegible] בנושא הוועידה הבינלאומית [illegible]. להלן דבריו:

— [illegible] הממשלה שמעון פרס והנשיא [illegible] הכריזו על שנת 1987 כ„שנת [illegible]". מה יהיו המהלכים המעשיים [illegible] מטרה נעלה זו?

— פרס מנסה לעשות הכל, כדי [illegible] תאמץ לעצמה את ההשקפה [illegible] כינון ועידת שלום בינלאומית. אני [illegible] שאם הוא יצליח, תיערך בקרוב [illegible] מכינה, ומצרים תזמין את ירדן [illegible], ו[illegible] יכולה להיות שנת שלום. אך [illegible], כמובן, תלוי בהחלטתה של ממשלת ישראל — אם זו תצליח להתגבר על הוויכוחים הפנימיים בתוכה. אני סבור [illegible] ההולם ביותר לבעייה הפלשתינית הוא בקונפדרציה ירדנית־פלשתינית.

— בעוד חודש תתבצע רוטאציה [illegible] ויצחק שמיר יטול את השלטון. [illegible] חשש שתהליך השלום עלול [illegible]?

— אנו סבורים כי יש לנו עניין עם ממשלות, לא עם אישים. לכן, אם [illegible] כינון ועידה בינלאומית [illegible] — אנו נמשיך ביוזמה. אך אם [illegible] תיפול — פירושו של דבר [illegible] תיעצר, כך שהכל, בעצם, תלוי בכם.

[illegible]

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

עם מי לשבת, עם מי לדבר?

המחלוקת לא השתנתה מאז תחילת המאה: רוצים שלום, אך לא רוצים לדבר עם כל אחד. עם מי נשב אפוא אל שולחן הדיונים?

מאת רונית מורגנשטרן

על פני השטח, נדמה כי הוויכוח בעד ונגד ועידה בינלאומית לשלום הוא ויכוח בעד ונגד שלום בכלל. כלומר, התנגדות לוועידה, פירושה התנגדות לפתיחה מחדש של תהליך השלום. האמנם אלה פני הדברים?

יורם נמרוד, חוקר תולדות יחסי ישראל־ערב ומרצה בסמינר „אורנים" של אוניברסיטת חיפה, סבור שהמחלוקת סביב ועידה בינלאומית אינה בעד או נגד הידברות עם מדינות ערב והפלשתינים — כלומר, קיום משא־ומתן לשלום. הוויכוח הוא עם מי לדבר ועם מי לא — ויכוח המלווה את המגעים בין הציונות והערבים מתחילת המאה.

נמרוד: „על פניו, נראה כאילו מי שמתנגדים לוועידה, ממשיכים בטכניקה הישנה של הימנעות מכל מו"מ על־ידי הקריאה למו"מ ישיר. זה נראה טוב מבחינת הנוהלים של הדיפלומטיה המערבית, הרגילה במו"מ ישיר ובדיונים פנים־אל־פנים סביב השולחן. הטכניקה הזאת, אגב, אינה חדשה. אבא אבן היה אדריכל הטכניקה הזאת בשנות ה־50, למשל. אבל גם קודם להקמת המדינה, מתברר על־פי חומר שלא היה ידוע לציבור בשעתו, שלאורך כל ההיסטוריה הציונית היתה תמיד הידברות ישירה עם הערבים, אלא שהיא היתה חשאית ותמיד היתה מחלוקת בהנהלה הציונית על השותפים בהידברות. בוועידת השלום של 1919 קראה התנועה הלאומית הסורית מעל הבמה למנהיגי הציונות להידבר עימה ולא עם „הפיאודלים" שסביב פייסל האשמי. אבל וייצמן, בסופו של דבר, הכריע לטובת המלך פייסל. ובפעם הראשונה שעלתה תוכנית הקמת המדינה היהודית ותוכנית פיל 1937, שררה הסכמה בכל המדינות הערביות הגובלות בארץ־ישראל למדינה יהודית, אלא שהיה מאבק בין הקבוצות הערביות מי יהיה זה שיגיע להסכם עם הציונים. בתוך ההנהלה הציונית התפתחה מחלוקת לא על עצם ההידברות עם הערבים, אלא עם מי מהקבוצות הערביות לשבת למו"מ. גם היום נראה לי, שהוויכוח אינו האם לדבר עם הערבים בוועידה בינלאומית, אלא, שיוזמי הוועידה קובעים מי ידבר עם מי, ועל כך יש מחלוקת. גם בתוך אש"ף, למשל, קיימת סיעה פלשתינית חזקה, בראשה עומד אבו־איאד, המעדיפה הסכם ישיר עם ישראל בלי תיווך ירדן. אבו־איאד העביר, אגב, מסר לשרי ממשלה מסויימים, שעדיף להגיע להסכם־ויסור פלשתיני ואחר־כך להסכם משולש עם ירדן".

— ההתנגדות לוועידה בינלאומית אינה עוברת ממש בין מפלגת העבודה והליכוד. מי האנשים המתנגדים לוועידה?

נמרוד: „רבין נוטה באופן בסיסי יותר לעמדה של שמיר. אריה נאור משקף עמדה שמתנגדת לשמיר ותומכת יותר בזו של פרס, כך שהפילוג הנוכחי אמנם אינו מקביל לקווים המפלגתיים השונים. זה, אגב, דומה למה שקרה בפעמים הקודמות בהן עלה רעיון זה. ב־9/1968, כאשר החליט ניקסון עם כינון ממשלו על דיוני שלום בוועידה בינלאומית עם ארבע מעצמות, כולל בריה"מ וצרפת, נתן אז שר הבטחון דיין „אור ירוק", ואילו יגאל אלון ויצחק רבין (שהיה אז השגריר בארה"ב) ואחרים במפלגת העבודה, יצאו בחריפות נגד שיתוף בריה"מ ובעיקר צרפת. האנשים שהתנגדו אז ליוזמה של ניקסון — מחנה אלון ורבין — הם גם האנשים במפלגת העבודה המתנגדים לוועידה כזאת כיום. ב־1979 ניסה שוב קארטר לכנס ועידה בינלאומית. דיין, שהיה שר החוץ בממשלת הליכוד, הסכים לוועידה ואילו אלון (אז באופוזיציה) השמיע התנגדות תקיפה. אבל מי שנקט את המהלך הסופי שמנע את כינוס הוועידה היה סאדאת. הוא הודיע, לפתע, כי הוא מוכן למו"מ ישיר, בוודאי מאותם טעמים שגרמו להתנגדות אלון לרעיון הוועידה בשיתוף צרפת וברית־המועצות. כיום דומה המצב, אלא שהכל שעוד לא קם הפלשתיני שיכול להציע מו"מ ישיר כסאדאת. ייתכן, שפלשתינים כאלה עומדים בפתח ומחכים ל„אור ירוק" מישראל. לסיכום, לא הייתי ממהר לבקר את אלה שמתנגדים לוועידה ומתייגים אותם בכינוי „מתנגדי השלום"."

— עמדתו המתנגדת התקיפה של שמיר היא רק עמדה אידיאולוגית, או שמועלים עליו אילוצים נוספים?

בפני שמיר עומדות שתי בעיות: 1. יכול להיות שהוא באמת בעד תהליך שלום שונה, כפי שעמדתי על כך קודם, ובמערכת אחרת העמדות שלו יצטננו. היו לו כבר התבטאויות בעד תהליך שלום ונכונות לצעדים מרחיקי לכת בשטחים, אליהם הצטרף גם ארנס. 2. ועידת חירות קרובה, ושמיר צריך לעשות שרירים מול יריביו במפלגה כדי להיראות מתנגד תקיף לרעיון הוועידה, שזה הקו של מפלגתו בדרך־כלל.

— גם בארה"ב יש מתנגדים ותומכים לרעיון הוועידה הבינלאומית. מהי תמונת הפילוג שם?

הפילוג בארה"ב הוא בעיקר בין מחנה וויינברגר ומחנה שולץ, פילוג די חופף לפילוג פה. כלומר, האם עדיף מו"מ באמצעות מתווכים או מו"מ ישיר.

לאמריקנים יש יחסים ישירים קונקרטיים עם כמה פלשתינים היושבים בארה"ב, שהיו מועמדים להיות ממשלה פלשתינית גולה.

— עד כמה ועידה במתכונת כזאת אמנם מחייבת?

הרבה יותר תלוי בערבים מאשר בישראלים, עד כמה הם „יקלו" על הטאקטיקה הישראלית של יד מושטת לשלום כל עוד אין מי שנוטל אותה. אם הישראלים רוצים להכשיל את הוועידה, הם פשוט יכולים ללחוץ את הערבים ואז זה יתפוצץ. אין להניח שהפעם מתכוונים תומכי הוועידה הבינלאומית — פרס, אבן ואחרים — לתמרן את הערבים לקיצוניות, אלא הם באמת חושבים שזו אופציה רצינית למו"מ. אולם גם אם יתברר, הוועידה תתפוצץ, ישראל תצא מזה, בכל מקרה, טוב מבחינת התדמית.

מרק גרזן

מאת ישראל שמיר

[illegible]

הציון — גרוע כצפוי

דו"ח שנתי של משרד החוץ האמריקני על כיבוד זכויות האדם אינו מעניק ציון גבוה לישראל ■ זהו דו"ח "חסר שיניים" שחשיבותו בעצם קיום המעקב אחר מצבם של עמים, משטרים ומדינות בעולם

מאת דליה רפאל, וושינגטון

בצפוי ישראל איננה זוכה לציון גבוה בדו"ח השנתי לזכויות האדם של משרד החוץ האמריקני, המתפרסם היום.

חוק סיוע החוץ האמריקני מחייב דו"חות שנתיים על כיבוד זכויות האדם בכל המדינות המקבלות סיוע אזרחי או בטחוני מארה"ב. השנה נכללות בו גם מדינות שאינן נהנות מסיוע, אך לדעת כותביו יש לקונגרס עניין בהן.

הכותבים מדגישים את התרשמותם העמוקה מה"קורלציה ההדוקה המתגלה בין קיומו של משטר דמוקרטי וכיבוד זכויותיו של הפרט". הם גם מביעים את שביעות רצונם מהמשך התבססות הדמוקרטיות באמריקה הלטינית, בחירת הממשלה החדשה בגואטמלה וחיסול המשטר הדיקטטורי בהאיטי. "תהליך מרתק של מעבר לדמוקרטיה, הנמשך מזה חמש שנים" — כתוב בדו"ח. לציון מיוחד זוכה, כמובן, חידוש הדמוקרטיה בפיליפינים ויחד עמו כיבוד זכויות האדם.

לעומת ה"ציונים לשבח" מצויין בדו"ח שחלה "נסיגה רצינית במצב הקיים בדרום אפריקה" וכי במספר רב של מדינות מתקיים עדיין משטר דיקטטורי מרכא.

הדו"ח מורכב מקטגוריות שונות לבחינה, הכוללות:

● חירויות כלליות — כולל רצח פוליטי, עינויים, מאסרים שרירותיים, גירושים ומניעת משפט הוגן.

● כיבוד זכויות האזרח — חופש דיבור ועתונות, חופש התכנסות והתאגדות, חופש דת וחופש תנועה בתוך המדינה והגירה ממנה.

● כיבוד זכויות פוליטיות — זכות האזרחים להחליף ממשלה.

החוק האמריקני מאפשר הפסקת סיוע למדינות שנמצאו מפירות, בצורה גסה, את זכויות האדם.

ישראל מתוארת כ"דמוקרטיה פרלמנטרית המעוגנת בחוק, המכבדת את הזכויות האזרחיות, הפוליטיות והדתיות של אזרחיה... החברה הישראלית מאופיינת בפתיחותה ובוויכוח הציבורי הרחב בכל נושא שלציבור עניין בו". נאמר במבוא לפרק המוקדש ל"ישראל והשטחים המוחזקים".

טונים צורמים

אולם כשהופך הדיון מפורט יותר, נשמעים גם טונים צורמים יותר. הסעיף הראשון הנדון הוא "רצח פוליטי". הדו"ח קובע, שלא קיימת כל אינדיקציה לכך שישראל נוקטת שיטה זו. עם זאת מצויין, שב־1986 גילו שלושת אנשי השב"כ שהשירות היה אחראי למותם של שני אסירים פלשתינים במהלך חקירתם, לאחר חטיפת אוטובוס ב־1984. במספר שורות מתוארת "פרשת השב"כ". נאמר בדו"ח גם שהחקירה המשטרתית קבעה שאין הוכחה לכך שראש הממשלה דאז, יצחק שמיר, ידע על הנסיון להסתיר את שהתרחש ולא שאישר את הריגת המחבלים. מוזכר שראש הממשלה ושר הבטחון דאז — ארנס, טוהרו מכל מעשה פלילי.

הדו"ח מזכיר שישראל אינה מעניקה מעמד של שבויי מלחמה (על פי אמנת ז'נבה) לאסירים שנתפסו בלבנון לאחר כניסת ישראל לשם, ואשר אינם משתייכים לצבא של מדינה כלשהי. "ב־1986 הביאו, שוב, כוחות הצבא הישראליים מספר בלתי ידוע של אסירים שנתפסו בדרום־לבנון לבתי סוהר בישראל, תוך הפרה של אמנת ז'נבה", כתוב בדו"ח.

מוזכרת חקיקת החוק נגד הגזענות שהתקבל ב־1986. כן צויין, שלערבים הישראלים זכויות שוות, על פי החוק, ברוב המובנים וכי השיגו התקדמות ניכרת, מבחינה כלכלית והשכלתית מאז הקמת המדינה. אולם נאמר גם, כי "מעטים הגיעו לעמדות אחראיות בשרות הציבורי, בדרך־כלל במחלקות הערביות של הממשלה".

לחוש מנוכרים

"לערבים הישראלים השפעה פוליטית מעטה בלבד, והם נוטים לחוש מנוכרים", קובע הדו"ח. "למרות נסיונות ממשלתיים ופרטיים לגשר על הפער, קיימת רק מעט אינטראקציה בין ערבים ויהודים", כתוב בו. ויותר מכך: "ערבים ישראליים טוענים שנמנעת מהם גישה שווה לכלכלה, שיכון ושרותים אחרים וכי הם סובלים מאפליה בנושאי תעסוקה ומינויים ממשלתיים". תיאורים אלה אינם חדשים, ודומים להם הופיעו כבר בדו"חות של שנים קודמות.

"השטחים המוחזקים" זוכים לדיון נפרד מזה המתייחס לישראל. הדו"ח קובע, כי המצב המורכב של זכויות האדם בשטחים המוחזקים משקף את העובדה, שבהעדר הסכם שלום נשארים השטחים תחת מינהל צבאי וקיים חיכוך בין שלטונות הכיבוש לבין האוכלוסיה הפלשתינית". מצב זה מתבטא במעשי התנגדות גלויים לכיבוש. ההתנגשויות נובעות גם מאמצעי בטחון שנוקטת ישראל, כתגובה לפעולות חבלה ומעשים אחרים הנתפסים כאיום לבטחון, מוסבר בדו"ח. גורמים נוספים לבעיות, סבורים כותבי הדו"ח, הם התנחלות ישראלים וקריאה שמשמיעים אישים בישראל לסיפוח השטחים וכן סירובם של הארגונים הפלשתיניים המרכזיים להכיר בישראל או לפתוח במו"מ לשלום. גם הגבלות על יוזמות כלכליות הן מקור למתח.

הדו"ח מציין, כי ישראל מתירה ביקורת על מדיניותה בעתונות שמרכזה במזרח־ירושלים. אולם הגבלות רבות חלות על התבטאות והתאגדות בגדה המערבית ובעזה. צויין, ששידורי רדיו וטלוויזיה ממדינות ערביות נקלטים ללא שיבושים.

אלימות מצד מתנחלים

תושבים ערבים ויהודים המשיכו לסבול מפעולות אלימות במהלך 1986, אם כי פחות מאשר ב־1985. למרות שאש"ף וקבוצות פורשות ממנו טענו לאחריות למעשי איבה נגד צה"ל, סבורים כותבים הדו"ח, שרובם היו ספונטניים ומקומיים.

ערבים מתלוננים על מעשי אלימות מצד מתנחלים, כולל סיורים חמושים בלתי חוקיים, תקיפות גופניות והפרעה לאסיפות פוליטיות חוקיות.

הדו"ח קובע, שישראל אינה משתמשת ברצח פוליטי בשטחים. אולם מקרי מוות ופציעה אירעו כתוצאה מפעולות טרור ופעולות של צה"ל. פירוט ארוך מביא את כל המקרים שארעו בשטחים בשנה החולפת.

השימוש בעינויים אסור לפי החוק הישראלי והשלטונות הישראליים אומרים שאינם משתמשים בהם, כתוב בדו"ח. עם זאת מוזכר, ששוטרים אזרחיים וממשמר הגבול הורשעו בשימוש בכוח נגד אסירים ערביים וכי לעתים הורה בית־המשפט העליון שלא לקבל כהוכחות הודאות שנמצא שהושגו תחת לחץ. פלשתינים מתאוננים על יחס רע נרחב ושיטתי. הם טוענים שרוב הרשעות במקרים בטחוניים מתבססות על הודאות: שעוה"ד אינם מורשים לפגוש את לקוחותיהם עד לאחר שהודו וכי נמנעת גישת נציגי הצלב האדום אל האסירים לתקופה מוגדרת.

מצוטט דו"ח של "אמנסטי" ל־1986 על מנהג נפוץ של פגיעות גופניות, לכאורה, בעצירים בטחוניים, בעיקר בהתייחס למקרה של עדנאן מאנצור גאנם, שלגביו נטען שהוכה קשות לפני שגורש. גם השופט במשפט מצא סימנים לכך שהוכה.

מוזכר שב־1986 נמשך השימוש במעצר מינהלי (שחודש ב־1985 לאחר הפסקה של מספר שנים) בו נוקטת ישראל, כמו גם גירושים. מורגש שארה"ב הצביעה על כך שנוהגים אלה מנוגדים לאמנת ז'נבה.

הדו"ח קובע שעיקב כך שעל הישראלים בשטחים חל החוק הישראלי ואילו הפלשתינים נמצאים תחת ממשל צבאי, שונה גם היחס לגבי שתי קבוצות האוכלוסיה, בדרך־כלל לרעת הפלשתינים. במיוחד מצויינת האפליה לרעה של האוכלוסיה הפלשתינית בשימוש בחלק ניכר מהקרקע בשטחים, אותו חלק הנמצא בשליטת הממשלה.

ההתרשמות הכללית מהדו"ח היא שהוא "גרוע־כצפוי". כמו בכל שנה. אולי קצת יותר השנה, מאשר בשנה שעברה. חלקים גדולים יותר ממנו מוקדשים לפירוט ענינים הנראים שליליים, גם אם לא במפורש.

ביקורת גלויה — פחות או יותר — מתייחסת בעיקר למצב בשטחים, אולם גם למצבם של הערבים הישראליים — דברים שכאמור, כבר הופיעו בדו"חות בשנים קודמות.

הדו"ח עצמו איננו נהנה מיוקרה רבה בגבעת־הקפיטול. למעשה הוא "מחוסר שיניים". הבעייתיות שלו נובעת מעצם טיבו. למעשה ניתן לאסוף נתונים אמינים ביחס לזכויות האדם רק במדינות דמוקרטיות, המאפשרות את איסופם, והשומרות ומקפידות עליהן. וכך, ביחס הפוך בין החופש היחסי ושמירת הזכויות, ככל שהמדינה חופשית פחות, כך מופרות יותר זכויות האדם וקשה יותר להגיע לחקר המצב.

בהקשר זה מעניין איזכורם של שני אנשים במבוא לדו"ח של השנה — שני פקידים במשרד החוץ האמריקני שעסקו בבדיקת המצב בברית־המועצות. בשלב מסוים הוכרזו "אישיות בלתי רצויה" וגורשו. כמובן שבאותו רגע נפסק איסוף הנתונים המעודכנים (ככל הניתן) ביחס למדינה זו. עובדה היא שמספר העמודים שמחזיק הפרק על בריה"מ קטן מזה המוקדש למדינות רבות אחרות, וישראל בתוכן.

גם ביחס לסיוע האמריקני. אין ה"דירוג" לו זוכה מדינה מסויימת משפיע הרבה. שיקולים רבים ושונים משפיעים על מערכת קבלת החלטות זו. הדוגמא הטובה ביותר לכך היא, כמובן, איראן. אולם היו גם מקרים בעבר בהם שימש הסיוע האמריקני מכשיר ומנוף לשיפור מצב זכויות האדם במדינות מסויימות, בעיקר באמריקה הלטינית.

לדו"ח השנתי חשיבות בעצם קיום המעקב, הבדיקה וההתייחסות למצבם של עמים, משטרים ומדינות בעולם. אך שינוי קורה מעט והוא סובל מבעייתיות מובנת. אך יש משמעות לתשומת הלב שמקדישה אחת המעצמות לזכויות האדם בעולם. גם אם היא מוגבלת ביישומה.

האחד שקם

גדעון מחניימי — נונקונפורמיסט במימסד ■ שנה למותו

מאת יואל בן־פורת

שירתתי עם גדעון מחניימי כ־15 שנה במודיעין, אך רק ב־20 השנים האחרונות הכרתי אותו מקרוב.

הוא התחיל את דרכו בעין־חרוד, בפלמ"ח, נלחם בתש"ח, היה קצין המודיעין של הצנחנים אשר לחמו במיתלה, היה קמ"ן פיקודי, הקים את בית הספר למודיעין, שירת בקישור עם האו"ם ולבסוף, בעשר השנים האחרונות, היה סגן היועץ לראש הממשלה למלחמה בטרור.

גדעון בן רחובות, יליד הארץ, היה רחוק מרמות הצבר הכנעני. החילוני החצי יהודי, ידע יידיש ואהב לדבר בה. היה בו יסוד עמוק של תרבות יהודית, פרי חינוך בגיל המעצב, שתמך בבניין־העל של אישיותו. הירבה לצטט מהמקרא ומדברי חז"ל, דבר שחיבבו על ראש הממשלה מנחם בגין, גם כאשר ידע שגדעון מ"המחנה האחר".

איש חבורות אמיתי היה במובן הטוב של המלה. נמנה על חבורתא מצומצמת, בעיקר של צנחנים, טייסים ואינטלגנטים "לרפואה".

גדעון לא היה וורקוהוליק (מכור לעבודה), עשה תמיד את המוטל עליו בשלמותו תוך שהוא מותיר זמן לחיים מלאים. גדעון הוכיח שניתן לעשות הכול ועם זה לא להתנגר ולא להתאכזר לבני המשפחה. גם בתפקידים בכירים עתירי זמן.

הוא אהב לשיר שירים רוסיים. גם אם את המילים לא הבין, היה מקפיד לבטאם במבטא רוסי כביכול.

גדעון לא הסתפק באיסוף לעצמו והחל להנחות תוכניות של שירים רוסיים בגלי־צה"ל וליווה אותם בהסבריו המלומדים. הוא לא הסתפק בזה ויזם שהגבעתרון יפיק תקליט שירים רוסיים. צילצל לי ושאל לדעתי. אמרתי, יפה אבל המנגינות הרוסיות מועתקות משירי הפלמ"ח. כמעט נפגע, ואמר: אתה ציניקן חסר תקנה.

גדעון היה נון־קונפורמיסט בעל חוש צדק מפותח מאוד. אזנו קשבת לכל מקופח במימסד. הוא עצמו שם חייו בכפיו וחיסל את הקריירה הצבאית תוך מעשה מופת אכזרי. אני זוכר אותו יום, בפברואר 1974, כאשר התכנסו באחד מבסיסי חיל־האוויר מאות קצינים לסיכום מלחמת יום הכיפורים "כנס שלושת הימים". מי לא היה שם. כל הקצינים הבכירים מאל"מ ומעלה, סדיר ומלואים, ראשי מערכת הבטחון, ראש הממשלה וכמה שרים. ביום השני לכנס עלה גדעון על הבמה, כולו נרגש ונסער, ואמר כמה משפטים על אודות ערך האחריות של קברניטים ומפקדים ועל כך שלא ניתן להתפשר כי זהו ערך מרכזי בעיצוב דמות המנהיג הצבאי, אשר מקורו הדוגמה והמופת. הוא תבע את התפטרות משה דיין וזה עוד לפני דו"ח אגרנט. נדהמנו כולנו ודממת מוות שררה בעולם. גם אם רבים הזדהו עם תוכן הדברים, פיקפקו אם זה המקום וזו הצורה לומר אותם ועוד על־ידי קצין בכיר ממושמע.

העונש לא איחר לבוא. גדעון הודח מתפקידו וסובב חודשים רבים כאל"ף עד שמצא לעצמו עיסוק באכ"א נוקב גורלם של נעדרים במלחמה. אני זוכר אותו בא למשרדי, בדובר צה"ל, תיק מקופל בידיו ובחיוך השובבי, משסה אמר — אתה רואה, אינני מתבטל ועוסק בדבר חשוב ומועיל. גדעון הסתיר היטב את מצוקתו וזעמו. אך זה פעל רק על אלה שלא הכירוהו. יכולת להיווכח שגדעון שלם עם עצמו. הוא עשה מה שנכון בעיניו והיה מוכן לשאת בתוצאה בגאון, בלי לקטר ובלי להתלונן.

לאחר התפטרותו של דיין מתפקיד שר הביטחון עשה האלוף זאבי (גנדי) יועץ ראש הממשלה למלחמה בטרור. מפקד חברו ומינה את גדעון לסגנו. הוא קם עבודה מצוינת בתיאום ובקרה של משך האבטחה בארץ ובעולם.

גדעון חייך וסירב לדבר על קיפוח שהוקפא. אין אתה יכול להבין איך המנגנון הבולשביקי המאפיין את רובנו במימסד זוכר לו לגדעון את "עוונו". זיכרון ארוך ומתמשך. אמרתי לו שיש פתגם רוסי שבעבור האמת מכים. אמר לי: הפתגם נכון. אינני תופש איך לא קם איש מעמיתיו, מפקדיו, לא מבין הצנחנים ולא בני רחובות שדאג לתקן את העוול לגדעון, גם כאשר צילו הארוך של דיין ואימתו סרו מעל פני צה"ל.

גדעון שימש סגן היועץ למלחמה בטרור כעשר שנים, צבר ידע וניסיון רב והתחבב על כל ראשי הממשלה. כאשר התפנה תפקיד היועץ, האמנו שגדעון יתמנה, אך תחתיו מונה עיתונאי מטיף. אלה דרכי המימסד. מתן שכר והעונש הקשרים על פני כישורים. לבסוף כאשר הסכים גדעון לשרת תחת היועץ, מעלים אותו לדרגת תא"ל. כה מאוחר.

גדעון מחניימי תיפקד כל הבינו כקצין שלם, אך משהו כבה בו. שמענו הרבה דברי כפירה ופסימיות מפי האיש האופטימי ביותר. הרבה זעם עצור ומלוא החופן תסכול. הדרגה הבכירה החדשה לא שינתה אצלו דבר. נדמה לי שעברו עליו שנים ארוכות של אכילה עצמית, עד אשר כירסמה אכילה זו גם את ליבו. נותקי הראשון נדם.

אני נזכר, כאשר הסתכסכתי גם אני עם הרשות באומרי דברים נון־קונפורמיסטים היה גדעון בין הראשונים שנחלצו לעזרתי. אמר לי: אתה זוכר את הפתגם הרוסי על האמת. וככן גם אתה באנות תשלם ותחייך. הציע להצטרף לחבורתו, למרות שאני גחל"צ (כינוי לאלה שבאו מהגולה במסגרת הגח"ל).

אני מתאר לעצמי שהוא יושב בגן העדן, במרום המוסיקה, ומנחה שיח בציבור, שירי הגבעטרון ואולי אף של מקהלת הצבא האדום, חבריו הקרובים כאן מעלים זיכרון בערבי שירה, אפילו על קברו (ולא כליכך מנהג יהודי).

זכרו הוא זכר של תקווה. כי אכן כל עוד חיים בקרבנו, ובצה"ל בעיקר, אנשים כמו גדעון מחניימי, ואני יודע שהם מצויים — יש לנו תקווה לימים טובים. גם על הראלים נגבר.

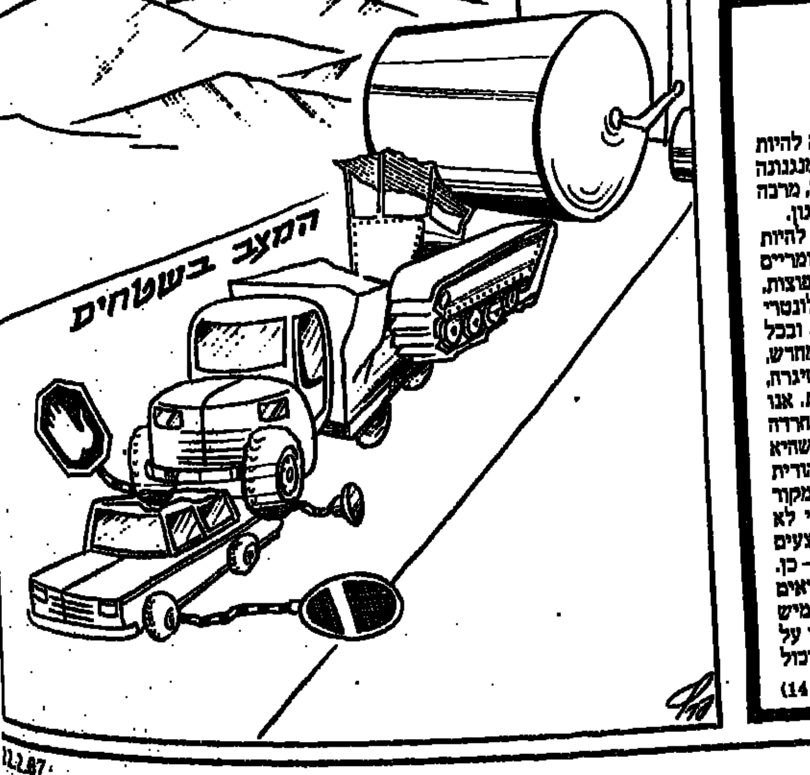

אחרוני הציונות

מאת פסח זסקין

"הוא רואה באופק חומת סלעי מגור משוננים, ענקים ואימתניים. הוא היום רואה כי מסלול הספינה הוא הישר לביוון חומות הסלעים. חשתף צולל לגשר, חג מעלינו משיק בכנפיו, מנסה לעורר ליבם של הקברניטים. והוא שורק שריקות אזעקה חדורת־ללא הועיל. קולו לא קולם, עיניו לא עיניהם, אסקו לא אסקם".

לובה אליאב. "השחף", ספטמבר 1973.

רוח רפאים שוטטת את הציונות, מבטנים ומבחוץ. בארץ, אנו בעידן האי־ציונות, המתחבאת תחת הדרי הצהרות. כל ערך נבדק מחדש ומתהפך פעם ועוד פעם. מדינת ישראל מתנערת בהלקה מקשריה עם העם היהודי ורוצה להיות "ככל המדינות". בבית פנימה, במפ"ם, הציונות היא נחלתו של מוסר זה או אחר. בקיבוץ־הארצי, מול הנהגה הדבקה במעשה הציוני, הרוב הדומם מכונס בבעיות עצמו ובשאלות מקומו. כבר חדל להיות רגיש ופעיל בדאגתו לקיום הציונות.

ההסתדרות הציונות — ואם יותר לנו נוסיף, גם את מפ"ם — דומה לצבא סדיר, חזק עדיין ומורכב מכל חלקי העם, צבא שהיה לקטליזאטור של תהליכים חברתיים ומחשבתיים שפקדו את רוב העם היהודי. עם הזמן הצבא התרחב, התחזק בכלים והרחיב את מנגנונו. לרשות צבא זה עמד חיל מילואים, שכלל את רוב העם, שהיה מאמין, תוסס ויוזם, שפעל ללא הרף, אם "נקרא לשירות" ואם לא נקרא.

אחרי 67, עוד יותר אחרי 73 ועוד יותר אחרי 82, חיל המילואים הוריד פרופיל והתייצבותו התמעטה, הלכה והתמעטה. כי חיל המילואים הזה עסוק מאז בעצמו ובמורכבותו השופעת.

ההסתדרות הציונית מזמן חדלה להיות גורם עממי, המגיע להמונים: מנגנונה תפח, התמסד והתברגן וככל מנגנון, מרבה לעסוק בעצמו ולא במטרות האירגון.

מפ"ם והקיבוץ־הארצי גאים להיות גופים ציוניים המקצים משאבים חומריים ואנושיים לפעילותם בארץ ובתפוצות, ביחס גדול יותר מכל גוף ציבורי וולונטרי אחר. אלו הן משימות קשות ויפות, ובכל זאת, חדלנו להיות כוח מרענן ומחדש, מורד ונון־קונפורמיסטי. השיגרה, השמירה על הקיים, באו במקום זאת. אנו צמודים למסד הציוני ומתמלאים חרדה פן תאבד לנו פרוסת העוגה הקטנה שהיא מנת חלקנו, וכפי שהסוכנות היהודית תלויה — כל כך תלויה! — במקור האמריקני, כך אנו עושים רבות כדי לא להינתק מחסדי המנגנון היהודי. האמצעים לא יביאו לנו את הגאולה. האנשים — כן. נותרים לנו עוד אחרוני אנשי המילואים הציוניים. הם צעירים בעיקר. אם נגמיש מסגרותנו הקשוחות, אנשים אלה יטלו על עצמם את המשימות שהממסד לא יכול למלאן.

(המשך בעמוד 14)

היפוכו של חוק השבות

חברה חדשה
מאת גדי יציב

הודעתם מי שותף לנו בעולם המערבי במאבקנו למען יהודי ברית־המועצות? השותפים העיקריים והקולניים ביותר אינם אויביה המושבעים של ברית־המועצות מצד ימין — אלא שותפינו העיקריים הם דווקא הליברלים האמיתיים, הלוחמים למען זכויות הפרט בכל מקום בעולם, וגם רבים־רבים מקרב המפלגות הסוציאליסטיות־דמוקרטיות, אשר מייחלים ומצפים בכל לבם ליום שניתן יהיה להבחין בו בסימנים הראשונים של תהליכי דמוקרטיזציה אמיתיים במדינת ענק זו.

העובדה ששותפינו בעולם, במאבק למען יהודי ברית־המועצות, נמנים עם הכוחות המתקדמים, מטרידה מאוד את מנהיגי ברית־המועצות. במוסקווה היו שמחים מאוד אילו כל המאבקים הציבוריים נגדם במערב היו מנוהלים רק על־ידי האגף השמרני־הימני מתנגדי הדמוקרטיות. אופיים המתקדם של שותפינו מוסיפה כמובן למאבק תוקף ויעילות. שותפינו למאבק בעולם המערבי נאבקים גם למען ה"דיסידנטים" הסובייטים שבראשם עומד המדען אנדרי סאחארוב, והם נוטים לעזור מאבקים נגד כל הפרה של זכויות הפרט בכל מדינה ובכל משטר, וביחוד נגד שלילת הזכויות המאפיינת משטרים אנטי־דמוקרטיים.

המאבק בעולם למען זכותם של יהודי ברית־המועצות לעלות לישראל — גם על יסוד הסדרי איחוד משפחות וגם על יסוד עקרון הרפאטריאציה — מיוסד אכן על עקרונות הומניסטיות וליברליות. על פי הנחות אלה, יהודי ברית־המועצות זכאים, כמו כל אדם בעולם, לבחור בעצמם את מולדתם ואת ארץ מגוריהם. מושג־המפתח כאן הוא חופש הבחירה, ושלילת החופש הזה על־ידי הסובייטים היא שמקוממת רבים וטובים בעולם ומועיקה אותם אל ההפגנות שנציגינו מארגנים בחוצות ניו־יורק, לונדון, פאריס ועוד. אין איפוא במאבק הזה שום הנחה בדבר מחויבותם או חובתם כביכול של יהודי ברית־המועצות לעזוב את ארץ לידתם או לעלות אלינו — אלא המאבק הזה כולו בנוי על הנחה בדבר זכותם לעשות כך. אין [illegible] על הדעת, על פי ערכי היסוד של שותפינו למאבק, כי יכפו על אדם לבחור לו מולדת, או שיאנסו אותו להתאחד עם משפחתו.

חשוב מאוד לפיכך שנזכור היטב מצב ענינים זה לפני שאנחנו מתחילים לנסות כל מיני תריקים מינהליים ופטנטים ארגוניים — גם כשלעצמם מועדים לכשלון בטוח — למניעת העלאת מספר העולים — אבל [illegible] המוצהרת, קבל־עולם, עלולה להיות צמצום חופש הבחירה של היוצאים. חשוב שנהיה מודעים לכך שאם אנחנו פוסלים את עקרון חופש הבחירה מן המאבק שלנו — אנחנו נוטלים ממנו את האופי שיש לו היום, ואנחנו מעניקים לו צביון חדש לגמרי. אם המאבק איננו, מצד אחד, בין הטוענים כי חובתם של היהודים לחיות בברית־המועצות, לבין, מצד שני, הטוענים כי זכותם לבחור בעצמם את הארץ שיחיו בה — אלא המאבק הוא בין שתי תפיסות בלתי־ליברליות ומתנגשות שתיהן לחופש הבחירה, ונבדלות זו מזו אך ורק על פי זהותו של הקולקטיב אשר ביחס אליו צריך הפרט לבטל את רצונו הפרטי — אזי אנחנו במאבק שונה, עם בעלי־ברית שונים, ועם משמעות שונה לחלוטין.

מאותה נקודת מוצא אני מציע לחשוב פעמיים לפני שאנחנו תובעים משלטונות ארצות־הברית לבטל את סטטוס "הפליט" שהם מעניקים לכל המהגרים מברית־המועצות. הענקת סטטוס זה הוא ביטוי לתחושת הגאווה הדמוקרטית של האומה האמריקנית, גאווה אשר הולידה את הרצון לסייע לכל אדם אשר נוטש חברה טוטליטרית, כדי שיוכל להקלט היטב בחברה הליברלית והחופשית. סטטוס זה ניתן לא רק ליהודים, אלא לכל מי שמחליף משטר תוך כדי הגירתו. אם אנחנו נתבע מן האמריקנים להפלות לרעה בני אדם מסויימים על יסוד מוצאם ודת־אבותיהם, תהיינה לכך השלכות מרחיקות־לכת על המעמד שלנו. זהו ההיפוך הגמור של חוק השבות: על פי חוק השבות ביקשנו להעניק עדיפות־יתר ליהודים שבחרו לעלות לארץ. על פי התביעה לשלול את זכות "הפליט" מיוצאי ברית־המועצות אנחנו מבקשים לשלול עדיפות־יסוד מן היהודים שיבחרו להשאר בגולה. וזוהי כבר ציונות אחרת. חוק השבות מבוסס על ההנחה שהציונות מבקשת להעניק ליהודים מולדת, שתהיה עדיפה בעיניהם על כל ארצות העולם משום יתרונותיה — ואילו התביעה לביטול סטטוס הפליט, לעומת זה, מבוססת על ההנחה שהציונות מבקשת לכפות על היהודים מולדת, משום שהיא יוצרת עבורם מחוץ לגבולותיה חסרונות שאין להם. במקום מצב בעייתי אובייקטיבי אשר הציונות מנסה לו פתרון אנחנו מבקשים ליצור ליהודים בעיה אשר תתאים לפתרון המוכן שלנו. אכן, ציונות חדשה.

גם כאן אני בטוח ששום יתרון מעשי לא יצמח מכך. ארצות־הברית מאוכלסת על־ידי מיליוני בני־אדם שמגיעים אליה כבר זה מאתיים שנה, והם מסתדרים בה היטב גם בלי סטטוס "הפליט" — אבל אנחנו. לאן אנחנו עלולים להביא את החרפה הכרוכה באילוץ בני־אדם ואינוסם להשתתף איתנו ולהלוך איתנו יחד את הוויית החיים ואת הארץ הזאת אשר על פי דעתנו ועל פי תחושת־ליבנו אין יפות מהן ואין טובות מהן על פני כל כדור־הארץ כולו?

גוויעת הסולידריות

צריך לחזק את ידיו של שר הבטחון, יצחק רבין, על דברי ההסבר שלו לגבי נקודת המוצא העקרונית בכל משא ומתן לעיסקת־חליפין שנועדה לשחרר את שבויינו שבידי האויב.

מובן מאליו שמבצע אנטבה עדיף על כל עיסקה, כאשר מבצע כזה אפשרי, וההחלט יכול להיות שבשתי עיסקות חילופי השבויים האחרונות היינו נמהרים ועברנו על המידות המותרות — אבל נקודת המוצא העקרונית והמעשית גם יחד מוכרחה להתכוון לגורל האישי של כל אזרח בודד ושל כל חייל בודד שנפל בשבי.

אני מתייחס אל הקריאות להפקיר את חיילינו שם, משום גובה המחיר, כאל עוד ביטוי אחד נוסף להתפוררות חישוקי הסולידריות החברתית, שהיתה בעבר מגבר חבות העיקרי שלנו, בחברה הנאבקת על נפשה. פעם למדנו בצה"ל שאין נוטשים חבר בשטח, אפילו אם מחיר הדמים גבוה מאד. מלבד תחושת הסולידריות הטבעית, היה לכלל החיים הזה גם טעם רציונלי מאוד: לטעת בקרב כל אזרח וכל חייל תחושת השתייכות בלתי מוגבלת והודעת ללא שיור עם הקולקטיב אשר בו הוא חבר.

עכשיו אנחנו הורסים במו־ידינו את מידת הסולידריות הזאת בכל תחומי החיים — בכלכלה, בתרבות ובמערכת החוק, ומטפחים במקומה מין דארוויניזם־חברתי מעיד ליברלי, המבוסס על כוח הישרדות העצמי, קבלת דין הגורל העיוור, ורשימת מחירים קובעת־כל. הנקמה במונחים מעוררי־צמרמורת. אל ניתן לסולידריות לגווע בקירבנו!

התק"ם והעם

עוד לא מיצינו את נושא הסיוע לתק"ם, ואף על פי שכבר כתבנו ודיברנו על כך, ואף על פי שרק בעתיד נוכל להתייחס לכל הפרשה הזאת במימדיה האמיתיים — בכל זאת הנושא הזה מעיק עלי, ומן הראוי לדעתי להוסיף עוד לפחות את שלוש ההערות הבאות:

ההערה הראשונה נוגעת להתבטאויות חברי התק"ם בישיבה האחרונה של מרכז תנועתם. חברי התק"ם יכולים להרשות לעצמם לקלל ולגדף במרי רוחם את כל "הנבלות" ואת "האפסים" ואת "הסחטנים" ששמים מכשולים בדרך הצעת הסיוע לקיבוציהם — אבל הם אינם יכולים לטעון כלפי כל אלה כי המדיניות שלהם היא בלתי־נכונה, שגויה או בלתי־מוצדקת. חברי התק"ם אינם יכולים לנסח טענות יסודיות, כלליות ועקרוניות נגד המדיניות אשר פגעה בהם, זו המדיניות אשר גררה אותם אל ההתמקחויות המבישות הללו בוועדת הכספים של הכנסת. הם אינם יכולים לעשות זאת מפני שהמדיניות הזאת היא שלהם. יציר משרה שהם חתומים עליה בשותף בפיר מאוד. אני מבקש להסב תשומת־לב למשמעות מרחיקת־הלכת שנודעת למצב זה. צדק אפשר לתבוע רק על יסוד טיעונים אוניברסליים, כלומר טיעונים על אודות וכנגד כללי־משחק שהם בלתי־הוגנים כלפי החברה כולה. ואשר הטוען הוא רק אחד מנפגעיהם, כאשר תיקון אי־הצדק הפרטי כרוך בהכרח גם בתיקון מצב הצדק הכללי. הקיבוצים היו יכולים לתבוע צדק אילו, ואך ורק אילו, הם היו יכולים גם לטעון בלב שלם כי המדיניות שגרמה להם עוול והביאה אותם לידי צורך־התביעה היא מדיניות בלתי צודקת בעליל. מי שאיננו טוען נגד המדיניות או נגד עקרונותיה, או נגד כללי המשחק שלה — כלומר מי שאיננו נוקט במונחים אוניברסליים — איננו תובע צדק — אלא הוא מתחנן לצדקה. מי שאומר — "כל מה שהממשלה עשתה במשק היה בסדר גמור, חוץ מאשר מה שהיא עשתה לי וכלפי" — הריהו מתייחס למקרה פרטי־בלבד, ותיקון עוול פרטי־בלבד הוא אכן מעשה של צדקה בלבד ולא של צדק חברתי.

*

אינני חושב שהציבור הרחב שוקל את כל הדקויות הללו, ומנסח לעצמו את האבחנות המנוסחות כאן — אבל בכל זאת אני בטוח שהוא מרגיש וחש את מצב הענינים הזה באופן מרוייק, ובדיוק בהתאם לכל האמור, משום שהוא יודע אל־נכון שהתק"ם אחראית למדיניות הזאת. מסיבה זו מרבית הציבור טועה להאמין, ושוגה להניח, כי אכן הדברים אמורים במתת־חסד ובמעשה של צדקה. לא יועילו פה שום דברי הסבר, אשר הם כשלעצמם נכונים לחלוטין, משום שדברי ההסבר הנכונים והצודקים הללו מתייחסים אך ורק לעוול הבלתי־מוצדק שנגרם לחברי הקיבוץ — והם לא מתייחסים לאי הצדק הכללי שגרמה התוכנית הזאת. הם לא מתייחסים לשבעת אחוזי המובטלים, ולא לחמשת העשירונים התחתונים בחברה שלנו שזוכים ל־12% בלבד (כן, שנים־עשר אחוזים) מסך ההכנסות במשק, ולא לזוגות הצעירים שאינם יכולים לרכוש לעצמם דירה קטנה, ולא לעוד המוני קשיי־יום שנתבעו לשאת על גבם מעמסת־שווא למען תוכנית להבראת המשק, שהעמיקה בו את החולי החברתי, ואת הפער ואת תחושות המרירות, והתוכנית הזאת זכתה לתשואות־חן בתק"ם, והיא הונהגה ובוצעה על־ידי מפלגת התק"ם.

נוצר כאן כאילו מצב פרדוקסלי: לא רק חברי בקיבוץ־הארצי, אלא אפילו אני ועירוניים שכמותי, יכולים לתבוע עשיית צדק לקיבוצים בשיכנוע פנימי עמוק יותר, ולכן נרמה לי גם עם סיכויים רבים יותר לשכנע את זולתנו — מאשר חברי התק"ם עצמם. לכן אני אומר לחברי הרבים־מאד והטובים־מאד בתק"ם: אסור היה לכם להגיע לכך, אסור היה לכם להתפתות ולתמוך בתוכנית הכלכלית הזאת, אסור היה לכם להכנס לשותפות הממשלתית הזאת — ותהיינה הסיבות לכך אשר תהיינה, ויהיו התירוצים כפי שהם — בכל זאת אסור היה לכם לפסוע אל מעבר למיפתן הקואליציה שלכם, ולעבור את גבול הפשרה המותרת לשכמותכם ולשכמותנו — כי בנפשכם ובנפשנו הדבר, והיום יש לדברים הללו גם ראיה ותוכחה.

*

ההערה שניה נוגעת לחשבון המפלגתי, ואינני רואה שום סיבה מדוע עלי להמנע מכך בשעה זו. בשיחה שהיתה לי לפני כחודשיים עם קבוצה של חברים מרכזיים מאד בתק"ם הגענו יחד בערך לסיכום הזה: השפעתם הפוליטית של חברי הקיבוץ קטנה היום יותר מאשר בכל תקופה אחרת. מצבם של חברי הקיבוץ־הארצי קשה מאד משום שמפלגתם, מפ"ם, היא מפלגה קטנה והסקרים אינם מנבאים לה גדולות. ואילו מצבם של חברי התק"ם קשה מאד על אף העובדה (ויש גורסים: בגלל העובדה) שמפלגתם, "העבודה" היא הגדולה במפלגות ישראל. התק"ם איננה אלא אחד המחוזות הממוצעים־מאד במפלגה, השפעת המחוז כמעט איננה ניכרת, תפקידי הייצוג בממשלה מגוחכים. מידת הייצוג בכנסת ובהסתדרות זעומה מאד, ולעקרונות הקיבוץ בעצם אין שום עקבות בתוכנית החברתית של המפלגה. בכל זאת יש הבדל: לחברי הקיבוץ־הארצי יש תיקווה: אם יפעלו היטב, במרץ ובהתלהבות, עשויה מפלגתם להגביר כוח, אם לא מחר אז מחרתיים, והגברת כוחה של מפ"ם הוא גם הגברת כוחו של הקיבוץ־הארצי. מהי תיקוותם הפוליטית של חברי התק"ם? הרי גם תגדל מפלגתם ותאדיר־כוח פי שבעים־ושבעה, בכל זאת לא יגבר כוח ההשפעה שלהם כתוצאה מכך, ואולי עוד יפחת כוחם היחסי בעקבות הגידול הזה. זהו מצב בלתי־נסבל. לכן, אמרתי להם, אם אתם באמת ובתמים מאמינים בתוקף סקרי דעת־הקהל (ואני, אגב, לא) אזי אין לכם שום סיבה למסיבה: אז מה אם תכניסו לכנסת עוד אמנון לין אחד, ועוד עדי אמוראי אחד — אז מה צריך להיות שמח כל־כך כתוצאה מן ההישג הזה בנען, או בישבתה או במשמר השרון?

אמנון לין

עדי אמוראי

*

ההערה השלישית היא בעצם סיכום של שתי קודמותיה: התק"ם היא התנועה הקיבוצית הגדולה ביותר, ועליה להחליט סוף־סוף, באורח עקרוני והלכה למעשה, כיצד היא משתלבת בקרב אוכלוסיית המדינה. "אוכלוסיית המדינה" איננה ישות מונוליטית אלא האוכלוסיה הזאת מורכבת מקבוצות שונות ומעמדות שונים, ועל התק"ם להחליט מי מן הקבוצות ומן המעמדות הללו הם בעלי־בריתם ושותפיהם. ברית ושותפות אינם הסכם מסחרי לחילופי־הגנת־אינטרסים, ולהבטחת סעד הדדי — אתה תגן על האינטרס הספציפי והפרטיקולרי שלי ואני אגן על האינטרס הספציפי הפרטיקולרי שלך. ברית ושותפות הם חתירה לניסוח המכנה המשותף, העקרוני אבל גם האינטרסנטי, והיא על כן זיהוי וקביעה חד־משמעית של האינטרס הלאומי המשותף למען כינון חברה ישראלית על פי דעתנו ומושגינו. יש קבוצות ומעמדות שהאינטרס שלהן עולה בקנה אחד עם אינטרס לאומי משותף זה, ויש קבוצות ומעמדות אחרים שהאינטרס שלהם איננו עולה בקנה אחד עם האינטרס הלאומי המשותף — והגיעה כבר השעה שהתק"ם תחליט מי הם אלה ומי הם האחרים. החלטה כזאת תקבע את הצהרת־הכוונות הגלויה של התק"ם — כיצד היא משתלבת בתהליכים הכלל־חברתיים שכולנו נתונים בהם, למי היא מושיטה יד־חברים, וכיצד מצביעים ומתנהגים נציגיה ושליחיה בכנסת, בהסתדרות ובדירקטוריונים של בנקים גדולים. נכון, פעם הצהרת־כוונות כזאת היתה מיותרת כי מגמת פניהם של חברי התק"ם היתה ברורה וידועה לכל, אבל עכשיו הדברים טעונים, לפחות, הסבר גלוי לציבור בארץ, דווקא עכשיו.

*

למה זה בכלל חשוב לנו כל־כך ולמה אנחנו מטרידים את הסקטור הזה בתביעות מרחיקות־לכת כאלה? זה חשוב לנו כל־כך מפני שאנחנו רוצים להיות רשאים וזכאים להמשיך ולומר לחברינו בתק"ם את מה שהיינו רגילים. אני ושכמותי, לומר לתק"ם עד כה. וזה מה שכל אחד מאיתנו נוהג היה לומר עד כה: אני בעל־הברית האמיתי שלכם בחברה הישראלית, היינו נוהגים לומר להם, מפני שאני הוא זה המבקש מכם ודוחק בכם להשתתף במאבק למען החלת עקרונות היסוד של חייכם גם על מיגזורים וסקטורים אשר אינם קיבוץ, ואשר לעולם לא יהיו קיבוץ. נכון שאנשים כמו עדי אמוראי, למשל, יועצו הכלכלי של בלאס, ניסו לעזור לכם בהסדרי קונסולידציה שונים לחובות שלכם — ובכל זאת אני, ולא הוא, בעל־הברית האמיתי שלכם משום שאני, ולא הוא, נאבק למען מדיניות חברתית וכלכלית אשר מלכתחילה לא היתה משקיעה אתכם בחובות כאלה, ומפני שאני, ולא הוא, נאמן עד היום לחלום שהוליד אתכם, ומפני שאני, ולא הוא, חושב שעצם קיומכם ושגשוגכם החברתי והכלכלי הוא תפארת למדינה שבה אני אזרח, ותהילה לחברה שאותה אני מבקש לכונן כאן.

רשות הקורא

הרואין להפרחת השממה!

ד"ר יקיר פלסנר ("הסחר בהרואין, זנות, ואידיאולוגיה", "על המשמר", 11.2.87) מתייחס לטענתו של גדי יציב, כי מאחורי נימוקים מעשיים לכאורה, בזכות תוכנית הרפורמה במס, שאותה הציע השר נסים, מסתתרת אידיאולוגיה מסוימת מאוד.

פלסנר מנסה להפתיע בהתנגדותו לחוק האוסר סחר בהרואין. התנגדות זו מוסברת על־ידו באידיאולוגיה קפיטליסטית, כמתואר לעיל: "זכותו של אדם ובעלותו על רכוש ועל פירות יגיע כפיו (או מוחו) אינה פחותה מזכותו לחופש פוליטי".

ברוח גישה זו של ד"ר פלסנר, אני משוכנע כי יש מקום לשקול בבית־הנבחרים הישראלי, ביטול החוק האוסר גידול צמחים מהם מופק ההרואין. להערכתי, ניתן להפריח את שממת הנגב בצמחי הרואין וכך לאפשר לאנשים חרוצים ליהנות מיגיע כפיהם (או מוחם).

כך ניתן לעודד יוזמה קפיטליסטית מבורכת, שתביא תועלת רבה למשק ולחברה. אני משוכנע שמצד הביקוש אין כל בעיה. מדינת ישראל תצליח תוך שנים לא רבות לפתח שוקי־יצוא ללבנון, ואולי גם לאירופה. שווקים אלה יאפשרו הגשמת החלום הישן של הקטנת הגרעון בין היבוא והיצוא.

יש לגייס לשם כך את בתי־הספר בישראל. מערכת החינוך — במקום לעסוק בלימוד נושאים שוליים ולא מעשיים שלא תורמים לצמיחה כלכלית כמו מתמטיקה, או היסטוריה ותנ"ך — תעסוק בהקניית ידע חקלאי וידע שיווקי מתאים בשעורי חקלאות. כבר מגיל בית־הספר היסודי, בנושא גידול ושיווק ההרואין. הרווחים העצומים מגידול צמחי הסמים יושקעו בבורסה הישראלית ואז תהפוך מדינת ישראל לשוויץ של המזרח־התיכון.

דרך אגב, אולי זו גם הדרך המתאימה ביותר לפתור את בעיות ארגוני הטרור בלבנון. קרוב לוודאי, שהאינטרסים הכלכליים המשותפים של יצרני ההרואין בישראל ומשווקי ההרואין בלבנון יביאו סוף־סוף לרגיעה בתחום בטחוני רגיש זה.

צבי יוגב
רחובות

השקט חזר לקריית־שמונה

בתגובה למכתבה של אפרת שפיגל, "רגע של אמת של עפרה חזה" (15.2.87), ברצוני לציין, שמאז מבצע שלום הגליל אכן חזר השקט לקריית־שמונה. הפסקנו ללון במקלטים והחיים מתנהלים בצורה נורמלית.

ובאשר לדיאגנוזה, שהמלחמה היתה כישלון חרוץ, רעיון זה נדחה על־ידי הבוחר בבחירות האחרונות, שלא העניק יתרון למפלגות השוללות את המלחמה על אלו שתמכו בה.

אם הכותבת רוצה לנבור במהלכי המלחמה, הנני מציעה לחקור גם פרשיות נוספות, כגון: שליחת ניצולי מחנות המוות ב־1948 ליהרג על כיבוש משטרת עיראק־סווידן, שליחת צעירים ליהרג בפעולות־גמול הסרות־טעם בשנות החמישים והשישים וניהול מלחמת התשה מטופשת לאורך תעלת סואץ, שעלתה בחייהם של מאות בחורים.

רבקה אבניאל, קריית־שמונה

האינטרס העליון

כנער בן 17, שמתלבט וחושב, ומנסה לפלס לו דרך בסבך הבעיות החברתיות והפוליטיות בהן נתונה מדינת ישראל, עולה בראשי לעתים המחשבה הבאה:

האם הסיטואציה ההיסטורית הטראגית אליה נקלענו אינה מונעת וחוסמת בפנינו כל ניסיון להתמודד עם הבעיות "הגדולות" והקיומיות יותר?

לעתים נמשלים בעיני העם היהודי והערבים, לשתי גמלים הדבות ביניהן, כאשר בכל רגע עלולה כף רגל, מקרית אולי, למחוץ את שתיהן למוות.

שכן, מה שווים כל הוויכוחים המרים שניהלנו — ואנחנו עדיין מנהלים — בתוך השמאל, בין השמאל לימין, בין השמאל לערבים — כאשר לחיצת כפתור אחת עלולה לשים קץ לכל הוויכוחים, ואפילו מעז אני לומר בכאב, מה שווה דמם של כל הגיבורים שנפלו על הגנת המדינה, כאשר אותה לחיצת כפתור תגרום לכל יצור חי להימחק מעל פני האדמה?

דבר אחר, אני מקווה, מקובל על כל שפויי העולם: למנוע את השואה האטומית, זה האינטרס העליון והמשימה החיונית ביותר העומדת בפני בני־האדם.

איתי קנבטו, געתון

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד ובהותיהם במרווח בין השורות.
המערכת

חלוצים עצבניים לחוף הכינרת

מאת גיורא מנור

„כאילו בחלום", מחזה מאת אוריה בארן; בימוי: יגאל עזרתי; עיצוב: אריה ברקוביץ; מוסיקה: דוד אורן; תאורה: ישראל שפר. בתיאטרון „הספריה" ברמת־גן, בהשתתפות השחקנים רות לנדאו, שמוליק וולברג, לימור רוזנר־מוגיה, רוני בלין יהונדב פרלמן ודוד כתן־לוי.

בלי ספק מעוררים אנשי העלייה השנייה והשלישית סקרנות רבה. אלה היו באמת אנשים מיוחדים במינם, ריאליסטים דווקא בהוויית הרומאנטיות שלהם, אנשי מעשה שלא מהעולם הזה, דור נפילים. כי אולי בא הביטוי הזה „נפילים", ללמדנו, שמי שגדל מעל למידת אדם, מועד לנפילה ופורענות.

הפעם לא מדובר באנשי־קבוצה (כמו ב„ליל העשרים", למשל, הזכור לטוב) אלא במושבה כינרת על איכריה. ומתברר שהמחזאי הוא מצאצאי אנשי אותה מושבה שלחוף הכינרת.

הוא בנה מסכת שלימה של אהבה במעגל קסמים: הנה, אשה בעלת בשר ומציאותית, נשואה למאיר, מין אינטלקטואל המנסה להיות בעל־משק, יצור חלש ואפילו פאתטי בחוסר האונים שלו, אבל מאוהבת ביורה, הפוחח האלים ומין סטנלי קובאלסקי (מ„חשמלית ושמה תשוקה"), העובד יחד עם אחיו, אברום, יצור שמן והלך אבל בעצם חביב דווקא בחוסר הנימוסים שלו, ויעתו והמתניות, אצל מאיר. ויורה, הצעיר הנאה והשרירי, מאוהב במורה השברירית שולקה, שמחזר מימי נעוריה בנווה־צדק מופיע לפתע מקנדה הרחוקה, לבוש בחליפה לבנה ובעל בעמים, כדי לקחת אותה אל עושרו ואושרה באמריקה הרחוקה.

בקיצור, תסבוכת לא קטנה.

למחבר יש בעיה, כי מצד אחד הוא מעריץ — וזה די מובן — את גיבוריו, ומצד שני הוא מזלזל בהם ועושה אותם למטופשים למורי. הוא מנסה להיות בכיכול אותנטי בשימוש במונחי התקופה, אבל השחקנים מתעקשים לקרוא למפוחית־היד „גראמושקה", על אף שכלי נגינה זה הוא „גארמושקה", ועוד פגמים זעירים כאלה, המעידים על חצי מלאכת מחקר. יש פתיליה בוערת ומרק מהביל, אבל הבנות אינן יודעות איך מגהצים חולצה.

והבמאי, יגאל עזרתי, השתמש יפה בתפאורה הפשוטה והמקסימה של אריה ברקוביץ, שבנה בעזרת כמה קרשים ורהיטים צריף, שניתן לסובב אותו מכל עבריו אפילו על הבימה הזעירה של „הספריה". אבל המיזאנסצינות עצבניות מדי, אנשים יושבים רק על־מנת לקום, הנה מגישה מרק, אבל הוספת את הצלחות אחרי שתי לגימות, הדמויות נוטות להתחבק ולהתנגש פיזית בצורה מופרזת ולדבר בהיסטריה שלא לצורך. האיפוק, הנסיון לשלוט בעצמו דווקא ברגעי משבר, המקנה למשחק כוח ואמינות, רחוק מרוב השחקנים בהצגה זו. בייחוד שמואל וולברג זורק את עצמו מפינה לפינה ומנסה להוכיח שהוא טיפוס חלש והיסטרי, במקום לחיות כזה, ולהתאפק שלא להראות זאת, כפי שאנשים עושים במציאות.

את זאת דווקא עושה בהצלחה יהונדב פרלמן בתפקיד „הפרא האציל", ואילו הטוב בתפקידים הוא זה של רוני בלין, שכל כך משכנע, שהוא מגלה את ערוות משחקם של חבריו לצוות, לעומת הריאליזם שלו.

תפקיד המורה הצעירה הנקרעת בין שני מאהביה אנמי, ולימור רוזנר־מוגיה אינה יודעת בכל רגע ורגע מה לעשות בו. דוד כתן־לוי מגלם טיפוס די מצחיק, ונמשך לכן להגזמות מה, מבלי שהבמאי ירצה באמת לנצל את הצד הקומי שבסיטואציות, וזה חבל לכשעצמו. רות לנדאו נראית מתאימה לדמות, אבל לעיתים מתקשה כאילו עם הטקסט שבפיה, שאינו נשמע טבעי.

רמת המשחק הבלתי־אחידה גורעת מאיכות ההצגה, וזה חבל.

אין ספק, שיש כאן חומר מעניין, שזקוק לפחות ליחס סלחני לדמויות וליותר איפוק בתנועה ובקול. הפרטים הריאליסטיים הקטנים יפים, אבל אז נחוץ ללכת עד הסוף, ולא להביא אל הבימה מכתב במעטפה חומה, מסחרית ומודרנית, או להציב על הבימה כיסא עם כיסוי מפלאסטיק. למרות פגמים אלה ברור שיגאל עזרתי הוא במאי שעתידו לפניו.

דוד כתן ולימור רוזנר ב„כאילו בחלום"

קולנוע | בריחה מהפאראנויה המודרנית

„מפרץ מוסקיטו" בקולנוע „לב", תל־אביב

מאת יעל ישראל

העולם המערבי המודרני מאיים וסוגר על תושביו. שטיפת המוח של אמצעי התקשורת, השתלטות תרבות האינסטאנט שמוצאה באמריקה, משבר ערכים וניוון מוסרי, גסיסת התא המשפחתי, איום מוחשי ויומיומי של מלחמה גרעינית, ואלימות, אלימות, אלימות. מה יעשה הפרט בחברה שלא מציעה יותר מאינסטאנט פיצה ואינסטאנט־דראמה מסגרת בטלוויזיה, מה יעשה אדם שנקעה נפשו מהאלימות בפינת הרחוב ומהאלימות בעולם, שמגיעה יום יום למסך הטלוויזיה שלו כמתאבן לארוחות הערב. איך יתמודד „האיש הקטן" עם מטיפים מודרניים ודתיים, עם פרסומות מטמטמות ותרבות צריכה שתבלה עצמה תוך עידן. איך להתגונן, לשרוד וגם להישאר שפוי בכל הטירוף הזה.

הרוב מתגוננים בהתחפרות בטרי־וויאלי ובמובר, גירסה מודרנית לימי פומפיי העליזים: אכול ושתה כי מחר נמות, כמו גיבורי הסרט „שירות מלובלבות" (המוקרן כיום על מסכינו) שמוצאים מפלט באורגיה מינית מתמשכת. לרגישים שבינינו המפלט הוא בפאראנויה או בנסיון למרוד.

הסרט „מפרץ מוסקיטו" עוסק בגיבור שכזה, בחמלה מעורבת באירוניה. החברה המודרנית מכלה את עצמה, ערכיה פשטו רגל, אין לה תשובות, אבל גם אין מה לעשות נגד זה. הסרט מבוסס על ספרו רב־המכר של הסופר האמריקני פול תרו. חברו לעשייתו כוחות מרשימים: המפיק סול זאנץ (הפיק את „קן הקוקייה" ו„אמדיאוס"), את התסריט כתב התסריטאי־במאי המהולל פול שרדר, ובמאי הסרט הוא פיטר וייר האוסטרלי, שמאחוריו סידרת סרטים מרשימה מארצו: „גאליפולי", „פיקניק בצל ההר", „שנה בצל הסכנה", „העד", שנעשה בארה"ב. סרטם הוא נסיון לחקור את אוזלת היד של הפרט נוכח המציאות המאיימת של העולם המודרני. גיבורם הוא אינדיווידואליסט חריג ורגיש, זועם וזועף ומלא כעס על אמריקה ובוז לאמריקנים האדישים, שלא מבחינים בסכנות האורבות לעולם. הגיבור, אלי פוקס (הריסון פורד „מאינדיאנה ג'ונס" ו„העד"), בטוח שקיצה של אמריקה הגיע. בשבילו „1984" זה ממשות, ואת זעמו על הפאטליזם האנושי, המוצא פתרונות רגעיים וביתר הזמן שוקע בשביעה מטמטמת, הוא מוציא בנאומים רוגזים על בנו הצעיר, שדרכו מסופר הסיפור.

אלי, ממציא מטורף שהתאכזב מאמריקה ושונא את כל מה שהיא מייצגת, מחליט לעזובה דווקא בגלל שהוא אוהב אותה ולא מוכן לראותה קורסת. כמו הרבה אנשים שהתייאשו מהעולם הישן והתמוטטות הערכים, הוא נשבה במיתוס הרומנטי של השיבה לאדמה ולשורשים, והחזרה לטבע, והוא אורז את אשתו הכנועה מדיי (הלן מירן מ„קאל") וערך ילדיו הבלתי־רגילים ונוסע להונדורס, לכבוש את הג'ונגל ולגאול את הפראים, לזרוע את השממה ולהפוך אדמה בתולה לגן פורח, כמו שעשו אבות אבותיו באמריקה. כדי להיפטר מהפאראנויה המודרנית הוא מגן על עצמו בשיבה אל המסורתי והשמרני. הוא הולך לברוא עולם חדש ואמיץ, במקום שטרם התקלקל על־ידי הציוויליזציה.

ההרפתקאה מתחילה על מי מנוחות. כמה נחמד להשתחרר מהציוויליזציה החונקת ומכמרים מזויפים — חושב אלי, כמה נחמד להיפטר מנימפומניות בנות 13 המכורות לווקמן — חושב בנו, כמה יהיה נחמד להיפטר מהטרדות הבעל־ביתיות של עקרת בית אמריקנית — חושבת אשתו. בג'ונגל מוצא אלי לעצמו כמה חסידים שוטים בקרב הילידים ומקים גן־עדן קטן של שדות מניבי פרי, ובתים צבעוניים, המופרים משפע המצאותיו המוזרות. אבל גן־העדן הופך מבלי שירגיש למחנה הסגר, שבו הוא משמש כאלוהים ודורש מנתיניו לקרוא לו: „אבא". הוא חוזר על כל מה שהוא שונא וברח ממנו. אלי שואף בכנות לעשות קומונה שיוויונית, לעבוד קשה, אבל סופו שהפך לדיקטטור קטן, גורו פאראנואידי שיושב למעלה ורועד מפחד. הוא מסוג נביאי הזעם המשיחיים, זן מסוכן שממנו צומחים דיקטאטורים. כדי לשמור על בני משפחתו לצידו הוא מאיים עליהם בחזון אפוקליפטי על אמריקה שעלתה בעשן כפטריית ענק גרעינית.

הכאוס המודרני ממנו ברח מוביל לכאוס מסוג חדש. ההתרפקות על השיבה לראשוניות מתגלה כעוד מיתוס מופרך מהמציאות, שהכזיב ולא נתן תשובות. ההרפתקה התמימה הפכה לחלום בלהות מתמשך. הגיבור של „מפרץ מוסקיטו" הוא גיבור קלאסי, פרומתיאוס מודרני כבול ומעונה, הדיקטאטורה שלו נובעת מייאושו המוחלט ומרצון כן למרוד. אלא שהמפלט הוא לעולם בגבולות הטירוף. מה שנותר מן החלום היפה זה רק רפסודה רעועה של משייטת המשפחה, הנראית כמו שלד של ענק ומזכירה את השלד שנותר מהלויתן הקיקיוני של הזקן עם הכריש בספרו של המינגווי „הזקן והים".

קשה להילחם בכריש, המלחמה אבודה ואין שום אלטרנטיבה מנחמת. בכך מצטיירים יוצרי הסרט בעיסוק במלחמתו המופשטת לכשלון של הגיבור המודרני המיואש ממקום אטום.

אלי דומה לגיבורים מתסריטיו של פול שרדר: הגיבור „בנהג מונית" גם הוא פרומתיאוס מודרני, שמוציא את יאושו מהחברה החוצה בצורה אלימה, או מפנה אותה כמו הגיבור ב„מישימה" שמבצע חראקירי כמחאה על משבר הערכים בעולם המודרני. גם הבמאי פיטר וייר נוגע ב„העד", בפרט המודרני שנקלע לעימות בין תרבויות, שם היה זה מפקח משטרה שנקלע לכת דתית, והחיה קרוב לאדמה ולאלוהים ומוכיחה את עליונותה המוסרית על פשיטת הערכים של החברה המודרנית. ב„מפרץ מוסקיטו" המפגש מסתיים בכשלון. השיבה אל הטבע לא נותנת עדיפות לאדם ומתגלה כעוד חלום שהכזיב. מרכא.

הריסון פורד והלן מירן ב„מפרץ מוסקיטו": השיבה לטבע – עוד חלום שהכזיב

ילדות דרום־אמריקנית

„בארץ לא זוכרת (2) — סיפורים ושירים מאת מריה אלנה וולש, בביצוע ליאורה ריבלין

שלמה סלוצקי

אנשים רואגים שארגיש פה כמו בבית הישן, שם בשכונה של בואנוס איירס. זה התחיל עם האינפלציה שהעתיקו כאן מהמדינה שממנה אני בא ואליה אני מתגעגע, המשיכו עם האלימות הפוליטית, שלמזלנו לא הגיעה למימדים של מולדתי הישנה.

ועכשיו ליליאן שוץ — מפיקה ויבואנית מופעי תרבות דרום־אמריקנים בישראל, עושה לי טוב על הלב ומנהלת מבצע מסוכן אך מלא סיפוק עבודה, תרגום שירים וסיפורים לילדים מאת המשוררת הארגנטינאית הגדולה מריה אלנה וולש לעברית, נותנת להם במה בספר „ילדים", במופע מצליח בכיכובה של ליאורה ריבלין ובשני תקליטים, שאת השני בהם טרי מהתנור אני מחזיק בידי.

למען האמת, חששתי מאוד לשמוע את השירים שעליהם גדלתי, יחד עם דורות של ילדים מתבגרים ואחר־כך מבוגרים, בתרגום לעברית. עלי להודות שחששותי היו לשווא, התרגום של רינה ליטווין בהחלט שומר על הרוח השובבה והמשוגעת קמעה של הטקסטים לילדים, ומצליח להעביר את המסר ההומאניסטי של אחת הלוחמות האמיצות למען זכויות האדם בארגנטינה, בשפה שהילדים הישראלים יכולים לתפוס.

ואם חשבתי שהמילים אולי גבוהות מדי לילדים, הרי בהופעה שחזיתי בה לפני שבועות מספר, נוכחתי לדעת שלא כך חושבים הילדים עצמם, אשר צחקו ונהנו במשך כל ההופעה. הם ימשיכו לצחוק ולהנות גם כאשר ליאורה ריבלין תשיר „בארץ לא זוכרת", אשר לא במקרה נבחר כשיר הרקע לסרט הארגנטינאי שזכה באוסקר „הסיפור האמיתי", המספר על ילדה שהוריה „הועלמו" על־ידי החונטה הצבאית השלטת.

אי שם בארץ לא זוכרת
פעם איבדתי את הילד
צעד אחד קטן לכאן
לא זוכרת כבר לאן
צעד אחד קטן לשם
איזה צעד נעלם
צעד קטן אחד אחר
לא לצאת ולא לחזור
כי שכחתי כבר מזמן
אם רכבתי והיכן

לבסוף, מילה על הביצוע. נכון שליאורה ריבלין איננה זמרת, אלא שחקנית [illegible] להתחרות עם זמרות, [illegible] ותאמינו לי, שהילדים [illegible] את שירי אימותיהם ולא [illegible] של אותה תקופה.

השקפה ברורה

מאת אביבה שלח

קונצרט למנויים מס' 6 (סדרות ד' — ח') של התזמורת הפילהרמונית הישראלית, בניצוחו של מנדי רודן, עם ג'פרי קאהאן (פסנתר).

התוכנית: אבני — מטאמורפוזות על קוראל של באך (ביצוע ראשון בפילהרמונית); בארטוק — קונצ'רטו מס' 3 לפסנתר ותזמורת (1945); צ'ייקובסקי — „מאנפרד", סימפוניה בארבע תמונות בסי מינור אופוס 58.

היכל התרבות, 17.2.87.

מנדי רודן הוא מנצח רציני וקפדן, יש לו השקפה ברורה על היצירות שבביצועו ואותה הוא מעביר לתזמורת בתנועות ברורות ומדוייקות ומפיק ממנה את המיטב.

אהבתי את המטאמורפוזות של אבני כבר אשתקד, בביצוע הבכורה בירושלים. זוהי יצירה מלאת דימיון, תוכן ותבונה פנימית, והיא נוגנה גם הפעם בהתלהבות.

הקונצ'רטו השלישי של בארטוק הוא כמעט צוואתו של המלחין, סינקופי, קיצבי וחד בפרקיו הקיצוניים ומלא רוך והפנמה באדג'ו רליגיוזו שבמרכזו. שפת המאה העשרים בלשונו המיוחדת של בארטוק לצד הפשטה כמעט מוחלטת, שאין לה תחומים.

קאהאן, ששפת המאה העשרים היא כמו הולדת הסגנון שלו, הפתיע גם בפרק השני, גם אם לא הצליח להתעלות.

בחלק השני צ'ייקובסקי, ולא מן המשובח. כל מה ששנוא עלי יש ב„מאנפרד", הרבה רעש, שפע של ריגושים ושמאלץ משתפך אבל מעט מאד תוכן, אפילו הנגינה היפה של התזמורת לא מילאה את החסר.

מילגה על־שם זאב רב־נוף

במלאות שמונה שנים למותו ללא־עת של המבקר הקולנועי והבמאי זאב רב־נוף, הוענקה זו השנה השישית מילגה על שמו בחוג לקולנוע של אוניברסיטת תל־אביב.

את הטקס פתח אמנון צוקרמן — ראש החוג, ויצחק בדבר העלה זכרונות מימי נעוריו בקיבוץ, כאשר למד איך להסתכל על סרטים באמצעות ביקורותיו של רב־נוף ב„דבר". אכן, היה זאב רב־נוף הראשון, שהחדיר תודעה קולנועית לעיתונות הישראלית בזמנים שבביקורת סרטים עסקו אנשים מקריים, סתם חובבי קולנוע ללא כל סמכות מקצועית. בדבר הזכיר את המוניטין העצומים, שבהם זכה זאב רב־נוף בפסטיבלים הבינלאומיים, שם בלט בשיעור קומתו הגופנית והרוחנית כאחד. מבחר ביקורותיו „מסך גדול", שיצא אחרי מותו בהוצאת „כתר" בעריכת אורי קליין, מהווה חומר ומורה לסטודנטים בחוג לקולנוע. זוהי תרומתו החשובה ביותר לקולנוע האיכותי בישראל. רחל רב־נוף, אלמנתו של זאב, מסרה את המילגה לסטודנט החוג, עודד פלינט, שזכה בה על עבודה מחקרית בתסריטאות. הוא גם כתב במיסגרת החוג עבודה עיונית על זאב רב־נוף.

ג.ג.

יצירות הולדהיים בבית־אלפא

ערב מוסיקלי מיצירותיו של תיאודור הולדהיים יתקיים בקיבוץ בית־אלפא בליל שבת 27.2.

בערב יטלו חלק עשרה הרכבים הכוללים: מקהלת הקה"א, חמישיות, רביעיות, דואטים וסולנים, ממיטב הנגנים והמוסיקאים בארץ.

הערב יוקלט ע"י קול ישראל.

העיקר שיישב על הסיר

בעקבות הספר

ר. סירקיס מוציאים לאור בע"מ

מה הבעייה המעסיקה ביותר את ההורים הצעירים? לדעתה של ויקי לנסקי זה החיתול החשוב, הנהוג והמטריח. איזו אמא איננה מחכה בקוצר רוח לרגע המאושר, שבו יבקש יורש העצר לשבת על הסיר, ולא יקום ממנו אלא לאחר שעשה בו את שלו. זה הקץ לדריכות — מלא או לא מלא (החיתול), הקץ לכביסה, לתה־ניבוש, או להחליפין, למי שמשתמש רק בחיתולים חד־פעמיים — הקלה אדירה בתקציב.

ויקי לנסקי — רשום על השער האחורי של הספר „לצאת מהחיתולים" (הוצאת ר. סירקיס, עברית סמדר שיר) — נחשבת לבת סמכא בגידול ילדים ובהורות בכלל, ובספרה זה היא מלמדת את ההורים האמריקאים (והישראלים) איך ליצור בשלב מוקדם את התנאים הדרושים לגמילה מחיתולים, ואיך לגמול את הילד, בצורה קלה ומהירה, להרגלי נקיון. פסיכולוגים אחרים יתנגדו, ללא ספק, [illegible] לרעתם הטבע [illegible] ששום ילד לא הולך לגן עם חיתולים. בדרך כלל, בבית [illegible] מה עושים כולם, ומחקה אותם ברגע שהוא מסוגל לכך. לזכותה של ויקי לנסקי ייאמר, כי גם היא מודה, שאין [illegible] לפני שהילד יהיה מוכן לשבת על הסיר, והיא גם נותנת סימנים, איך יודעים שהוא מוכן. וזה לא כל כך פשוט כמו לתקוע [illegible] בעוגה, אבל גם לא מי־יודע־כמה מסובך. ואחר־כך, כשהזמן אכן מגיע, יש לה כל מיני רעיונות, איך לשדל ואיך [illegible] אמרתי, שהפסיכולוגים לא יאהבו מאוד את הספר הזה ובכל זאת — אם אתם כבר מודאגים — תוכלו אולי להיעזר ב„לצאת מהחיתולים"; ואם לא להיעזר — לפחות להרגע, כאשר בת סמכא כמו ויקי לנסקי תגלה לכם שבשלות לסיר היא עניין אינדיבידואלי אצל הילדים, כמו כל תהליך הגידול, בעצם.

103 עמודים, כריכה קשה, תרגום קצת יבש אבל ברור, מפריעה לי הפנייה אל האמהות, בלשון נקבה. מה, האבות לא מושיבים תינוקות על סיריהם?

ליווי צמוד

תובבות ג'וגינג בעיר יוג'ין שבמדינת אורגון (ארה"ב) אינן צריכות לחשוש ממציקים למיניהם. תמורת תשלום סביר של 25 דולר לחודש הן שוכרות לריצותיהן ליווי יומיומי, המפגיל אימה על כל טורדן. חברת „פרוג'קט סייף ראן" משאילה לכל המעוניינות כלבי דוברמן מאולפים, שתפקידם לרוץ צמוד לגברת, לשאת – אם רצונה בכך – ארנק קטן (מפתחות, מגבת) ולשמור עליה. על כל נסיון להתקרב אל הגברת מגיב הדוברמן המלווה בנהמות אזהרה אימתניות, ולאחר מכן הוא מתנפל על הטרדן ומשתמש בשיניו.

החברה מפעילה 12 כלבי־ליווי וכולם בתנועה מתמדת. כל כלב משתתף בממוצע ב־120 ריצות מדי חודש, ואין הם מתלוננים על שיעמום...

איך לשמור על שלד בריא

[illegible] בתקופה האחרונה מדובר רבות באמצעי התקשורת על סידן וחשיבותו בגיל המעבר. [illegible] בעיות חשובות לציבור [illegible], אך חשוב גם להעמיד דברים בפרופורציות נכונות, כדי לא לגרום לבהלה [illegible].

שלד האדם מזדקן בעצם מרגע שהוא נולד. התקופה הראשונה של חייו היא התפתחות השלד. לקראת העשור השלישי בממוצע מגיע [illegible] לאיזון ולאחר מכן מתחיל לסגת [illegible] השנים. אנו מקבלים את הנסיגה [illegible] כלל בהבנה — אנו מזדקנים, וזה [illegible] טבעי, אין היום אפשרות למנוע או לעצור אותו. העור מזדקן (נשים מודעות לזה מאוד), יותר קשה לבצע פעילויות שונות, [illegible] השרירים פוחתת וכמובן גם השלד, [illegible] כל מערכת אחרת בגוף, עובר תהליך [illegible], שעיקרו איבוד החומר הבונה אותו — סידן, ומאחר שגם מערכת העיכול פועלת [illegible] ספיגתו של הסידן בה נפגמת, [illegible] סידן לגוף פוחתת במידה רבה.

[illegible] אנו מדברים על התפתחות של אוסטאופורוזיס. [illegible] תופעה המתבטאת [illegible] של העצם, ללא שינוי [illegible] אך יותר שבירה, יותר דקה.

[illegible] רבות לאוסטאופורוזיס. החשובות [illegible] הקשורות לתזונה לאורח חיים נכון, הן [illegible] פעילות גופנית, דיאטה דלת סידן [illegible], מחסור בויטאמין די, [illegible] גבוהה של הירונות, סיבות [illegible] — הפסקת הוסת, היא מתחילה שנים [illegible] להופעת שער שיבה.

[illegible] למה נשים סובלות יותר [illegible] והן אלו שבדרך כלל [illegible] אלו שבדרך כלל עושות [illegible] ולא מאוזנות במשך חייהן. [illegible] שמלכתחילה עצמות האשה [illegible] משל הגבר וכמובן גם [illegible] ואצלן מופיעה הפסקת [illegible] הורמונליים המאפיינים [illegible].

יש עוד סיבה לשכיחות גדולה יותר של אוסטאופורוזיס אצל נשים — הן חיות יותר [illegible] גם גברים סובלים [illegible] אך זה בדרך [illegible] יותר ובצורה קלה יותר.

[illegible] לעשות כדי למנוע ולדחות אוסטאופורוזיס [illegible]

1) פעילות גופנית סדירה, לפחות ארבע פעמים בשבוע, במשך 30 דקות. אלו שמתעמלות רק פעם אחת, ואפילו במשך שעתיים, לא משיגות את המטרה. מוטב כבר לא להתאמץ, ולא לחיות באשליה.

2) לאכול כל יום מזונות עשירים בסידן, על מזונות אלו נדבר יותר מאוחר.

3) לדאוג לכמות מספקת של פלואוריד במים.

4) לשהות מחוץ לבית לפחות 30 דקות, על־מנת שהשמש תוכל ליצור ויטאמין די בעור. לאכול מזון המכיל ויטאמין די.

דרך אגב, שימוש בכמויות גדולות של תרופות סותרות חומצה עלול לזרז הופעת אוסטאופורוזיס, מאחר שספיגת הסידן טובה יותר בסביבה חומצית.

בנוגע לשינויים בפעילות ההורמונלית כסיבה לאוסטאופורוזיס ומתן אסטרוגנים כטיפול — יש חילוקי דעות רבים. טיפול באסטרוגנים למניעת אוסטאופורוזיס היה נפוץ מאוד בסוף שנות השישים ותחילת שנות השבעים, אך מספר מקרי אוסטאופורוזיס המשיך לעלות. היום מנסים לעזור לנשים בתקופת הפסקת המחזור ותחילתה של [illegible] על־ידי טיפול משולב של אסטרוגנים וסידן. יש הצלחות, אך טיפול זה עדיין בשלב של נסיון ויקח עוד זמן רב עד שיוכלו להסיק תוצאות ולקחים מהטיפול הזה.

כך שאנו נשארים עם ההמלצות למניעת התופעה. הרי כל אחד מאיתנו מכיר אנשים רבים שהם פעילים, בריאים, ללא שום הרגשות לא נעימות, אפילו כשהבדיקה מראה איבוד סידן מהעצמות. אורח חיים בריא, שמחת חיים, פעילות בלתי פוסקת, תזונה נכונה — כל אלה תורמים רבות למניעת התופעה.

ועכשיו — איך לאכול כדי לקבל מנה טובה של סידן ליום.

קצובה מומלצת היא 800 מ"ג סידן לאשה מבוגרת, אך אני ממליצה להגיע ל־1200 מ"ג סידן ליום. מה זה אומר במושגים של מזון?

חלב — כוס אחת (200 מ"ג), מכיל כ־200 מ"ג סידן; לבן — גביע אחד מכיל כ־200 מ"ג סידן; גבינת קוטג' — ½ גביע — כ־130 מ"ג סידן; גבינות צהובות — פרוסה 1 של כ־30 גר' מכילה כ־200 מ"ג. שקדים — 100 גר', ללא קליפה — כ־250 מ"ג.

אך צריך לזכור, שסידן נמצא בעצם בכל מזון ומזון. בפרוסת לחם יש כ־24 מ"ג סידן; בביצה — 28 מ"ג; בפירות כ־25־35 מ"ג בממוצע; ב־½ כוס אפונה מבושלת — 22 מ"ג סידן; בסרדינים נמצא כמויות גדולות של סידן — 370 מ"ג לכ־100 גר'.

בשר ועוף — יחסית דל בסידן: 100 גר' בקר — 10 מ"ג סידן; 150 גר' הודו — 7 מ"ג סידן; ירקות ירוקים גם הם מקור טוב לסידן. ברור, שאדם האוכל ביום שני גביעי לבן, ¼ קופסת גבינה לבנה, כוס חלב בקפה או בצירופים אחרים, מגיע כבר ל־730 מ"ג סידן, וזה ללא כל דברי המזון האחרים שהוא אוכל במשך היום. זה מראה שאפשר להגיע לקצובה מומלצת של כ־1200 מ"ג ליום בתזונה נכונה בלבד.

אך ישנם אנשים שלא אוהבים דברי חלב. להם צריך לפתור את הבעיה. במקרים אלו, ורק במקרים אלו, יש צורך בתוספת סידן בטבליות.

יש תכשירים רבים המכילים סידן בכמויות שונות. להתאים תכשיר זו עבודה של מומחה לדבר ולא של יועצי ביניים — השכנים, קרובים וכו'. אם נהגו להכרך תכשיר מסויים, זה לא אומר שהוא מתאים גם לך; צריך להתייעץ בכל מקרה ומקרה. חשוב להבין, אותה, ששימוש מוגזם בסידן ללא צורך מכביד על פעולת הכליות. הצפת הגוף בסידן עלולה ליצור אבנים בכליות, ובכלל, כל דבר בעודף ובהגזמה היא מעמסה על הגוף ועל הכליות.

חובה לציין כאן, שהדולומית, המומלץ כל כך בחנויות טבע, מכיל מתכות רעילות ויכול לגרום להרעלה. אותו הדבר לגבי ויטאמין די: בתכשיר, צריך להיזהר מהפרזה בויטאמין די, זה יכול לגרום להרעלה ולהתפתחות לא תקינה של העצמות. ישנם תכשירים רבים של ויטאמין הזה. יש לקנות ולקחת אותם רק בהתייעצות עם מומחים. אורח חיים פעיל ונכון, פעילות גופנית, תזונה נכונה, בהחלט יכולים למנוע, ולדחות התפתחות של אוסטאופורוזיס בחיינו המבוגרים, וכרומה להרבה תופעות הזדקנות אחרות.

אולגה רז

מחאה נגד אונס במחשב

קבוצת „נשים נגד פרסום פוגע" שיגרה מחאה דחופה וחריפה אל שר החינוך והתרבות, שר המשפטים, שר המשטרה, האגודה לזכויות האזרח, יועצת ראש הממשלה למעמד האשה וכל חברי הכנסת, והיא מוחה בזאת נגד הפצת משחקים ממוחשבים לילדים שמציגים אונס של נשים, השפלתן והתעללות בהן. המשחקים הוצגו, כזכור, בכלבוטק, אבל לא שמענו על תגובה כלשהי, פרט לזו של נשים נגד פרסום פוגע. לדעתן זאת תוצאה מתבקשת מן ההסלמה של הפרסום בעיתונות, בסרטוני פרסומת ובפוסטר־מריה — כולל הלצות גרושות במדורי בדיחות בעיתונים. הן מדגישות במכתב המחאה, שפרסומת מסוג זה נאסרה בבריטניה, בארה"ב וגם בהודו. הקבוצה דורשת לחוקק באופן דחוף חוק האוסר סוג זה של פרסומת וסוג זה של משחקים.

עבודה סוציאלית במערכות הבריאות

הכנס הארצי השני של עבודה סוציאלית במערכת הבריאות ייערך באוניברסיטת תל־אביב ב־5 במארס ויוקדש ל„עבודה סוציאלית במערכות הבריאות בתחום התמחות". דיוני השולחנות העגולים יסובו על נושא הידע הספציפי של עבודה סוציאלית במערכת הבריאות, האם קיים רצף ושיקום במסגרת זו, בעייתיות הקשר בין קהילה ובית־חולים, מקומו של טיפול משפחתי במערכת בריאות כללית ועוד. הצגות עבודה וסדנאות יהיו בנושאים כמו טיפול קבוצתי לנשים חולות, מעורבות עובדים סוציאליים בתחומים שונים, העובד הסוציאלי כיועץ ומנחה לצוות חדר מיון, שימוש במגע פיזי בעבודה סוציאלית רפואית, סוגיות בעבודה סוציאלית גריאטרית וכו'. במושב הפתיחה תרצה שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, על המגמות במדיניות ותכנון שירותי הבריאות בישראל.

זה מה שיש

כנס האגודה ליחסי עבודה

ביום חמישי הבא ה־26 בפברואר, ייערך באוניברסיטת תל־אביב הכנס השנתי ה־17 של האגודה הישראלית לחקר יחסי עבודה. מושב כבוד של בוקר יוקדש לכבודו של פרופ. לואי גוטמן עם פרישתו לגימלאות. אחר הצהריים יתקיים רב־שיח על יחסי עבודה של פרופסיונלים במיגזר השירותים הבריאותים; ובאמצע יערכו קבוצות דיון על סיכסוכי עבודה בישראל, רציונליות כלכלית ואידיאולוגיה פוליטית, תעסוקה ואבטלה בישראל, מחקרים בתחום התנהגות ניהולית — בכל קבוצה יימסרו דו"ח על מחקרים וסקרים ויש להניח שגם החדשות יתרמו לנושא...

ציורי מפגרים לתערוכה בלונדון

ארבעה ציורים, פרי מכחולם של ציירים מפגרים מישראל, יוצגו בתערוכת ציורי מפגרים, שתפתח במרס בלונדון. הציירים הם שמואל סבח ואתי לוי מהכפר השוויי בירושלים, בועז לוי ממע"ש רמת גן ומוסטפה מוגרבי מהמועדון החברתי „מאור" של אקי"ם ת"א. הציורים שיישלחו הם „יונת השלום", „הקיפוד הקטן", „ציפור", ו„נוף". חיים גנאור, מנהל המחלקה לפעילות חברתית של אקי"ם מסר כי בתערוכה בלונדון יוצגו למעלה מ־500 עבודות מכל העולם. בתצלום: בועז לוי מצייר בהדרכת עדינה בר־און.

ג'ל אלו־ורה לכל המשפחה

הג'ל של צבר אלו־ורה הפך לאחרונה לתרופת־פלא. משתמשים בו לכל התחלואים, החל בכוויות ועד למטכות יופי ואכן — מי שמאמין בו — נעזר. עתה החלה חברת הלן קרטיס לשווק את קריש (ג'ל) אלוורה באריזה גדולה, בת 350 גרם, המאפשרת טיפול משפחתי בכל מקרה של כוויה (לא לשכוח נשיקה של אמא, גם היא מרפאה), פצעון־חום, עור יבש, עור מגורה, עקיצה, שיזוף יתר, וגם סתם בתור קרם יופי, לרחצה או חפיפת שיער. הג'ל הוא ירוק, קצת דביק אבל נעים מאוד למגע וזה של קרטיס זול במיוחד — 9.90 ש"ח האריזה המשפחתית, בעוד שפירמות אחרות מוכרות במחיר זה, חצי כמות. מבחינת האיכות יש אולי הבדל, אבל אין להניח שהוא משמעותי, כי הרי עיקר כוחו של אלורורה הוא באמונתנו בו.

עצה טובה

ביצים קשות מבשלים במי־מלח עם כף חומץ. החומץ יעצור „דליפה" מביצה שנסדקה, במקרה, והמלח יקל על קילוף הביצים. אגב, קילוף — נוח יותר לקלוף את הביצים מתחת למים זורמים.

לא על חסה לבדה...

להיות צמחוני אין פירושו לאכול כל יום חסה. אפשר גם להתפנק בכל מיני מטעמים ואף לבלות סוף שבוע של שחיתות, בית ההארחה של עין־גדי ערוך לכך — הוא אף אירח את כנס הטבעונים. הטבעונים התכנסו ביום חמישי, נהנו משפע מאכלים בתחירה חופשית, וגם רחצו במעיינות הגופרית ובים המלח. היו גם הרצאות מפי מומחים על הפראה טבעונית, צמחי מרפא, מרכזי אנרגיה וכו'. מה לעשות, כנס זה כנס. אי אפשר לזכות רק בטוב... בתצלום: מבחר הסלטים הצמחוניים־טבעוניים בחדר האוכל של בית־ההארחה.

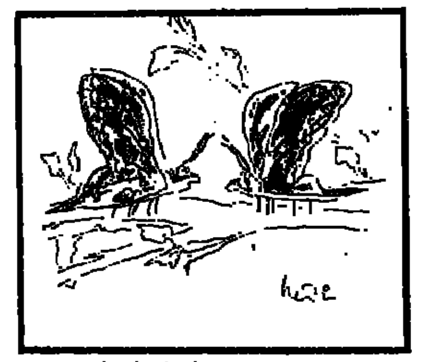

— כן, אתה פרפר, אבל יש לך עדיין מנטליות של גולם!

מחכים לחצי השני

173.000 ש"ח או — אם תרצו — 105.000 דולר נאספו עד כה לרכישת הסורק התאי לילדים חולי סרטן, המטופלים בבית־חולים בילינסון. על ההתרמה הכריזה בתחילת השנה האורחית עמותת „חיים" ובמסגרתה נערך מצעד אמנים בהיכל התרבות, בחסות שרת הבריאות. הסכום שנאסף יספיק לחצי של הסורק התאי והמבצע נמשך.

לבנות בית בתבונה

לפני כשנה וחצי הוקמה עמותת „בנה ביתך בתבונה", במטרה לתת תשובה תכנונית ומוצרית לבונה פרטי ולאגודות בנייה פרטיות. החברות המאורגנות בעמותה ותיקות בענף הבנייה ומוצריהן נושאים תו תקן ישראלי. אלה הן: איטונג, טמבור, נגב קרמיקה, אלוני שיש ומרצפות, פלגל, רעף־גרין, דלתות חמריה ואקשטיין. הן מארגנות ימי עיון לכל המעוניינים לבנות בית. ימי העיון הקרובים ייערכו בירושלים ב־8.3 ובתל־אביב ב־31.3. פרטים על המקום — אצל אחת החברות הנ"ל.

חן למדו עיבוד תמלילים משרדי

בטקס חגיגי ובהשתתפות מזכ"ל נעמת מאשה לובלסקי הוענקו מאה תעודות גמר לעובדות מנפאואר, בוגרות קורסים לעיבוד תמלילים, שעברו תקופת נסיון בתחומי המשרד הממוחשב. בארה"ב הושקעו למעלה מ־15 מיליון דולר בפיתוח שיטת הדרכה המאפשרת לכתבנית או מזכירה להפעיל תוכנות עיבוד תמלילים ותוכנות משרד אחרות לפי קצב התקדמות אישי, ברמה גבוהה ותוך זמן קצר ביותר — גילה ד"ר יצחק פרידמן, מנכ"ל מנפאואר, תגאה בכך שהחברה משתמשת בשיטות אלה. בין מקבלות התעודות: אני דור (מימין), לשעבר מזכירה בכירה עם ותק של 37 שנה, שבשלוש שנות עבודתה במנפאואר השתלמה בהפעלת ארבעה סוגי מעבדי תמלילים, וגלנדה פרידמן (לצידה), עשר שנים בארץ, שנכנסה למעגל העבודה אחרי שגידלה את הילדים.

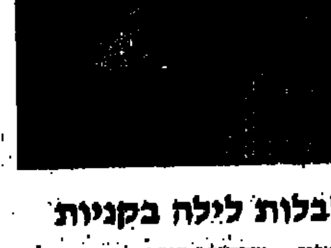

לבלות לילה בקניות

התכשרנו שהחופר־היפר שביד־אליהו מתארגן לפעילות משסביב לשעון, בינתיים הוא פתוח מעשר בבוקר עד חצות, אבל גם בסופרמרקט של הריבוע הכחול שברמת־אביב הוארכו שעות המכירה עד חצות (היה פתוח עד 10 בלילה). עוד חידוש בריבוע הכחול, אבל רק ברשת ההיפרים: עכשיו יוכלו גם בעלי ויזה לשלם בכרטיס אשראי, כמו בעלי הישראכרט. על קניה בסכום של למעלה מ־100 ש"ח (ולנה להגיע הרבה יותר קל מכפי שנדמה לנו) מקבלים אשראי כפול. התחדש, למשל, זה עד ה־2.4.87. משהו טבטאסטי, אם נשאר לך הרבה חודש בסוף המשכורת, אבל מאוד מסוכן לנצל טובה כזאת יותר מפעם אחת.

בהוקרה לגימלאים מתנדבים

בני 60 פלוס הם אנשים פעילים ומלאים מרץ, ויש ביניהם רבים התורמים ממרצם לאירגונים וולונטאריים. לכבודם נערכה במלון הילטון התל־אביבי מסיבת הוקרה, כשהמלון תורם את המקום והכיבוד, חברת רפי זהב — את הופעתה של יפה ירקוני ואגף הרווחה של עיריית תל־אביב — את ראש העיר. באירוע השתתפו ונהנו ממנו נציגי ארגונים כמו יד שרה, אילן, אנוש, נבחרות יעל, הביטוח הלאומי, מד"א, מועדוני קשישים וסליחתם עם מי ששכחנו. הייתי מפרסמת תמונה מהאירוע, אבל שלנו לא של ציור ואותו הרי כולנו מכירים...

בית"ר ירושלים ניצחה גם ביבנה 0:1 ★ בני־יהודה: 18 משחקים ללא הפסד — 1:2 נגד בית"ר ת"א

עושה רושם שהליגה כבר נגמרה...

★ משעמם: מכבי חיפה – שמשון 0:0; הפועל ת"א – כפר־סבא 1:1; מכבי ת"א – באר־שבע 1:1; הפועל פ"ת – לוד 0:0

★ נוסף לבית"ר ת"א (13) ויבנה (14) הפסידו גם שתי האחרונות: מכבי נתניה – יפו 0:2; מכבי פ"ת – בית"ר נתניה 0:3

● לאומית

1. בית"ר ירושלים	18	12	5	1	19־40	41
2. בני־יהודה ת"א	18	6	12	-	14־22	30
3. מכבי ת"א	18	7	7	4	14־29	28
4. הפועל כפר־סבא	18	7	7	4	18־24	28
5. הפועל פ"ת	18	7	5	6	16־22	26
6. שמשון ת"א	18	5	11	2	10־16	26
7. הפועל לוד	18	6	7	5	10־17	25
8. מכבי פ"ת	18	6	7	5	14־19	25
9. הפועל ת"א	18	5	10	3	13־16	25
10. מכבי חיפה	18	6	7	5	13־15	25
11. מכבי נתניה	18	6	6	6	22־19	24
12. הפועל באר־שבע	18	4	9	5	12־10	21
13. בית"ר ת"א	18	4	5	9	27־18	17
14. מכבי יבנה	18	3	7	8	21־13	16
15. מכבי יפו	18	2	6	10	29־12	12
16. בית"ר נתניה	18	2	1	15	48־8	7

שים לב

מיחיץ' בעקבות מאנדי וצ'ריץ'

אני אוהב את גישת המאמנים המזרח־אירופיים בכדורגל. הם יסודיים יותר. אנשי־עבודה. מנסים לשנות דברים. לכן, קרובה גישתו של היוגוסלבי מילינקו מיחיץ' ללבי, כמו שנהניתי מגישתם של שני מאמני־עבר אחרים, שנסטמרו לראבוננר, היהודי־ההונגרי גיולה מאנדי והיוגוסלבי מילובאן ציריץ'.

מיחיץ', כמו קודמיו, רואה בנבחרת לאומית אתגר עליון. החולצה הלאומית היא קודש־קודשים. כדורגלן שלובש אותה חייב להיות ראוי לה. אוי לו למי שיזלזל.

אצלנו — ולא רק בכדורגל — איבדה ההופעה בנבחרות הלאומית את ההילה. בשנים האחרונות היו כוכבים שעשו טובה שישחקו בנבחרת. השתדלו לשכנע אותם. אצל מיחיץ', כפי שנסתמן, לא יהיו פשרות בשטח זה.

נבחרת ישראל סיימה אמנם בשבוע שעבר בתיקו 1:1 במשחק הראשון בעידן־'מיחיץ'' עם צפון־אירלנד ברמת־גן. לפי המשחק מצפה עבודה רבה וקשה למיחיץ'. ניתן היה לראות את התנועה של הצפון־אירים במגרש לעומת זו של הישראלים. אבל זה ההבדל המהותי בין כדורגלנים המופיעים בליגה האנגלית, וכאלה המשחקים בליגה הישראלית. ככל זאת, לקראת הסיום חל שיפור עצום במשחק הישראלי. רק חוסר מזל מנע מכדורגלני ישראל להבקיע שערים.

מיחיץ' שילב בהרכב הישראלי כדורגלנים צעירים. לא חשש "מה יגידו" אם יחליף כמה ותיקים. ראה את השחקנים בפעולה, התרשם — וביצע. אינני יודע אם מיחיץ' יצליח עם כדורגלן־עורף כמו אבי כהן מבית"ר ירושלים או ניר קלינגר ממכבי חיפה כמו שהצליח בשעתו גיולה מאנדי עם מוריסקו או עם בנבנישתי, העובדה שהזרים רס־חדש וריענן את הנבחרת.

אחת המעלות של מיחיץ' שאינו מדבר שפה אחרת מאשר שפת ארצו, יוגוסלביה. זה מקשה אמנם על כלי־התקשורת. אבל יועיל לו בגישתו המקצועית. כי ראיונות — בנויזהר כאלה שכלי־התקשורת מתאימים לעתים לצרכים שונים — גורמים נזק, מסכסכים בין שחקנים ומעכירים את האווירה.

אחת הבעיות הקשות שניצבות בדרכו של מיחיץ' היא שאין לנבחרת ישראל זירה רשמית קבועה, שנתית, כה היא יכולה לשחק. משחקי־ידידות אינם תמיד הפתרון לכך. אבל מסגרת מוכרחה להיות. ובטוחני שמיחיץ' יצליח להגביר את תודעת הנבחרת, ואז גם לא יהיו היציעים קירחים כמו ביום רביעי ברמת־גן.

★ ★ ★

ניו־דלהי – והאוואנה

תחרויות אליפות העולם בטניס־שולחן מתנהלות בימים אלה בניו־דלהי. אוחזי־המחבט הישראלים יושבים בבית. הם לא קיבלו אשרות־כניסה להודו, שגילתה שוב את פרצופה האמיתי. היא אינה מכבדת תקנות בין־לאומיים, משקרת בראש־חוצות והתחייבויות הבין־לאומיות נוטלות למלכודת שהיא טומנת.

קשה ללחום במדינות המבטיחות ואינן מקיימות, אולם על ישראל להקים שוולה בכל התאחדות בין־לאומית שתילחם נגד תופעות של אפלייה בספורט. אם "נשכח" בתום האליפות מה שקרה לנו ימשיכו להתנכל ולקפח אותנו.

לעומת זאת השתתפו סייפים ישראלים בתחרות בין־לאומית בהאוואנה שבקובה, שגם היא אינה מקיימת עמנו יחסים מדיניים. חברי המשלחת הישראלית סיפרו שהתקבלו בכל הכבוד. הדגל שלנו התנוסס בין דגלי המדינות המשתתפות. אל נשכח, לא היתה זו אליפות רשמית, וקובה לא היתה מוכרחה להזמין אותנו.

אכן, פער גישה, ואולי מנטליות והגינות, בין שתי מדינות.

★ ★ ★

עבירות טכניות – וצהובים

העצבנות החלה לפקוד את אולמות הכדורסל לקראת ההכרעות בליגות. גם העובדה שלמעגל הכדורסל נכנסו עריים, הידועות יותר בכדורגל שלנו, עלולה להחמיר את המצב. ועדת המשמעת של האיגוד דנה לאחרונה בתיקים רבים הנוגעים לקבוצות בליגות הבכירות.

שופטים נאלצים לא פעם לפסוק על עבירות טכניות, נגד שחקנים, מאמנים ועסקנים, שאינם יכולים להתגבר על עצבנותם. בשבוע שעבר סיפר לי עסקן־הכדורסל הוותיק אליהו עמיאל שביוגוסלביה, שם שימש משקיף פיב"א במשחק בגביע־אירופה, נהוג ששחקן שספג שלוש עבירות טכניות, דינו ככדורגלן המקבל חמישה כרטיסים צהובים ומורחק אוטומטית. אולי כדאי לחשוב על הנהגת סעיף כזה גם בתקנון שלנו!?

● כדורגל

עושה רושם שהליגה הלאומית בכדורגל כבר נגמרה. משחקי המחזור ה־18 התנהלו אתמול תוך שעמום מוחלט והובקעו בהם רק 13 שערים. המוליכה בית"ר ירושלים, עבר בהצלחה גם את יבנה, שקבוצתה נותרה במקום ה־14, מתחת לקו־האדום — 0:1.

בני־יהודה ת"א הצליחה "לשפר" את שיאה: 18 משחקים ללא הפסד. אתמול, אחרי חמש תוצאות תיקו, גברה ב"שכונה" על קבוצת התחתית של בית"ר ת"א (13) — 1:2, וחזרה מהמקום ה־3 ל־2, כשעדיין פער בן 11 נקודות בינה לבין בית"ר ירושלים.

מצב קבוצות התחתית החמיר. נוסף להפסדי מכבי יבנה ובית"ר ת"א נוצחו גם שתי האחרונות: מכבי יפו (15) הפסידה בחוץ למכבי נתניה (11) — 2:0 ובית"ר נתניה (16), ספקית השערים לקבוצות הליגה, הובסה בפ"ת ע"י מכבי פ"ת — 3:0. מכבי פ"ת עלתה מהמקום ה־10 ל־8.

מאבק הצמרת בקרית־אליעזר, בין מכבי חיפה ושמשון ת"א, הבטיח רבות אך "ההר הוליד עכבר" — 0:0. שמשון נותרה במקום ה־6 ומכבי חיפה ירדה מהמקום ה־9 ל־10.

שתי תוצאות תיקו בבלומפילד: מכבי ת"א איבדה את המקום ה־2 בעקבות תיקו 1:1 עם הפועל באר־שבע (12). והפועל ת"א נפרדה בתיקו זהה עם הפועל כפר־סבא (4). הפועל ת"א נסוגה מהמקום ה־8 ל־9.

תיקו משעמם גם בפ"ת בין קבוצות הפועל פ"ת (5) והפועל לוד (7) — 0:0. הליגה לפי משחקי אתמול, מתחילה לגלוש במורד.

הכל הוכרע בשש דקות

הפועל תל־אביב — הפועל כפר־סבא 1:1 (1:1)

לאחר שש דקות כבר היתה זו התוצאה במשחק בין הפועל ת"א והפועל כפר־סבא — 1:1. 5000 הצופים שבאו ביום קיצי לאיצטדיון בלומפילד, ציפו בעקבות הפתיחה המהנה לשערים נוספים, אולם בסיום התאכזבו מרה כשהתוצאה נותרה בעינה.

שתי הקבוצות הופיעו בהרכבים חסרים. בהפועל כפר־סבא נעדרו אלי יאני (נפצע במשחק הנבחרת נגד צפון־אירלנד), מייקל יפה וגד מרגוז. בהפועל ת"א חסרו אלי כהן, ומספר שחקנים צעירים. מיקי בן־שיטרית, ששב לשחק בהפועל ת"א, פתח בין ה־11, אך הוחלף לאחר 30 דקות באליאור ברנס. שבתאי לוי נכנס בדקה ה־66 במקומו של אורי קרביאן.

משה סיני, הקפטן ועושה המשחק של הפועל ת"א שיחק בהילוך נמוך. ההסבר שלו כי רק החלים ממחלה. לעומת סיני המאופק גילה חברו גיל לנדאו התלהבות רבה. סיכן לא אחת את שערו של אדיר שמיר מכפר־סבא והיה השחקן הבולט במגרש.

בהפועל כפר־סבא קשה לציין שחקן כלשהו. הקבוצה שיחקה ברוב הדקות במגננה, ומדי פעם יצאה להתקפות מתפרצות, שכוונו ליצחק מימוני, שנכשל בסיומת שלו.

הפועל כפר־סבא פתחה היטב. לאחר החמצה של תמיר בן־חיים, שבעט לחוץ, נכבש השער הראשון כבר בדקה ה־3. נח אינשטיין שיגר כדור מדוד למאיר נזהר, ברחבתו של אלטר; נזהר חלף על פני מגינו ומול השוער בעט משמאל לימין לרשת — 0:1.

חלפה דקה והושג השוויון: מוריס דאנו בעט ממרחק לעבר שער כפר־סבא; אדיר שמיר ניצב הרחק משערו, והבלם גדעון סיימון הדף את הכדור החזק בידיו מקו השער; השופט אריה פרוסט הורה ללא־היסוס לעבר הנקודה־הלבנה. ומשה סיני השווה בבעיטה חזקה — 1:1.

סיני כבש שער נוסף בדקה ה־22, אך זה נפסל בטענה שהמבקיע ביצע עבירה קודמת. הבנת כדור־השער שנפסל היתה שייכת לגיל לנדאו, שחטף כדור מאינשטיין, הבחין כי שמיר נמצא מחוץ לשער ומסר במדוייק לסיני.

גם בדקה ה־30 הצליח לנדאו להפגין את מומחיותו בחטיפת כדורים. הוא קטע מסירה של סיימון לשמיר, אולם השוער הצליח ברגע האחרון לבלום את הכדור. בדקה ה־40 הדף אלטר פגז של יואב מללי.

גם במחצית השנייה המשיך לנדאו להטריד את הגנת כפר־סבא, אך לא מצא סיוע אצל חבריו.

הזמנת המחצית השנייה נרשמה בדקה ה־73: יוסי זאנה הגביה לרחבת כפר־סבא ושבתאי לוי התרומם גבוה ונגח קרוב לעמוד השער. ולחוץ.

בדקה ה־78 הצליחה כפר־סבא להגיע לעמדה טובה ומימוני בעט מול אלטר בפוזיות לחוץ.

השופט אריה פרוסט הצהיב את יצחק מימוני מכפר־סבא.

השחקן המצטיין: גיל לנדאו

● הפועל ת"א: אלטר, עמר, אקחויז, זאנה, הרשליקוביץ, מועלם, קרביאן (שבתאי לוי), סיני, זאנה, בן־שיטרית (ברנס), לנדאו.

● הפועל כפר־סבא: שמיר, אוידינגר, סיימון, רבינוביץ, אינשטיין, תמיר בן־חיים, אופיר בן־חיים, מימוני, מללי, נזהר (גדמיש), רביבו.

יצחק ויסהוף

הדרום – הצפון 9:33 בראגבי

נבחרת הדרום בראגבי גברה אתמול על נבחרת הצפון — 9:33, במשחק המסורתי שנערך לזכרו של גרי מאיירס, שנפל בעת שרותו הצבאי.

בסיומו של המשחק, שהיה בספורטק בת"א, לעיני קהל רב, העניק אביו של גרי את המגן לקפטן נבחרת הדרום, פול חמר.

משה סיני (7) נוגח שער שני להפועל ת"א שנפסל בטענה שדחף את הכפר־סבאי מללי (תצלום: אריה קנפר)

בני־יהודה פיגרה וניצחה

בני־יהודה ת"א — בית"ר ת"א 1:2 (1:2)

חמישה משחקים רצופים לא זכתה בני־יהודה בנצחון; דווקא אתמול, במשחק חלש, הצליחו חלוצי שכונת התקוה להפוך פיגור בן שער נגד בית"ר ת"א ותוך שלוש דקות להבקיע צמד — 1:2.

שחקני בית"ר ת"א היו טובים יותר: הם הירבו לתקוף את שערו של יעקב אסייג, במיוחד ב־30 הדקות הראשונות ובתחילת המחצית השנייה והיו קרובים לשוויון. הם התבססו על משחק התקפי, ולא פעם נראו החלוצים יוסי אדרי וירון כהן ברחבת שער בני־יהודה, אך חוסר ריכוז מנע מהם לכבוש שערים. בית"ר שמרה אישית על חלוצי בני־יהודה ושיתקה את מישל דיין ומשה איזנברג.

מנגד היתה הגנת בני־יהודה הססנית, ובעיקר המגן משה עלו, שעשה את כל הטעויות האפשריות במשחק. כל התקפה של בית"ר באה מאגפו. גם את השער הבקיעו שחקני בית"ר מטעותו של משה עלו.

יתרון בית"ר בפתיחה מומש בדקה ה־24: יהודה קצב חלף על פני עלו משמאל, ושלח כדור־רוחב; רוני צמח שהתברג בהגנת בני־יהודה בעט את הכדור פנימה — 0:1 לבית"ר ת"א.

לא עברה דקה וירון כהן, חלוץ בית"ר ת"א, יכול היה להגדיל את התוצאה כשקיבל כדור מצויין מנסים כהן; ירון כהן ניצב חופשי מול השוער אסייג אך ברגע האחרון הצליח הבלם יעקב סגל לחלץ את השער.

בדקות אלה התעוררה בני־יהודה והחלו ליזום מספר התקפות. בדקה ה־34 פורץ דויד סלמן מימין, הגביה כדור לעברו של איזנברג שנגח לקורה; הכדור ניתן לבן־טובים שנגח גם הוא למשקוף; הכדור חזר לבן־טובים והפעם קבע החלוץ הוותיק בנגיחה נוספת שוויון — 1:1.

חלפו שלוש דקות ומהלך מבריק של בני־יהודה: בן־טובים ביצע "ראבל פאס" עם סלמן בתוך הרחבה, הגביה כדור מדוד לדוד גורדנה שהמשיכו ברגלו פנימה — 1:2 לבני־יהודה.

עם כיבוש השער הופסק המשחק לחמש דקות בגלל פציעתו של השוער אלי ג'רבי, שהוחלף בשוער המשנה, נסים ג'רבי.

עם פתיחת המחצית פתחה בית"ר ת"א בהתלהבות רבה במטרה להשיג שוויון. היא החלה לשלוח את חלוציה להתקפות, אך השוער אסייג והבלם ירון אריה: מנעו שערים. בדקה ה־88 החמיצה בית"ר הזדמנות נדירה: יוסי אדרי חלף על פני הבלם ירון אריה, ומול אסייג בעט בשלומיאליות החוצה.

שפט יאיר טילינגר, לעיני 2000 צופים, בשכונת התקווה.

השחקן המצטיין: דוד גורדנה

● בני־יהודה ת"א: אסייג, סלמן, אריה, סגל, עלו, גיא שרעבי, מלול, דיין, בן־טובים (אייל חיים), איזנברג (שירזי), גורדנה.

● בית"ר ת"א: אלי ג'רבי (נסים ג'רבי), טורס, יעקב כהן, ירוד, קצב, נסים כהן, צמח, יוסי מזרחי, עמרן (יחזקאל), ירון כהן, אדרי.

נפתלי כהן

● נוער

פיצוץ בחיפה

תמיר לינדנר, חלוצה הלאומי של הפועל תל־אביב, "גויס" אתמול לקבוצת הנוער של האגודה והבקיע את שני השערים לרשת הפועל כפר־סבא, שהעניקו נצחון לחבריו — 1:2.

במשחקי המחזור ה־18 בליגה הלאומית לנוער היה פיצוץ בחיפה. מכבי חיפה הוליכה — 0:3 נגד הפועל רמת־גן. השופט הרחיק שניים משחקני רמת־גן ואז פרץ למגרש מנהל הקבוצה האורחת, אלדד צנצר, וגרם שהשופט אנקנוניה יפסיק את המשחק.

המוליכה, מכבי פ"ת, לא יכלה בביתה להפועל ירושלים — 1:1. מכבי ת"א גברה על הפועל באר־שבע — 2:3.

שאר התוצאות: הפועל פ"ת — הפועל חיפה 0:1; מכבי נתניה — מכבי יפו 1:3; בני־יהודה — הפועל חדרה 0:0; נוה־יוסף חיפה — בית"ר ירושלים 0:0.

מאיר נזהר מהפועל כפר־סבא מוסתר ע"י בלם הפועל ת"א. יעקב אקחויז, מבקיע את שערו של אריה אלטר בבלומפילד (1:1) (תצלום: אריה קנפר)

המשחק המרכזי

יבנה תקפה – שוורץ הבקיע

בית"ר ירושלים — מכבי יבנה 0:1 (0:1)

מאת אלכס קליין

עוד צעד אחר קדימה ביצעה קבוצת בית"ר ירושלים בדרכה לתואר האליפות כשניצחה במשחק שלא התעלה את מכבי יבנה — 0:1. דווקא המארחים מיבנה, השוכנים בתחתית, חשו מקופחים מתוצאת המשחק.

בית"ר ירושלים, כיאה למוליכת הטבלה, פתחה בסערה, תודות למשחקו הנמרץ של מגינה השמאלי, שלמה שירזי. שפרץ, בעט ומסר לחבריו כדורים מצויינים. ואכן, כבר בדקה ה־15 מסר שירזי כדור מצויין לאלי אוחנה, באגף השמאלי; זה השתחרר משומרו האישי, משה עלוואה, חלף גם על פני ראובן אלקבץ ומקו הרוחב שלח כדור מדוייק לרחבה, שם התמקם היטב הקשר יעקב שוורץ, שמשמונה מטר בעט כדור לא חזק, אך מדוייק, לפינה השמאלית הנמוכה — 0:1. השוער פרדי לסנר איחר מעט בזינוק.

עד לסיום המחצית הראשונה נראתה רק קבוצה אחת במגרש, והיא — מכבי יבנה. שחקניה, ציון יעקב וחלפון, השתלטו על מרכז השדה. הירושלמים נסוגו להגנה. אורי מלמיליאן, שלא היה בשיא כושרו, נשמר היטב על־ידי בן־שמעון, ולפרקים ע"י דוד בוארון, שגם הגיח לעזרת חלוציו בנסיון להשוות את התוצאה. כדור אחד שנשלח מגליה בדקה ה־34, בבעיטת־עונשין, מצא את קורת שער בית"ר ירושלים.

יבנה לחצה ובדקה ה־39 בעט וקנין כדור שטוח מקרוב ויוסי מזרחי, שוער בית"ר, במאמץ רב ובזינוק מצויין, הצליח לקלוט את הכדור.

המחצית השנייה נפתחה שוב בנסיון של יבנה להשוות. החלוצים וקנין, רמלר ואבנעים, הגיעו שוב־ושוב לרחבת ה־16 הירושלמית, אך אלתדרגל ויכולת טובה של השוער מזרחי מנעו שער־שוויון.

הגנת בית"ר היתה בדקות אלו חדירה והססנית. המגן אבי כהן נכשל בנסיונו להצר את צעדיו של וקנין מיבנה.

כדי לחזק את ההגנה ולשמור על רשת נקייה ביצע מאמן בית"ר ירושלים, דרור קשטן, חילוף כשסמי מלכה החלש הוצא ובמקומו נכנס למגרש המגן משה בן־הרוש.

רק פעם אחת, בדקה ה־63, היה מלמיליאן יחידי באגף שמאל ומ־18 מטר, אלכסונית לשער, בעט כדור מטובב, שעשה דרכו לרשת יבנה והבלם אלקבץ הגיח מאחור ובמאמץ עליון התרומם ונגח לקרן.

מאמן מכבי יבנה, אליהו עופר, במאמץ אחרון להשיג שער שוויון, ציוד את חלוציו צבי גורדון ורפי אוסמו, במקומם של אבנעים וחלפון, אך ככל שקרבו מחוגי השעון לסיום כך דעכה גם התלהבות השחקנים נמוגה.

שפט היטב עובדיה צבי, שלא נאלץ להוציא אפילו צהוב אחד, לעיני 3000 צופים, במגרש ביבנה.

השחקן המצטיין: יוסי מזרחי

● בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי, אבי כהן, חנן אזולאי, אשש, שירזי, קדוש, סמי מלכה (בן־הרוש), שוורץ, מלמיליאן, ונדרמולן (דידו), אלי אוחנה.

● מכבי יבנה: לסנר, בלומן, אלקבץ, עלוואה, בוארון, בן־שמעון, חלפון (אוסמו), ציון יעקב, רמלר, אבנעים (גורדון), וקנין.

משחק "חתול ועכבר" בפ"ת

מכבי פ"ת — בית"ר נתניה 0:3 (0:1)

שלושה שערים, שניים נוטמים שנפסלו, כדור־משקוף ועוד ארגזן השגות — כל אלה היו ביום שישי במשחק החתול־עכבר בפ"ת, בו הניעה מכבי פ"ת את סוגרת הטבלה בית"ר נתניה — 0:3.

כבר בדקה ה־8, לאחר התקלה של אלון ירוחם דיקה קודם־לכן, הגביה איל בגלייבטר כדור־עונשין לאגף שמאל; מגיני נתניה והשוער יהודה פילוסוף לא ניסו כלל להרחיק ויעקב אז'וכל בעט משמונה מטר לרשת — 0:1.

הנתנייתים, שהגיעו לפ"ת רק עם 13 שחקנים, רבו ביניהם בשעת המשחק. הדברים הגיעו לשיא כאשר השוער פילוסוף ביקש לנטוש את שערו אחרי שני החילופים שבוצעו במחצית השנייה. רק בהתערבות אחד מחברי ההנהלה הוחלט — תשאר.

גם שחקני מכבי פ"ת היו חלשים ועל כך אמר זאת המאמן ליאון קונסטנטינובסקי: "בושה וחרפה: שיחקנו כמו בליגה ב'".

רמי כהן החלש הצליח בשתי נגיעות תוך שלוש דקות במחצית השנייה (55 ו־58) להכניע את פילוסוף מהגבהות של איל בגלייבטר ואלישע לוי ולקבוע — 0:3.

בדקה ה־60 פסל השופט יהושע לויה שער נהדר: אז'וכל התקדם עד לקו הרוחב, הגביה לרחבת־החמש ושם בניזי, שהתגייס יום קודם־לכן לצבא, הגיח במרוצה ובעט מהאוויר לעבר השער. לויה סימן תחילה לעבר מרכז המגרש אולם השער נפסל.

שפט לויה, לעיני 500 צופים, כשקנו רק 50 כרטיסים... צופים נשלפו לשלום גניש ולמשה סימני מנתניה.

השחקן המצטיין: יעקב אז'ובל

● מכבי פ"ת: סביאן, אזובל, מרסלני, מיכה צופין, זאן (מאיר כהן), אלישע לוי, ירוחם, בגלייבטר, בניזי, רמי כהן, בן־שמעון (קוסטיקה).

● בית"ר נתניה: פילוסוף, גנישי, סרוסי, טאמי, טימוני, גלאם, שטורלברג, יומי, תשובה (עזריה), מונדרים, שלמה אורי, בן־סימון (איצקוביין).

משה רוזנברג

● הטוטו

1.	מכבי יבנה – בית"ר י־ם	2
2.	מכבי חיפה – שמשון ת"א	x
3.	בני־יהודה – בית"ר ת"א	1
4.	מכבי פ"ת – בית"ר נתניה	1
5.	הפועל פ"ת – הפועל לוד	x
6.	מכבי נתניה – מכבי יפו	1
7.	מכבי ת"א – הפ. ב"ש	x
8.	הפועל ת"א – הפ. כ.סבא	x
9.	בית"ר נהריה – הפ. ב.שאן	x
10.	הכח ר"ג – הפועל טבריה	x
11.	הפועל דימונה – הפ. חדרה	2
12.	הפ. מרמורק – הפ. חולון	1
13.	בית"ר רמלה – מכ. שעריים	x
14.	הפועל י־ם – הפ. חיפה	1

● מלך השערים

1.	מלמיליאן (בית"ר י־ם)	12
2.	אוחנה (בית"ר י־ם)	11
—.	יאני (הפ. כפר־סבא)	11
4.	דריקס (מכבי ת"א)	9
5.	מלכה (בית"ר ירושלים)	8
—.	י. מנחם (מכבי נתניה)	8
7.	אלון נתן (מכבי ת"א)	7
8.	ארביב (שמשון)	6
—.	טבק (מכבי ת"א)	6
—.	סיני (הפועל ת"א)	6

● באליפות ישראל, עד גיל 18 בג'ודו, נקבעו האלופים: עד 47 ק"ג — רני קורנזארה (הפועל באר־שבע); 51 ק"ג — עמית לנג (מכבי ת"א); 55 ק"ג — אורי זאבי (הפועל פ"ת).

בני טבק, מבקיע השער למכבי ת"א, פורץ בהגנת הפועל באר־שבע (1:1) (תצלום: אריה קנפר)

השוויון הנהדר של עזרן

מכבי תל־אביב — הפועל באר־שבע 1:1 (0:1)

אם מכבי תל־אביב היא הקבוצה שצריכה לרדוף אחרי בית"ר ירושלים, הרי שאחרי משחק התיקו אתמול מול הפועל באר־שבע (1:1), אפשר לקבוע בוודאות: למכבי ת"א אסור אפילו לחשוב על אליפות.

מכבי ת"א סבלה אתמול מחולשה בלתי־מובנת של שני הקשרים, אלון נתן ומשה גריאני. השניים היו גרועים וביכולת כזו לא היה אפשר לצפות מאומה מאלי דריקס, ששיווע לכדורים, אך אלו לא הגיעו אליו. כך גם לגבי בני טבק. נכון, טבק כבש שער מרהיב בפתיחה, אך זה היה הסוף מבחינתה של מכבי ת"א.

התל־אביבים נלחצו אתמול דקות רבות לשערם, בעיקר במחצית השנייה, כאשר האורחים מבאר־שבע ניסו בכל מאודם להשיג שער שוויון. הלחץ הזה היה בעיקרו עקר.

באר־שבע שלחה חלוץ נוסף למערכה עם תחילת המחצית השנייה, את יובל אוחנה, ואחר־כך קשר התקפתי נוסף, ראובן סולטן. החילופים האלה לא מצאו את הרשת, והכניסו את התל־אביבים ללחץ, שגרם להכנסת שחקן עורף, איתן לוי, על חשבונו של אלון נתן.

אבל אז, בהברקה של עזרן, ראו הצופים את השער היפה והמרהיב, שהוכיח כי היה שווה לחכות כל דקה ביציע: מאיר עזרן קיבל בדקה ה־84 כדור מיוסי שושני באגף שמאל, ובבעיטה חדה שלח כדור קשתי מעל ידיו המושטות של בוני גינצבורג — 1:1.

13 דקות מהפתיחה הפתיע בני טבק בבעיטה חדה מקו ה־16 כאשר שלח את הכדור לחיבורים, והותיר את שוער באר־שבע, מריו זוכוביצקי, חסר־אונים.

שפט יצחק רוזנברג, לעיני 6000 צופים, בבלומפילד.

השחקן המצטיין: מאיר עזרן

● מכבי ת"א: גינצבורג, קריים, אבי כהן, מנשה שמעונוב, דוד אזולאי, לוזיה, מיקי כהן, גריאני, נתן (איתן לוי), דריקס, טבק.

● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דוידי, אילוז, גרנן, צרפתי (יובל אוחנה), חיון, עזרן, שושני, ביטון, אלי וייצמן (סולטן).

אורי שטינבך

כסאח מכוער בפתח־תקוה

הפועל פ"ת — הפועל לוד 0:0

במשחק עצבני, מלא במגיעות גוטסניות, סיימו קבוצות הפועל פתח־תקוה והפועל לוד בתיקו אפס, וחילקו ביניהן את הנקודות.

הפועל לוד, שהגיעה לפתח־תקוה, נקטה במשחק סגור והשחקנים החסונים היקשו על הפתח־תקואים הצעירים. אילו היינו עוקבים עם שעון־עצר אחרי המשחק היינו מגלים שהמשחק שוחק אולי כ־40 דקות. ברוב השלבים נראו שחקנים פצועים, ורבו הפגיעות בין שחקני שתי הקבוצות.

לשיא הגיע המגן אורי בנורים שפגע שוב־ושוב בחלוץ ניר לוין, ללא תגובה הולמת של השופט חיים ליפקוביץ', שהתקשה להחזיק ברסן המשחק ואיפשר לשחקנים לוותר על משחק כדורגל ולהפוך את המגרש לשדה קרב.

על המשחק אין להרבות במלים. לבד משלושה כרטיסים צהובים ששלף השופט לעברם של אורי בנורים וברדוגו מלוד וניר לוין מהפועל פ"ת לא רשמתי בפנקסי יותר מאירוע בודד. היה זה הפתח־תקואי אלון חזן, שניצב בדקה ה־70 בעמדה קורצת, אך נגח סמוך לקורה.

שפט חיים ליפקוביץ', לעיני 1000 צופים, באיצטדיון הפועל בפתח־תקוה.

השחקן המצטיין: איתן בודניק

● הפועל פתח־תקוה: רוני גרדבי, קוזשווילי, בודניק, מריקה, דוד לוי, קלמנוביץ (אילוה), מחפוד, קרימי, חזן, לוין, בסון.

● הפועל לוד: יעקב בנורים, ברדוגו, נעמן, אורי בנורים, שלמה חביב, יעקב הלל, קטשוילי, בן־ממט (רונן הלל), שרביט, סמורגה, ויקי מרין (מאיה).

משה רוזנברג

● במשחקי ליגת־הסתדרות לגילאי 18 בכדור־מים הושגו התוצאות: הפועל פ"ת — הפועל גבעת־ברנר 4:13; הפועל פ"ת — אס"א ת"א 7:7; אסא ת"א — הפועל גבעת־ברנר 4:12.

● במחזור הבא

ליגה לאומית

הפועל ת"א — מכבי יבנה; הפועל כפר־סבא — מכבי ת"א; הפועל באר־שבע — מכבי נתניה; מכבי יפו — הפועל פ"ת; הפועל לוד — מכבי פ"ת; בית"ר נתניה — בני־יהודה ת"א; בית"ר ת"א — מכבי חיפה; שמשון ת"א — בית"ר ירושלים.

ליגה ארצית

הפועל ירושלים — בית"ר נהריה; הפועל חיפה — מכבי רמת־עמידר; הפועל עכו — הכח רמת־גן; הפועל טבריה — בית"ר רמלה; מכבי שעריים — הפועל מרמורק; הפועל חולון — הפועל דימונה; הפועל חדרה — הפועל יהוד; הפועל רמת־גן — הפועל בית־שאן.

ליגה א', צפון

בית"ר חיפה — מכבי עפולה; הפועל טירה — הפועל כני־טמרה; הפועל טייבה — מכבי חדרה; הפועל טירת־הכרמל — מכבי אח"י נצרת; הפועל קרית־אתא — הפועל רעננה; מכבי אור־עקיבא — הפועל עליה כפר־סבא; מכבי טמרה — הפועל קרית־שמונה.

ליגה א', דרום

הפועל אשקלון — בית"ר באר־שבע; הפועל בת־ים — הפועל אור־יהודה; הפועל רמת־השרון — הפועל ירוחם; הפועל אזור — לזורס חולון; הפועל רמלה — הפועל בית־שמש; הפועל קרית־מלאכי — הפועל ראשל"צ; הפועל קרית־אונו — מכבי קרית־גת.

הרחקה – ונצחון ב־5 דקות

מכבי נתניה — מכבי יפו 0:2 (0:0)

שני שערים תוך חמש דקות (58,53), היו רק מעט משמעו ההזדמנויות שניתנו למכבי נתניה ביום שישי, במשחק הביתי עם קבוצת התחתית של מכבי יפו — 0:2.

לפחות ב־70 מ־90 הדקות שלטו שחקני נתניה, כשבלט בשורותיהם הקשר־התוקף רונן גבאי, שגם כבש את השער הראשון. גבאי ניווט היטב את חבריו, אולם אלה לא ניצלו את ההזדמנויות הטובות שניתנו להם.

מנגד גילתה מכבי יפו משחק חלש. מקבוצת תחתית, כמו יפו, ניתן היה לצפות לפחות ללחימה. משחק האורחים היה גרפה, וכמעט שלא סיכנו את שער נתניה. במיוחד איכזב צרוק מלכה, הרכש של מכבי יפו.

בדקה ה־48, במצב של 0:0, הורחק המגן היפואי דוד מאיר, שפגע בשמעון מנחם ללא כדור.

בדקה ה־27 הגביה בני לם כדור־קרן; נתי עזריה נגח לעבר השער; השוער לביא קוזניצקי נכנע אך יעקב כהן־צדק הרחיק מקו השער.

שתי דקות מאוחר יותר שוב קרן של לם; עזריה נגח פעם נוספת ודוד מאיר הציל. עד להפסקה לא היו אירועים ראויים לציון.

במחצית השנייה התפתח משחק נוקשה ואחרי הרחקתו של דוד מאיר הובקעו שני השערים, תוך שנתניה ניצלה את המספר הנחות של היפואים.

בדקה ה־53 — 0:1: לם בעט מ־20 מטר לעבר השער; קוזניצקי הדף הישר לרגלו של גבאי וזה שלח מקרוב פנימה.

חמש דקות מאוחר יותר תיעתע מרדכי חלפון, עבר שני שחקנים יפואים, מסר ליגאל מנחם, שהמשיך לעזריה, שלא נכשל מול קוזניצקי ובעט לרשת — 0:2.

עד לסיום הירבו הנתנייתים לתקוף ויגאל מנחם בעט פעמיים למשקוף שער יפו בדקות 80 ו־81.

שפט דאוד סוהיל, לעיני 1500 צופים, בנתניה.

השחקן המצטיין: רונן גבאי

● מכבי נתניה: אריה חביב, שמעון מנחם, בר, חסן, קורן, חלפון (מסיקה), גואטה, לם (בוארון), גבאי, נתי, עזריה, יגאל מנחם.

● מכבי יפו: קוזניצקי, קירמה, סלימון, כהן־צדק, דניאל, דוד מאיר (הורחק), מגד, יוסי לוי (ציפרוט), צרוק מלכה, אמיגה, מנשה מזרחי.

דוד בכר

דישון, בת ה־14, רצה 100 מטר ב־12.22 שניות

● אתלטיקה

מאת אריה גיטלים

הפועל ירושלים זכתה אתמול באליפות הליגה הבין־אגודתית של הפועל לנוער באתלטיקה. אתמול, בתום המחזור השלישי והאחרון, בלטה שוב גילי דישון, בת ה־14 מהפועל ירושלים שקבעה את התוצאה הטובה ביותר השנה בכל הגילאים, כולל בוגרות, ב־100 מטר — 12.22 שניות.

ייתר התוצאות:

● בנים: 100 מטר — דני גולדברג (הפועל כפ"ס) — 11.64 שניות; 300 משוכות — אבנר צור (הפועל ירושלים) — 42.32; 1500 — תמיר כהן (הפועל בני־שמעון) — 4:26.79; 100x4 — הפועל ירושלים — 46.39; הטלת כידון — בנצי פליטמן (הפועל כפ"ס) — 49.70 מטר; קפיצה לרוחק — ירון בן־שיטרית (הפועל ב"ש) — 6.16 מטר; קפיצה משולשת — בן־שיטרית — 21.94 מטר.

● בנות: 800 — עירית קליר (הפועל ירושלים) — 2:22.98; 300 משוכות — נעמי פרומוביץ' (הפועל ב"ש) — 56.3; 100x4 — הפועל ירושלים — 51.60; כידון — דלית וירר (הפועל כפ"ס) — 26.80 מטר; קפיצה לגובה — חגית אמויאל (הפועל ירושלים) ואורית פרידלנד (הפועל ת"א) — 1.50 מטר.

מחוץ לתחרות נקבעו התוצאות: משולשת בנים — יוסי גולינסקי (הפועל ב"ש) — 15.28 מטר; קפיצה לגובה — גבי רונן (הפועל ירושלים) — 1.68.

התחרות נערכה באיצטדיון האתלטיקה בהדר־יוסף, בהשתתפות כ־200 אתלטים.

בחיפה עודדו את... שמשון

מכבי חיפה — שמשון ת"א 0:0

עד כמה חמור מצבה של מכבי חיפה העונה יכולה להעיד העובדה כי ברקות הסיום של משחקה נגד שמשון ת"א, עודדו רבים מהצופים את הקבוצה השמשונית. בדרך זו הביעו את מחאתם הן על כושרה החלש של מכבי חיפה העונה, שהידרדרה אותה עד למקום העשירי, והן על משחק הנפל של אתמול — 0:0.

לכאורה, הכל היה אידיאלי לתצוגת כדורגל מהנה. מזג־האויר נפלא, משטח־דשא מצויין, ושתי קבוצות המשוחררות מלחצי צמרת ותחתית. עד מהרה התברר כי כגודל הציפיות כך עומק האכזבה. דומני כי אילו הוארך המשחק ב־90 דקות נוספות גם אז היו שעריהם של אבי רן ואבי חדר נותרים נעולים.

שמשון לא נפלה במאומה ממארחתה החיפנית. אך אם עבודה תוצאת תיקו בקרית־מלאכי יכולה להחשב כהישג הרי שלא כך הדברים לגבי המארחים עבורם היה זה נדבך נוסף במסכת אי־ההצלחות. בעיקר איכזבו כוכבים כמו דניאל ברייאלובסקי, זאהי ארמלי, ברוך ממן, ציון מריילי ואיתן אהרוני. רק אבי רן וניר קלינגר שמרו על ממוצע טוב. בשמשון היו משכמם ומעלה אפרים ארביב, און דהרי והשוער חדר.

למכבי חיפה ניתנו שתי הזדמנויות טובות, האחת בדקה ה־20, שהוחמצה ע"י איתי מרדכי, שבעט מקרוב מעל לשער, והשנייה בדקה ה־41 כאשר ברייאלובסקי בעט עונשין מ־20 מטר, וחדר, בזינוק נפלא, הדף.

המצב הנוח והמסוכן ביותר לזכות שמשון נרשם בדקה ה־37: גדעון דמתי פרץ משמאל; חדר לרחבה, הגיע עד לקורה, ושם נבלם בקושי רב ע"י רן, שהרחיק ברגלו לקרן.

שפט היטב יעקב שיינר, שהצהיב את השמשוני ארביב, לעיני 5000 צופים, בקרית־אליעזר.

השחקן המצטיין: ניר קלינגר

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אלי כהן, קלינגר, מריילי, ממן, ליאור רוזנטל, ברייאלובסקי, אתי מרדכי, ארמלי (סלקטר), עופר מזרחי (גבעול).

● שמשון ת"א: חדר, עובדיה, בוידה, אורי כהן, הלוי, ארביב, דהרי, שלמה מזרחי, קפיטולניק (אבי מלכה), דמתי, שוקרון.

יוסף גלזר

השבוע – חצי־הגמר

שני משחקי חצי־הגמר בגביע־הטוטו בכדורגל ייערכו מחרתיים באיצטדיון החדש בכפר־סבא.

במשחק המוקדם, ב־12 וחצי, תיפגש שמשון ת"א עם הפועל באר־שבע, ולאחר־מכן ישחקו מכבי ת"א ומכבי נתניה.

אשדות לפני דגניה באופניים

קבוצת הפועל אשדות־יעקב איחוד ניצחה אתמול במירוץ אופניים, שהיה במסלול של 40 ק"מ בעמק־הירדן. היא הקדימה את דגניה א'.

המירוץ בו השתתפו 250 רוכבי־אופניים היה לזכרו של הספורטאי אורי מלמוד מאשדות־יעקב איחוד, שהיה ממפתחי הספורט בעמק־הירדן ונספה בתאונת־דרכים.

קרב אדירים בארצית

שתי הראשונות נוצחו בחוץ: הפועל חיפה נכנעה בימק"א להפועל ירושלים — 2:0, אך נותרה בפיסגה ★ חולון כשלה במרמורק 1:0

הדיקרב צמוד ומעניין מתנהל על המקום הראשון בליגה הארצית בכדורגל. אתמול ושלשום נוצחו שתי הראשונות בחוץ. הפועל חיפה נכנעה במאבק צנטרת בימק"א להפועל ירושלים — 2:0. והפועל חולון נוצחה בדקה ה־84 ע"י קבוצת התחתית של הפועל מרמורק — 1:0.

הפועל חדרה שניצחה בדימונה את הפועל המקומית, האחרונה בטבלה — 0:1, ניצלה את הפסדי הפועל חיפה וחולון וטיפסה למקום הד'2, עם מספר נקודות זהה לאלו של המובילה (31).

קבוצת הצמרת של הפועל יהוד סיימה במגרשה 0:0 עם הפועל רמת־גן; הפועל עכו נוצחה ברמת־עמידר — 2:1; גם מכבי שעריים לא הצליחה ברמלה — 0:0 עם בית"ר רמלה; הפועל טבריה חזרה עם נקודה מרמת־גן — 0:0 עם הכח רמת־גן וגם משחק התחתית בין בית"ר נהריה והפועל בית־שאן הסתיים ללא שערים.

מאזן דל של שערים — רק שבעה!

הפועל ירושלים — הפועל חיפה 0:2 (0:0)

הפועל ירושלים הנחילה להפועל חיפה הפסד שלישי העונה, כשגביע עליה במשחק־המוקדם של המחזור — 0:2. הפועל ירושלים עשתה צעד רציני במאבק על כרטיס העלייה ללאומית.

החיפנים, המוליכים, גילו עדיפות, אולם חלוציהם, רוני מלכה ורונן רוקמן, לא יכלו להכניע את שוערה המצויין של הפועל ירושלים, משה מרכוס.

ויק בפתיחת המחצית השנייה גילו שחקני הפועל ירושלים עדיפות קלה, שהספיקה להם לכבוש צמד: מאיר נתמיאס ניצל בדקה ה־52 מישגה בהגנת הפועל חיפה והכניע את עומר נוטוביסקי — 0:1. כעבור עשר דקות הצליח אשר ששון, הטוב בירושלים, לכבוש את השער השני במשחק, כשבעט מקרוב לרשת — 0:2.

שפט יצחק בן־יצחק, לעיני 3000 צופים, בימק"א.

הפועל מרמורק — הפועל חולון 0:1 (0:0)

שער שהבקיע זרח שעובי, חלוץ הפועל מרמורק, שש דקות לסיום, הקנה לקבוצתו נצחון ביתי מפתיע — 0:1 על קבוצת־הצמרת של הפועל חולון.

שער־הנצחון נכבש בסיועו של פנחס שכטר, הבולט במגרש, שהעביר בדקה ה־84 כדור־רוחב בין מגיני חולון, ושעובי שפרץ הכניע את יעקב ביטון.

המשחק היה שקול, וגו התעלה שוער מרמורק, אמיר לוינגר. במהלך המשחק קלט לפחות שלושה כדורים מסוכנים שבעטו שקרוקה כמחצית הראשונה; ליאון פנסו ובני דמתי לאחר ההפסקה.

שפט עובדיה בן־יצחק, לעיני 300 צופים, ברחובות.

הפועל חדרה — הפועל דימונה 0:1 (0:1)

שלומי גוזלן, חלוץ הפועל חדרה, שנכנס לשחק רק בדקה ה־31, הצליח בעבור 60 שניות לכבוש את שער־הנצחון לזכות קבוצתו במשחק־החוץ בדימונה — 0:1.

אורי צ'אושו, קשר חדרה, הבולט כמשחק, שלח כדור־רוחב בדקה ה־32 לגוזלן, שבנגיעתו הראשונה בכדור, הכניע את שאול כהן, שוער דימונה. הזדמנות להשוות ניתנה לבן־ברוך (69), אך הוא בעט מקרוב מעל למשקוף.

שפט בני כהן, לעיני 500 צופים, בדימונה.

הפועל יהוד — הפועל ר"ג 0:0

במשחק שקול נפרדו קבוצות הפועל יהוד והפועל רמת־גן בתיקו ללא שערים, על־אף ששחקני יהוד גילו עדיפות־מה.

חלוצי יהוד, יהודה דוגו' ויורם אורן, מיעטו לבעוט לעבר שערו של הרמת־גני ג'ילדיי.

שפט יוסף דיאמנט, לעיני 500 צופים, ביהוד.

מכבי רמת־עמידר — הפועל עכו 1:2 (0:1)

למכבי רמת־עמידר הולך במגרשה. אתמול השיגה נצחון ביתי נוסף — 1:2 על קבוצת הצמרת של הפועל עכו.

כתבנו יוסף חכם מציין שהמשחק לא התעלה. השער הראשון הובקע בדקה ה־33 מרגלי עופר ערוסי, לאחר שניצל כדור־רוחב של יחיאל לוגסי.

במחצית השנייה לחצו שחקני עכו על שער היריב ובדקה ה־62 בעט דוד חלפון כדור־עונשין מ־20 מטר והכניע את דודי ניצ'י — 1:1.

ארבע דקות חלפו ו־1:2 לעמידר משערו של מאיר שלום שנגח לרשת כדור־עונשין של אחיו, רחמים שלום.

שפט רחמים שאשו, לעיני 150 צופים במגרש מכבי רמת־עמידר.

ארצית

(אחרי 18 מחזורים)

.1	הפועל חיפה	12"22	31
.2	הפועל חדרה	18"26	31
.3	הפועל חולון	9"19	30
.4	הפועל י־ם	19"23	30
.5	הפועל יהוד	17"22	29
.6	הפועל עכו	17"21	26
.7	מכבי עמידר	18"15	25
.8	מכבי שעריים	10"15	24
.9	הפועל רמת־גן	11"10	23
.10	הפועל טבריה	24"23	22
.11	הפ. בית־שאן	21"18	22
.12	הפ. מרמורק	28"21	20
.13	בית"ר רמלה	20"14	20
.14	הכח רמת־גן	19"11	18
.15	בית"ר נהריה	18"12	16
.16	הפ. דימונה	25"12	12

הכח רמת־גן — הפועל טבריה 0:0

שלמה נורדמן, שוערה של הכח רמת־גן, ומימון בן־אסיני, שוער הפועל טבריה, שמרו על רשתות נקיות במשחק בין קבוצותיהם שנערך באיצטדיון וינטר ברמת־גן.

200 צופים השתעממו מרמת משחק ירודה, בו היו שתי החטאות. הכוכב הטבריייני היה מאיר עמוס, וזה של הכח — משה יוחאל.

שפט רחמים דינצ'י.

בית"ר נהריה — הפועל בית־שאן 0:0

הפועל בית־שאן עשתה צעד רציני לקראת התואר של "מלכת התיקו" של הליגה הארצית. אתמול הצליחה בית־שאן להשיג את ה־תיקו העשירי שלה העונה בשיוויון 0:0 בנהריה.

המאבק החלש הבליט את משחקו המצויין של הלל קפלן מבית־שאן, שלבדו התקשה להכניע את צדוק אברהמי, שוער בית"ר נהריה.

שפט עובדיה בן־יצחק, לעיני 500 צופים, בנהריה.

בית"ר רמלה — מכבי שעריים 0:0

אבי ליברמן, שוער מכבי שעריים, היה הגורם לתוצאת התיקו אפס במשחק קבוצתו ברמלה נגד בית"ר רמלה.

במהלך המשחק תקפו שחקני בית"ר ללא הרף, בניצוחו של אשר שורצברים, שלא יכול היה להכניע את ליברמן. לשעריים, שגילתה משחק חלש, ניתנה הזדמנות אחת, בדקה ה־72, אולם יוסף שמריה בעט מקרוב לחוץ.

שפט יצחק יחבס, לעיני 500 צופים, ברמלה.

ליגה א'

צפון

● חדרה: הפועל טירת־הכרמל — מכבי חדרה 1:2 (0:2). לטירת־הכרמל כבשו: רווה מיחשם (38 בבעיטת־11) ומוטי נחמני (43). למכבי חדרה: רוני ויצמן (67). שפט יצחק שגיא, לעיני 150 צופים.

● כפר־סבא: הפועל עליה כפ"ס — מכבי טמרה 1:1 (0:1). לכפר־סבא הבקיע: אורן שוחט (5). לטמרה: עומי נאסר (56). שפט מריק עפרון, לעיני 500 צופים.

● רעננה: הפועל רעננה — מכבי אור־עקיבא 2:4 (1:0). לרעננה כבשו: יוסי גיטלמן (52), מוטי כבר (60), נסים פרגון (75) ואלי טיומקין (88). לאור־עקיבא: יצחק אלגלי (30) ויהודה ביטון (55). שפט נסים בצלאל, לעיני 400 צופים.

● עפולה: הפועל קרית־שמונה — מכבי עפולה 0:1 (0:0). שער־הנצחון לקרית־שמונה: קלוד דהאן (75). שפט יהודה גלעדי, לעיני 400 צופים.

● מגדל־העמק: הפועל קרית־אתא — מכבי אור נצרת 0:1 (0:0). שער הנצחון: כלמון (76). רפי סלימן מנצרת החטיא בעיטת־11 (87). שפט שמעון לוי, לעיני 400 צופים.

● טמרה: הפועל בני־טמרה — הפועל טייבה 1:1 (0:1). לטמרה כבש: צ'רלי עייש (42). לטייבה: אהרון ריון (53). שפט סמי אלנקווה, לעיני 1000 צופים.

● חיפה: בית"ר חיפה — הפועל טירה 0:0. שפט יעקב לוי, לעיני 200 צופים.

הטבלה הצפונית
(לאחר המחזור ה־18)

.1	מכבי חדרה	8"21	23
.2	מכבי טמרה	9"17	22
.3	הפועל רעננה	12"17	22
.4	הפועל ק. שמונה	12"16	22
.5	בית"ר חיפה	12"18	20
.6	הפועל טירה	17"18	19
.7	הפועל טייבה	22"16	18
.8	מכבי עפולה	13"10	16
.9	הפועל קרית־אתא	20"16	16
.10	הפועל ט. הכרמל	22"21	15
.11	מכבי נצרת	13"11	15
.12	הפועל בני־טמרה	23"20	15
.13	עליה כפר־סבא	23"16	14
.14	מכבי אור־עקיבא	21"11	13

דרום

● ראשון־לציון: הפועל ראשל"צ — הפועל קרית־אונו 0:0. שפט יעקב ממן, לעיני 500 צופים.

● אשקלון: הפועל אשקלון — הפועל בת־ים 0:0. שפט עמית קליין, לעיני 300 צופים.

● באר־שבע: מכבי קרית־גת — בית"ר באר־שבע 0:1 (0:1). השער לקרית־גת: עצמי, יעקב תורג'מן (36). שפט ארז זיטלמן, לעיני 100 צופים.

● לוד: הפועל בית־שמש — הפועל קרית־מלאכי 1:1 (1:0). לקרית־מלאכי הבקיע: חיים אטון (41). לבית־שמש: עמוס מימוני (79). שפט מאיר בנגוזי, לעיני 100 צופים.

● חולון: לזרוס חולון — הפועל רמלה 0:0. שפט קלמן צימרמן, לעיני 200 צופים.

● ירוחם: הפועל ירוחם — הפועל אזור 0:0. שפט יעקב שמש, לעיני 200 צופים.

● אור־יהודה: הפועל אור־יהודה — הפועל רמת־השרון 0:0. שפט גבי אסולין, לעיני 600 צופים.

הטבלה הדרומית
(לאחר המחזור ה־18)

.1	הפועל קרית־אונו	21"7	25
.2	הפועל בת־ים	17"8	25
.3	הפועל אזור	23"18	21
.4	מכבי קרית־גת	14"11	21
.5	הפועל ק. מלאכי	12"12	21
.6	הפועל אשקלון	13"12	20
.7	הפועל בית־שמש	19"18	19
.8	הפועל ראשל"צ	24"18	18
.9	הפועל רמלה	17"17	16
.10	לזרוס חולון	14"23	14
.11	הפועל רמת־השרון	13"21	13
.12	בית"ר באר־שבע	17"29	13
.13	הפועל ירוחם	17"21	12
.14	הפועל אור־יהודה	10"18	11

קבוצות מליגות נמוכות הפתיעו בגביע האנגלי

מספר הפתעות היו אתמול בשמינית־הגמר בגביע האנגלי בכדורגל. את הגדולה שבהן חוללה לידס מהליגה השנייה, שניצחה את קווינס־פארק־ריינג'רס — 1:2, משעריהם של בירד ובנרנויל.

ויגאן מהליגה השלישית הביסה את האל מהליגה השנייה — 0:3 וולסול מהליגה השלישית נפרדה בתיקו 1:1 עם ווטפורד.

סטוק מהליגה השנייה נוצחה במגרשה על־ידי קובנטרי — 0:1.

35 אלף צופים, הקהל הגדול בשבת, ראה בנצחונה הזוחק של טוטנהאם על האחרונה בטבלת הליגה האנגלית, ניוקאסל — 0:1, משער שהבקיע קלייאן בבעיטת־11.

גם הקבוצה הלונדונית השנייה, ארסנל, השיגה נצחון־חוץ על בארנסלי מהליגה השנייה — 0:2. את השערים הבקיעו: מארטין הייס בבעיטת־11 והסקוטי צ'ארלי ניקולאס.

הקבוצה הלונדונית הנוספת, ווסטהאם, עשוייה להצטרף לקבוצות הבירה כשסיימה בתיקו 1:1 את משחק־החוץ שלה עם שפילד־וונסדיי ותארח את יריבתה בלונדון.

המשחק השמיני, באותו סיבוב, ייערך היום כאשר ווימבלדון תארח את אברטון.

● בגביע הסקוטי ניצחה הארטס את האלופה סלטיק — 0:1, כשאת שער הנצחון כבש הבינלאומי ג'ון רוברטסון.

אסטון־וילה — ליברפול 2:2

28 אלף צופים חזו במשחק מרתק בבירמינגהם כאשר אסטון וילה, הניצבת במקום הלפני־אחרון, סיימה במגרשה בתיקו 2:2 עם האלופה. ליברפול המשיכה והשלמה בליגה האנגלית.

ליברפול הוליכה משער של קרייג ג'ונסטון כזלוף 40 שניות, אולם שער עצמי של האירי לורנסון, הקנה שוויון לוילה. שאף הוליכה לקראת הסיום, אולם פול וולש הצליח לזוהתם את התוצאה ולהעניק נקודת־חוץ לליברפול.

קבוצה נוספת שהצליחה להוליך במשחק־חוץ היתה מנצ'סטר יונייטד. במשחק התיקו 1:1 עם צ'לסי, בלונדון, דייבנפורט היקנה יתרון ליונייטד, אולם מייק הארפורד השווה לאחר־מכן.

תיקו 1:1 היה בין מנצ'סטר־סיטי ולוטון, ואילו נוריץ' השיגה נצחון חוץ על לסטר — 1:2.

צמרת הליגה האנגלית

.1	אברטון	28	23"53	54
.2	ארסנל	27	16"42	53
.3	ליברפול	28	29"51	52

בליגה השנייה הפסידה המוליכה, פורטסמות, 2:0 להאדרספילד, אולם לה יתרון ניכר בראש הטבלה עם 57 נקודות, והיא מקדימה ב־6 נקודות את דארבי שסיימה בתיקו 1:1 עם ווסט ברומיץ', ואולדהם, שהשיגה נצחון־חוץ על ברייטון 1:2.

הקלעה הגרמנית

נצחון להמבורג ותיקו לבאיירן

עם חידוש משחקי הליגה במערב־גרמניה הצליחה המבורג להגדיל את יתרונה במיסגרת כשניצחה את מנשנגלדבך — 1:3, ולה 26 נקודות מ־18 משחקים, והיא מקדימה את האלופה, באיירן מינכן, שסיימה במשחק חוץ בתיקו 2:2 עם דורטמונד, לאחר שהוליכה דקות ספורות לפני הסיום.

את הנצחון הגבוה והמפתיע במחזור הא' השיגה נירנברג מהתחתית שהביסה את קבוצת הצמרת של ווודר ברמן — 1:5.

תוצאות נוספות: קלן — בוכום 1:0; דיסלדורף — פראנקפורט 1:3; קייזרסלאוטרן — בלאווייס ברלין 0:2.

שוודיה וסין נגד הגובה

שתי הזוכות בטניס־שולחן באליפות העולם בניו־דלהי, העפילו לרבע־הגמר. שבדיה הכסה סיגור וניצחה את דרום־קוריאה 4:6 וסין הכניעה את אנגליה 1:5.

דרום־קוריאה הצליחה לנצח לפני כחודשיים את סין בגמר אליפות אסיה, שהיתה בסיאול. כן עלו יפאן, הולנד ובריה"מ.

רומניה קבעה שיא במשולשת

האתלטית הרומניה פולו יונסקו קבעה שיא עולמי בקפיצה משולשת באולם כשניתרה בלוס־אנג'לס ל־13.39 מטר.

אלוף העולם בריצת 5000 מטר, האירי איימון קוגלאן, קבע שיא בריצת 2000 מטר והאמריקני סים לואיס שיפר פעם נוספת את שיאו בהליכה למרחק מייל.

שמינית־גמר בגביע־הכדוריד

מאת יוסף חכם

משחקי שמינית־הגמר בגביע המדינה בכדוריד יערכו הערב בהשתתפות קבוצות הליגה הלאומית. במוקדם: מכבי רחובות תארח ב־8.30 את הפועל רמת־גן (שופטים: זבצקי וסלם).

יתר המשחקים (כולם ב־8.30): אליצור הרצליה — הפועל רחובות (במכון־וינגייט; שרה וצרוקא). מכבי ת"א — הפועל פ"ת (גימנסיה הרצליה; הרט ורוזנברג). מכבי עירוני קרית־מוצקין — מכבי ארזים רמת־גן (גורודין וצבינקה). מכבי ראשל"צ — אס"א ת"א (לוי וגרוסמן). מכבי קרית־שרת/חולון — מכבי נתניה (זכאי וברגרה). הפועל לב השרון — הפועל נופים (המגרש בעין־ורד; חכים וליטבק). מכבי פ"ת — הפועל ראשל"צ (יהוד; פוקס והרמן).

אורתז עומדת להגיע כבר היום

מאת יצחק ויסהוף

אלופת צרפת בכדורסל, קבוצת אורתז, עומדת להגיע כבר היום לישראל, ותקיים מחנה־אימון מרוכז בירושלים, לקראת משחקה הקובע נגד אלופת ישראל, מכבי ת"א, ביום חמישי בהיכל־הספורט ביד־אליהו.

הצרפתים יגיעו לארץ עם עשרות אוהדים, שיבואו לעודד את הקבוצה במשחקה החשוב בישראל.

למכבי ת"א לא הגיע עדיין טלקס, המאשר את בוא הצרפתים לארץ, ולפיכך אין יודעים מתי ינחתו.

22.2.87

ג'באר קלע יותר מ־36 אלף נקודות

כרים עבדול ג'באר הצליח בסוף השבוע לחלוף על פני מחסום 36 אלף הנקודות בליגת האן.בי.איי, כשקלע 17 נקודות, והצעיד את חבריו מלוס־אנג'לס לייקרס לנצחון 100:110 על השיקאגו־בולטס (ג'ורדן — 33 נקודות). לג'באר יש כיום 36.002 נקודות.

פילדלפיה־76 גברה על סקראמנטו — 91:123 (טוני קלע 32 למנצחים); אינדיאנה — אטלנטה 105:107; דאלאס — סאן־אנטוניו 107:112; וואשינגטון — יוטה־ג'אז 107:112; לוס־אנג'לס קליפרס — דנבר נגטס 107:121.

ביום שישי הושגו התוצאות: בוסטון־סלטיקס — יוסטון־רוקטס 92:99 (פאריש 30; מקהייל 21 ובירד 16 הירבו לקלוע לבוסטון). בירד הורד מהמשטח לאחר חתך מעל עינו. דטרויט — סיאטל־סופרסוניקס 105:117; ניו־ירק ניקס — קליבלנד 105:120; גולדן־סטייט — ניו־ג'רסי נטס 106:110; פורטלנד — פניקס־סאנס 108:124.

טניסאית אלמונית ניצחה את לויד

הטניסאית האמריקנית כרים אוורט־לויד חזרה לפעילות לאחר שהחלימה מפציעה קשה בברכה ונטורלה לכמה חודשים. אך המזל לא האיר לה פנים בהופעתה המחודשת ונוצחה כבר בסיבוב הראשון בפורט־לודרדייל, פלורידה, על־ידי בת־ארצה, ליזה גמפר — 3:6, 4:6, 2:6.

הגרמניה שטפי גראף, המוכיחה כושר נפלא, מועמדת עתה לזכות בתואר.

● באליפות העולם בכדוריד דרגה ב' עלו בריה"מ וצ'כוסלובקיה לשלב הבא ללא הפסד. במשחקים האחרונים באיטליה הביסה בריה"מ את נורבגיה — 25:32 וצ'כוסלובקיה ניצחה את מערב־גרמניה — 23:25.

מכבי קרית־אונו — אלופה

שחייה

בתחרות השחייה של מכבי קרית־אונו, בנים ובנות, זכו אתמול בגמר האליפות הקבוצתיות הבין־לאומיות של ישראל.

קבוצת הבנים של קרית־אונו זכתה בבכורה לאחר שצברה 9607 נקודות, לפני הפועל נתניה — 9227 נקודות והפועל־ימק"א — 8962 נקודות.

בנות קרית־אונו צברו 11130 נקודות, לפני הפועל חולון — 10405 נקודות והפועל נתניה — 9476 נקודות.

בין השחיינים הבולטים: אמיר ויינברג מהפועל נתניה, שזכה בשלושה נצחונות: 200 מעורב אישי — 2:56.09; 100 חזה — 1:30.42 ו־100 פרפר — 1:22.08. שחיין נוסף שבלט היה אלון קליינמן (בנו של המאמן אורי קליינמן ואחיה של הודו קליינמן), שניצח ב־200 חתירה בגילאי 11 — 2:38.27.

בין הבנות הצטיינה בגילאי 11 הדס ברכה ממכבי קרית־אונו, שניצחה ב־200 חתירה, 100 ו־200 גב; בגילאי 13 בלט בין הבנים רמי בראלי מהפועל־ימק"א, וחברו לא־גורה שני עודה. שחיין נוסף שהתעלה היה אמיר מאירי מהפועל נתניה. בין הבנות בלטה שני טליטמן מעמק־הירדן.

שיאים במשקולות

שלושה שיאי בוגרים, שלושה שיאי נשים ושיא נוער, הושגו בסוף השבוע בתחרויות הליגה הלאומית בהרמת־משקולות.

בתום שני מחזורים מוליכה הפועל ת"א עם 2895 נקודות, לפני מכבי ת"א והפועל יבנה.

בסיכום התחרות אתמול ניצחה הפועל ת"א — 1470 נקודות, לפני מכבי ת"א — 1407 והפועל קרית־חיים — 1041.

מרדכי וויסנו ממכבי ת"א, במשקל עד 48 ק"ג, שיפר את שלושת שיאי הבוגרים, כשהניף 60 ק"ג (שיפור של 2 ק"ג לשיאו) דחק — 77.5 ק"ג (שיפור של 2.5 ק"ג לשיא של רני עובדיה) ובקרב־שניים — 137.5 ק"ג (שיפור של 7.5 ק"ג לשיאו של רני עובדיה).

ראובן חרינטוב מהפועל ת"א שיפר במשקל עד 60 ק"ג את שיא הנוער כשדחק 120 ק"ג — שיפור של 2 ק"ג לשיאו.

עטרה גפני ממכבי ת"א שיפרה את שלושת שיאיה: בחטיפה 45 ק"ג (שיפור של 5 ק"ג); דחקה 65 ק"ג (שיפור של 5 ק"ג) וקבעה בקרב־שניים — 110 ק"ג (שיפור של 10 ק"ג לשיאה).

מהפך דרמטי בבית הגמר: טרסר איבדה גובה

ביכולת כמו במילאנו תגיע מכבי ת"א בקלות לגמר

כדורסל

מאת ישראל פז

מכבי תל־אביב היתה ביום שישי במילאנו במיטבה. נצחונה המלהיב על טרסר (79:94) בא לקוע ולמהפך בצמרת בית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות בכדורסל. לפתע כבר לא ברור שמילאנו בגמר: מכבי ת"א הגבירה סיכוייה, ואילו תבוסה של אורתז המלהיבה ונדמה, כל שאר השלוש — זאראר, ז'אלגירים קובנה וריאל מדריד — בחוץ.

במירוץ העיקשי על שני הכרטיסים לגמר, ב־2 באפריל בלוזאן, אין זמן להתגיות. זאת יודע היטב מאמן מכבי ת"א, צבי שרף. עבורו הסתיימה החגיגה ביום שישי בבוקר, עוד לפני שנחתה מכבי ת"א, צוהלת ושמחה, בנמל־התעופה בן־גוריון בלוד.

שרף, ועוזרו יאיר שרון, חייבים לחשוב קדימה. לעבר המשחק ביום חמישי בהיכל־הספורט ביד־אליהו, נגד אורתז. עליהם לעשות שיעורי־בית ביסוריות, אחרת עלול לקרות מה שאירע לדן פטרסון, מאמן מילאנו, שהודה כי לא הכין כהלכה את קבוצתו.

נצחון בפאבילון

המצב מסובך. אפילו מסובך מאוד. אפשר ששתי העולות יקבעו לפי הפרש הסלים ביניהן. לכן, היה חבל שמכבי ת"א שמטה יתרון בן 21 נקודות והסתפקה ב־15 בלבד, בעוד שהאיטלקים ניצחו ביד־אליהו ב־18 הפרש. אגב, למילאנו יש יתרון מבחינת הסלים לא רק על מכבי ת"א אלא שגם על אורתז.

נקודת־המפתח של מכבי ת"א בנצחון השבוע על אורתז. בלעדיו אי־אפשר לחלום על הגמר. אם נניח שמכבי ת"א תזכה במשחק, גם אז תצטרך לחכות עד למחזור האחרון. רק נצחון היסטורי בפאבילון של ריאל מדריד — יקנה למכבי ת"א סופית את כרטיס־העליה.

למכבי ת"א נותרו שני משחקים (אורתז בבית וריאל בחוץ). לשתי יריבותיה עדיין צפויים שלושה משחקים: לטרסר מילאנו משחקי־חוץ בקובנה, נגד ז'אלגירים, ובמדריד, מול ריאל, ובמחזור האחרון תארח את זאראר. גם לאורתז שני משחקי־חוץ: השבוע נגד מכבי ת"א ובמחזור האחרון בקובנה, מול ז'אלגירים. באמצע — משחק־בית עם זאראר.

כיום יש לכל אחת משלוש המתמודדות על שני הכרטיסים לגמר חמישה נצחונות. בתחילה היתה הערכה שאפשר לעלות עם 16 נקודות. כיום הדבר בספק. רק 17 נקודות יבטיחו את העליה, ואולי גם אז נצטרך לעסוק בחישובי־סלים.

במחזור בשבוע שעבר נוצרה בעייה מכיוון בלתי־צפוי: הנצחון המכריע של זאראר, בקובנה, על ז'אלגירים (70:88), מראה שמשהו קורה לאלופת ברית־המועצות. חוששני שויתרה על המאבק, והדבר יכול להקל על מילאנו ואורתז, שעדיין נותרו להם משחקים בבירת הרפובליקה הליטאית.

זיכויים שקולים

יש היחזור מסיכויי־סיכויים. הם שקולים לגבי שלוש הקבוצות.

אם מכבי ת"א תשחק נגד אורתז וריאל מדריד, כמו ששיחקה במילאנו, עם מטען אדיר של תת־להבות, יעילות בהתקפה ולחימה בהגנה — היא מסוגלת לקצור שני נצחונות ולזנק לגמר. מה שמעודד הוא שהבשילה חזר לשורות האלופה הישראלית, שלא פעם עשתה זאת הריב בריצונה ומשמש דרשה קבוצה מנוסה וותיקה בטרסר מילאנו.

צפויים לנו שלושה שבועות של מתח. מכבי ת"א דוהרת לגמר, ואסור לה להחמיץ את ההזדמנות שניקרה בדרכה, לאחר שניצחה בארבעה משחקים רצופים.

טבלת הבית

.1	מכבי ת"א	8	661"666	18
.2	מילאנו	7	545"568	12
.3	אורתז	7	553"565	12
.4	זאראר	7	569"558	10
.5	ז'אלגירים	8	678"642	10
.6	ריאל מדריד	7	601"598	9

לי ג'ונסון מתקבל ע"י ילדיו בשובו ביום שישי ממילאנו (תצלום: י.פ.פ.א)

ג'ונסון: מכבי תהיה בלוזאן השאר חוששים מעין־הרע...

מאת יצחק ויסהוף

אף אחד לא קפץ לבריכת־מים בלילי־שבת כאשר קבוצת הכדורסל של מכבי ת"א שבה ממילאנו לאחר נצחונה הגדול בבית־הגמר על טרסר המקומית — 79:94.

כמה עשרות אוהדים, חברי הנהלת המחלקה, בני־משפחה ועתונאים, באו להקביל את פני המנצחים, כאשר כולם מאוחדים בדעה כי המשחק ביום חמישי נגד אורתז הצרפתית חשוב לא פחות, ואולי יותר, מהמשחק שהיה במילאנו.

● תהאר לאמהם: היה משחק גדול של כל הקבוצה. כל אחד נתן מלאו — וניצחנו. אישית שיחקתי היטב, הלך לי, בעיקר בהתקפה. זה לא היה המשחק הטוב ביותר שלי במכבי ת"א אבל זה היה המשחק המרשים ביותר שלי. בלילה שלאחר הנצחון היה קשה לי להירדם.

● קווין מאגי: עשיתי היסטוריה. זה היה נצחון ראשון שלי במילאנו. מאז שאני משחק באירופה. זה לא המשחק הטוב ביותר שלי במכבי ת"א, נגד הסובייטים שיחקתי בשנה שעברה טוב יותר. במשחק במילאנו לא היה מאבק אישי ביני לבין בוב מקארו. עליתי למגרש כדי לנצח, ואני שמח שהצלחתי. אם נפסיד ביום חמישי לאורתז יהיה ערך הנצחון במילאנו להיסטוריה. אם נמשיך בתנופה יש סיכוי להגיע למשהו, אך מוקדם להצהיר על כוונות.

● לי ג'ונסון: שבע שנים אני מנסה לנצח במילאנו, וזו הפעם הראשונה שניצחתי שם. זו הרגשה מצויינת. בעבר אמרתי כי מכבי ת"א תופיע ב־2 באפריל בלוזאן, וגם כיום אני מחזיק בדיעה זו.

● מוטי ארואסטי: שיחקנו אגרסיבי; בדיוק בנשק שלהם — הלחימה. הנשק שלנו היה המשחק הקבוצתי. אישית אני נמצא בכושר טוב מאז המשחק בזאראר. אני מקווה להמשיך ביכולת זו. נמאס לאלו שאומרים כי סיימתי את הקריירה, בוא ואגיד לך: אין לי עם זה דבר, ולא רק בשביל לכתוב תשובות לכל מיני אנשים. אני צריך להוכיח את עצמי במגרש ושם אתן התשובות.

● מיקי ברקוביץ: קיבלתי מתנת יום־הולדת נפלאה. הקבוצה הוכיחה את אחד המשחקים הטובים שלה. מה שהרגיז היה השעון. הוא נפסק שלא זז. זה היה המשחק הראשון בקריירה שלי שרציתי שייגמר מהר. המחשבה על לגמור את המשחק טוב מנעה מאיתנו לעשות הפרש גבוה יותר.

● דורון ג'מצ'י: האיטלקים לא אוהבים להפסיד, במיוחד לא אצלם בבית. מכבי הציגה את המשחק הטוב ביותר שלה בבית־הגמר מאז שאני מופיע בקבוצה. כיום אנו חיים ממשחק למשחק, כל משחק הוא גמר. בבית־הגמר הקבוצות החזקות הן מכבי ת"א, מילאנו ואורתז. התפקיד שלי הוא לקלוע ואין זה משנה אם אני משתתף בחמישייה או כמחליף.

● את דברי הסיכום אמר המאמן צבי שרף: החגיגות חייבות להיפסק. זה שמח ונחמד לחזור עם נצחון. אנו חייבים לחזור לעצמנו מהר ולדעת כי ביום חמישי צפוי לנו משחק קשה וחזק נגד אורתז. עוד לא נמצאת הנקודות בכיס שלנו. צריך לעבוד קשה כדי לנצח בו. המשחק באורתז לא היה פחות טוב מהמשחק במילאנו.

כבר אתמול חזרה מכבי ת"א להתאמן לקראת משחק היום נגד בית"ר ת"א בעירה.

מתח רב בחולון ובחיפה לקראת המשחק הערב ברוממה

מתח, עניין וסקרנות שוררים בחיפה ובחולון לקראת משחק הגומלין ברבע־הגמר בפליי־אוף

בין הפועל חיפה והפועל חולון, שייערך הערב ב־8 בהיכל הספורט ברוממה. זאת בעקבות הנצחון המפתיע של הפועל חיפה בהתמודדות הראשונה בחולון — 82:90 בהארכה.

החיפנים שהגבירו את הכוונותיהם מקווים לנצל את ביתיותם, לגבור פעם נוספת על החולונים ולעלות לחצי־הגמר. בחיפה ישנו ביקוש רב לכרטיסים וההיכל יהיה מלא עד אפס מקום.

חולון בלחץ. שחקניה יודעים שהפסד נוסף יחווה עבורם "סוף העונה", שתסתיים ללא התמודדות על הבכורה בליגה, לאחר שלא הגיעו, גם לגמר הגביע. המאמן מולי קצורין עבד בשבוע קשה עם שחקניו, ובעיקר ביקש להחדיר בהם את האמונה באפשרות נצחון־חוץ.

צפוי מאבק מלהיב.

המשחק השני הערב ב־8 בפליי־אוף ייערך בעירד, שם תארח בית"ר ת"א את מכבי ת"א, מיפגש פורמלי כן לא יתקשו שחקני מכבי ת"א לנצח, כמו בשבוע שעבר ביד־אליהו — 88:122.

שני המשחקים הנוספים ברבע־הגמר בפליי־אוף יהיו מחר: הפועל ת"א תארח את הפועל הגליל־העליון, וברוממה יתמודדו קבוצת אליצור נתניה ומכבי חיפה.

מחזור 18 בארצית — הערב

משחקי המחזור ה־18 בליגה הארצית בכדורסל יערכו הערב ב־8. המובילה הדרומית, אליצור נוה־דת, תארח את אליצור ת"א/..., אותה ניצחה בסיבוב הראשון — 72:84.

שאר המשחקים בדרום: הפועל גבעתיים — בית"ר ירושלים (71:100); הפועל קרית־גת — מכבי ראשל"צ (8.30; 84:72); אליצור קרית־אונו — הפועל נען (70:86); מכבי ירושלים — מכבי דרום ת"א (103:68); מכבי פ"ת — אס"א ת"א/רמת־השרון (68:73).

המובילה הצפונית, מכבי נתניה, תשחק באולמה עם הפועל בקעת בית־שאן, אותה ניצחה בסיבוב הראשון — 80:86.

שאר המשחקים בצפון: הפועל גדרה/תבור — מכבי קרית־מוצקין (67:57); מכבי חדרה — בני כרמיאל (68:66); מכבי כת־לים — הפועל גן־שמואל (61:66); הפועל בית־אלפא — הפועל נהריה (111:42).

22.2.87

מאחורי הקלעים

מאראדונה בדרך לישראל

כוכב הנערים, רן בן־שמעון, אינו יכול לשחק בלאומית בגלל הגיל ★ שרף, הוולבו והפרקליט ★ שירזי — סולחה במשטרה ★ ההתישבות העובדת — ביד־אליהו ★ שופט הכדורגל שיעשה הסבה לכדורסל ★ הריקוד של קרטר ורוס

★★★ מלך הגביע העולמי בכדורגל, דייגו ארמנדו מאראדונה, עשוי להופיע בעוד כמה חודשים בישראל. מאראדונה יגיע, עם קבוצתו נאפולי כאורחי העתון "חדשות", שיבחר את כדורגלן־העונה. הבאת נאפולי תהיה — כפי שמדווח מרדכי חביב — תשובה ל"ידיעות אחרונות", שתביא ארצה את נבחרת בראזיל. אשתקד הביא העתון "חדשות" את נבחרת ארגנטינה, שהיתה לאחר־מכן אלופת העולם, והפעם מקווים שנאפולי תגיע לישראל כאלופת איטליה ★★★ המאמן הלאומי של ישראל בכדורגל, מילייניקו מיהיץ', מקפיד להופיע בחליפה ועניבה. כך גם ניהל כשבוע שעבר את המשחק הבין־ארצי ברמת־גן נגד צפון־אירלנד (1:1) ★★★ קבוצת מכבי חיפה רשמה שיא מיוחד במינו: שבעה משחקניה נכללים בסגל הלאומי. דניאל בראיילובסקי, אבי רן, ניר קלינגר וציון מריל שיחקו נגד צפון־אירלנד. נוסף להם נכללים בסגל זאהי ארמלי, איתן אהרוני וליאור רוזנטל. אם לקחת בחשבון שגם לברוך ממן יש עבר בין־לאומי הרי שעל־אף המיקום הנמוך של החיפנים בטבלה הם עדיין דומיננטים יותר בנבחרת משחקני המוליכה, בית"ר ירושלים ★★ הופעת־הבכורה של ניר קלינגר בנבחרת ישראל — מדגיש יוסף גלזר — היא דבר די נדיר, שכן קלינגר משחק רק שנה וחצי בקבוצה הלאומית של מכבי חיפה. האוהדת מספר 1 שלו היא אמו עליזה, קיבוצניקית לשעבר, המלווה את בנה לכל המשחקים ★★★

שרף מזהיר ומאיים

★★★ מאמן מכבי חיפה בכדורגל, שלמה שרף, חושש מהתרת הרסן של קבוצתו לאחר שכבר נמסר שלא ימשיך לאמנה בעונה הבאה. לכן, כנראה, נקט בטון חריף והזהיר את שחקניו כי "יסגור עמם חשבון" גם אחרי שיעזוב את הקבוצה. אולי חושב על תפקיד המאמן הלאומי בעתיד ★★★ אלחנדרו גוטמן, שהובא למכבי חיפה לפי המלצת דניאל בראיילובסקי, כבר החזיר לארגנטינה. לעומת זאת מגלה הארגנטיני השני, יוחנן סרג'יו סוליסי, שבא ארצה מיוזמתו, יכולת טובה. בכוונת מכבי חיפה לשכור לו דירה בעיר כדי שלא יאלץ לנסוע לכל אימון בתחבורה ציבורית לקיבוץ גזית, שם מתגורר אצל אחיו ★★★ מאמן הפועל ירושלים, יהושע (שייע) פייגנבוים, לא הסתיר מחניכיו את רצונו העז להיפגש עם בית"ר נתניה בגביע־המדינה. לפני המשחק החוזר בין קבוצתו של פייגנבוים להפועל רמת־גן, ציין המאמן בחדר־ההלבשה, עד כמה חשוב לו הנצחון, על הקבוצה, אותה העלה שתי ליגות. "תבקיעו מייד, אל תתנו לי להיות במתח" — ביקש שייע. ואכן, אלה לא איכזבוהו. תוך שלוש דקות ראשונות כבשו שני שערים ★★★ במכבי פ"ת טוענים שצומח באגודתם כוכב בקנה־מידה אירופי. הכוונה לרן בן־שמעון, שחקן נבחרת הנערים, שאחיו אבי כבר לובש את מדי הקבוצה הלאומית. מאמן מכבי פ"ת, ליאון קנסטנטינובסקי, שואף לשתף את רן בליגה הלאומית אולם הכדורגלן עדיין אינו בגיל שיוכל לשחק כבוגרים — דיווחו של מרדכי חביב ★★★ מאמן מכבי חיפה, שלמה שרף, שהופיע כשבוע שעבר בסימפוזיון שערך "מעריב" קבל על־כך שהעתונאים מקדישים תשומת־לב מרובה לפרקליטו של זאהי ארמלי, עו"ד סלמן פרג: "הפכתם אותו לגיבור לאומי" — רטן שרף. באותו יום איים הפרקליט שיעקל את מכונית הוולבו של שרף. שרף לא הגיע לסימפוזיון עם המכונית, וכאשר חזר לביתו עם שותפו, יצחק שוב, התברר שהמכונית כבר נמצאת אצל פרג' ★★★ כדורגלן הפועל חיפה והנבחרת לשעבר, רובי יאנג, המתגורר בארה"ב, בא בשבוע שעבר ארצה כדי לחגוג את טקס בר־המצווה של בנו הצעיר, טמיר. אגב כך חזה במשחק הפועל חיפה נגד בית"ר נהריה (1:1), והתאכזב מאוד. הבן השני של רובי, ערן, בן ה־15 וחצי, נחשב לאחד השחקנים הטובים בניו־יורק לבני גילו. דודנו של רובי, ויקטור יאנג, ששיחק לצידו בהפועל חיפה, וזוכה בכינוי "ג'ורג' בסט", מונה לאחרונה כדובר נמל חיפה ★★★ איתמר לויטין, הארכיטקט של רשות הספורט, נתקל בשבוע שעבר במכונית הנוסעת במהירות מסוחררת ברחובות ת"א. כשהצליח לעוצרה והתברר לו כי הנהג הוא ... הכדורגלן שלמה שירזי, מגן בית"ר ירושלים. מחילופי דברים עברו לתגרה, שהסתיימה במשטרה, שם התנצל השחקן ★★★

שופט הכדורגל הורחק...

★★★ במשחק ההפתעה ברבע־גמר הפליי־אוף בחולון, בו גברה הפועל חיפה על הפועל חולון (82:90 בהארכה), הרחיק השופט ראובן וירוזבניק את... שופט הכדורגל, אמנון הייזמן, שישב בתחומי המגרש — מגלה יצחק ויסהוף. הייזמן הוא בעל כרטיס־כבוד למשחקי הפועל חולון. אגב, השופט הייזמן מכונה כפיל של השופט יאיר טיילינגר. זאת לא בגלל דמיון ביניהם אלא בגלל העובדה שטיילינגר ידוע כ"אוהד שרוף" של כדורסלני מכבי חיפה והייזמן מזוהה עם הפועל חולון ★★★ במשחקים האחרונים של הפועל ת"א באולמה נעדר הכדור הקבוע, אייק הניג. יצחק ויסהוף חקר ומצא כי הניג, שהוא ממונה לליגת האן.בי.איי. "הודח" לאחר שמאמן הקבוצה, משה ויינקרנץ, טען שהכדור מפריע לו ולשחקנים. גם הופעת המעודדות החזיוניות הופסקה. העתונאים התלוצצו: רק שלא יפסיקו לנו את הקפה והוופלים ★★★

הפיזיותרפיסט שלו קובלסקי, שהצליח "להעמיד על הרגליים" את שמואל זיסמן בחצי־גמר הגביע הוא אחיו של עוזר־מאמן הפועל חולון בכדורסל, אילן קובלסקי. למשחק חצי־הגמר נגד אליצור נתניה הגיע זיסמן הישר ליד־אליהו מהמרפאה של קובלסקי ★★★ באותו משחק חצי־הגמר באו להיכל־הספורט ביד־אליהו אישים רבים, ובראשם שר הקליטה, יעקב צור, סגן שר החקלאות, אברהם בין־עוז, ח"כ נחמן רז, יו"ר ועדת החינוך של הכנסת ואפילו אלוף הפיקוד יוסי פלד, הגיע ★★★ במיוחד היה מרוצה רכז הכדורסל במרכז הפועל וסגן יו"ר איגוד הכדורסל, איתן חפר, איש גבעת־חיים. הסיבה: בשני משחקי־הגמר בגביע ישחקו שתי קבוצות מההתישבות העובדת, הפועל הגליל־העליון בין הגברים, וכנראה שהפועל גבעת־חיים, בין הנשים ★★★

ציפיות לנצחונות ו... הכנסה

★★ קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה מקווה לקבוע הערב שיא־הכנסות — כ־40 אלף דולאר — במשחק ברוממה עם הפועל חולון, בפליי־אוף. סכום כזה יכסה חודשיים של משכורות לשחקנים. מחירי הכרטיסים היקרים הועלו ל־30 ש"ח. מכבי חיפה, לעומת זאת, חוששת שהמאבק הגדול הערב יגרע מהכנסותיה מחר נגד אליצור נתניה — מוסר יוסף גלזר ★★★ גם בהפועל ת"א מקווים ל"הכנסה שמנה" מחר בגומלין נגד הפועל הגליל־העליון ★★★ בקרב־העליה לליגה הלאומית, בו גברה מכבי נתניה על הפועל נהריה (88:94), נפגשו שני מאמנים שהם מומחים לעליות: דני ברזילי, לשעבר כדורסלן הפועל ת"א והנבחרת, וכיום מאמן מכבי נתניה, העלה כבר בעבר את אליצור קרית־אונו, ואילו מאמן נהריה, רוני שיסטון, העלה ללאומית את מכבי קרית־מוצקין והפועל איתן גבת. כחצי דקה לסיום פרצו מייקל קרטר ודייויד רוס, המשחקים במכבי נתניה, בריקוד סוער, כאילו היו זוג נאהבים ★★ יוסף גלזר מוסיף ששופטי המשחק, דוד דגן ונפתלי עובדיה, הגיעו לנהריה עוד בשעות הצהריים, השתכנו במלון קרלטון כדי לנוח היטב לקרב המכריע ★★★ עסקן־הכדורגל הוותיק והשופט בעבר, ראובן פריזנר מנתניה, עשוי לעבור בעונה הבאה הסבה ל... כדורסל, אחרי שהשקיע את כל מרצו להעלאת מכבי נתניה לליגה הלאומית ★★ רועי שידלצקי, כדורסלנה הצעיר של מכבי רמת־גן, עומד לצאת לארה"ב שם הוא מבקש ללמוד. וכמובן לשחק כדורסל. "שידלצקי", העובד כיום בחנות הספורט של דורון ג'מצ'י, רוצה ללכת בדרכם של מוטי דניאל, ניר רכלים, מנחם זולדן ואחרים ★★★

מזל טוב לפנטילט!

★★★ אחלט העבר המצטיין, יאיר סנטילט (47), היה ידוע כ"רווק נצחי". בשבוע שעבר נפל גם הוא ל"מלכודת הנשואין", כאשר נשא לאשה את ליאורה. בחתונה היה "כנס אתלטים", ביניהם נראו אסתר רוטו, מרים סידרנסקי, יוסף סלמה, לוי מסבקין, יגאל ודפי וישניצר, מאמנו הוותיק אברהם גרין ומאות מוזמנים ★★ מאמן קבוצת הכדורעף של הפועל ראשל"צ, המובילה בטבלה, אסר על חברי ההנהלה לגלות לכדורעפנים על העונש הכבד שספגה הקבוצה בועדת המשמעת (ארבעה משחקי ראריוס), לפני משחק הליגה ביום רביעי נגד אס"א ת"א. קלודו'ני עצמו ספג שני משחקי־הרחקה בפועל. הסיבה לתביעת המאמן: חשש שהכדורעפנים יכנסו ללחץ — דיווחו של יוסף חכם ★★★ צוות מעניין גוייס ע"י אליצור ת"א לקראת משחקי הפליי־אוף (התחתון) בכדורעף. כמאמן נקבע נפתלי ולדינגר וכמנהל.. יצחק שניר, שרק בעונה שעברה חגג בתפקיד זה את זכיית הפועל בת־ים בכתר האליפות ★★★ שוער הכדורגל לשעבר, בנימין (בומה) וינברג, הוא אחד מחמשת חברי הנהלת עמותת הכדורעף של מכבי חיפה. בין הנרתמים — מציין יוסף גלזר — לסייע לעמותה נמצאים גם ספורטאי־עבר בענפים אחרים, כמו הכדורסלן לשעבר שוקי שוורץ והכדורגלני־העבר, דניאל שמילוביץ ומנחם שרון־שיטוביץ, עסקן האגודה. מעניין לציין שספורטאים חיפנים רבים באים למשחקי הכדורעף ★★ בקבוצת הכדורעף של הפועל קרית־אתא מתגעגעים להישגי־על. לכן מבקשים להחזיר לפעילות את המאמן אבי הולצמן, שהוליכם להישגי־שיא, כמו זכיות בליגה ובגביע. מאמן הקבוצה בשלוש השנים האחרונות, אריה שפירא, כבר הודיע שלא ימשיך עונה נוספת ★★★ חג היה בבית ברל, עם כיסוי בריכת השחייה. כל הדוכנים בירכו את רכז הספורט במקום, עמוס בר־חמא, בעבר קצין אימון גופני ראשי בצה"ל, ואת האנשים שהוליכו את המועדון לזכייה באליפות המדינה בשחייה, ובראשם המאמן ד"ר ברוך צ'יש והמנהלת חמסורה רחל בוגין. מנהל בית־ברל, ד"ר אהרון הראל, נראה קורן מאושר ★★★ 36 מוותיקי הפועל ת"א קיבלו בשבוע שעבר את עיטור "יקיר הפועל ת"א" בערב רב־רושם שנערך בת"א. בין המקבלים: הוותיקים ברוך בג וישראל ברמין, כדורגלני־העבר אמנון חרלפ, יעקב חודורוב, מאיר (מליקה) אורין, משה מלמד ואברהם (בוצקה) פלמן; כדורסלני־העבר שמעון שלח ועמירם שפירא (כיום יו"ר איגוד השופטים); שיאניות העבר רעיה ברונשטיין ואסתר רוט; הטניסאית טובה אפשטיין; איש השייט, שהיה לאחר־מכן מפקד חיל־הים, אלוף (מיל) שמואל טנקוס ואחרים ★★★

מצב־רוח רצחני

הקופאית שנשדדה מתה מפחד ● הכלבים המתוסכלים פיתחו רגישות בלב ● בין מובטלים ומפוטרים גדל שיעור מקרי התחלואה והמוות ● — איך משפיע מצב הרוח על בריאותנו?

מאת טובה קורצ'ין

בכתבה על גורלם של פועלי „אתא", ששודרה לפני שבועות מספר, מנה אחד הפועלים אחד־לאחר את חבריו לעבודה, אשר נפטרו זמן קצר לאחר קבלת מכתבי הפיטורין. המספרים המדוייקים יעניינו בוודאי את הסטאטיסטיקאים. אך העובדה שבלטה ברשימת הנפטרים היתה, שרובם היו גברים במיטב שנותיהם, בריאים, פעילים ועובדים עד זמן קצר לפני המוות.

לאחרונה התפרסם בבטאון הרפואה האנגלי „בריטיש מדיסין ג'ורנל", מאמר מאת ק. מוזר וחבריו. החוקרים בדקו את השפעת האבטלה על תחלואת המובטלים. הם בדקו קבוצת מובטלים באנגליה בין השנים 1981־83 וממצאיהם הינם חד־משמעיים. בין המובטלים נמצאה תמותה גבוהה יותר מאשר באוכלוסיה הרגילה. גורמי התמותה היו סרטן ריאות, מחלות לב ומקרי התאבדות. ואולי אין זה מפתיע, שגם בקרב נשות המובטלים נמצאו אחוזי תמותה גבוהים בצורה משמעותית מאשר באוכלוסיה הרגילה.

השודד שהואשם ברצח

הקשר בין הלם, לחץ פסיכולוגי והתקף לב אינו חדש. ב־1983 הומרה בבית־משפט אשמתו של שודד, משוד מזוין לרצח. לרוע מזלו של אותו שודד, אשר יצא ממלון כשבכיסו פחות מ־200 דולר, נפטרה הקופאית אותה שדד כשעתיים לאחר השוד. בניתוח שלאחר המוות נמצאו קרעים ברקמת ליבה של הקופאית. הרופאים ייחסו את הפגיעה לרמה הגבוהה של אדרנלין שהופרש אצלה כתוצאה מהפחד והחרדה שתקפו אותה בזמן השוד.

בארה"ב, אחד מכל חמישה גברים בוגרים מת מדום לב פתאומי (ישנן אף סטאטיסטיקות המונות אחד מכל שלושה גברים, ואחרות אחד מכל שישה). קורבנות המוות הם לעיתים קרובות גברים במיטבם, פעילים ובריאים, אשר תפקדו ממש עד הרגע האחרון. מחקרים רבים נערכים כדי לנסות ולהסביר את התופעה, ובחלק ניכר מהמקרים הסתבר, שהנפטרים היו נתונים ללחץ פסיכולוגי, לחרדה, או התכעסו מאוד זמן קצר, עד 24 שעות, לפני האירוע. לא ניתן לבצע נסיונות מבוקרים על בני־אדם — להכעיס אותם מאוד, למשל, ולצפות למותם ואילו העכברים, המשמשים כחיות מחקר, לא כל־כך נוטים להתקפי לב. הקשיים האובייקטיביים האלה מכבידים על המחקר. למרות זאת, הצליחו ניסויים אחרים במודלים. ד"ר ריצ'רד ורי, מבית־הספר לבריאות הציבור באוניברסיטת הארוורד, הצליח להכעיס את כלבי הניסוי שלו ועל־ידי כך לגרום לעלייה ברגישותם ולהפרעות בפעילות התקינה של הלב. הד"ר ורי הרעיב את כלביו, לאחר מכן הגיש להם מזון, והוס, לפני שהספיקו לטעום מהאוכל הטעים והריחני, כאשר מפיהם כבר נוטף הריר, המזון נלקח מהם. הכלבים, מובן מאליו, כעסו מאוד וחלקם פיתחו רגישות יתרה להפרעות חשמליות בלב.

אלמנים אינם מחוסנים

אך לא רק הלב נפגע ממצב־רוח רע. במחקר שנערך בניו־זילנד על־ידי ס.א.ה. קלארקסון וחבריו, ואשר דווח בבטאון הרפואה האנגלי, נמצאה שכיחות גבוהה של בעיות פסיכולוגיות בקרב אימהות לילדים נכים. במחקר השתתפו הורים לילדים עם פיגור שיכלי, שיתוק מוחין, נקעים חמורים במפרק הירך שדרשו טיפולים ממושכים, ומומי לב. החוקרים מסבירים את ממצאיהם בקשר הקיים בין הערכה עצמית בקרב אימהות לבין הישגי ילדיהן. כאשר הישגי הצאצא נמוכים, יורדת ההערכה העצמית, והתוצאה — תחלואה.

ד"ר מרווין שטיין, מבית־הספר לרפואה „הר סיני" בניו־יורק, ניסה למצוא קשר בין מצב־רוח למערכת החיסון. ד"ר שטיין בדק את מצב מערכת החיסון אצל גברים שהתאלמנו זה עתה. דרך מקובלת לבדוק את פעילותה של מערכת החיסון היא על־ידי בדיקת הלימפוציטים. אלה הם תאים המתחילים להתחלק, להתרבות ולהתמיין בתגובה לחומרים מעוררים מסויימים. החוקר לקח דגימות דם, מתוכן הוא מיצה את הלימפוציטים והישווה את תגובתם לחומרים מעוררים עם זו של דם שנלקח ממתנדבים בריאים. הסתבר, שתגובת הלימפוציטים מגברים שהתאלמנו היתה חלשה, ונשארה כזו חודש, חודשיים ולעיתים עד שנה לאחר מותו של בן הזוג.

תוצאות דומות התקבלו כאשר בדקו לימפוציטים אשר נלקחו מאנשים שהיו נתונים ללחצים פחות חמורים. רולנד גלזר וחבריו, מהאוניברסיטה של אוהיו, בדקו את מערכת החיסון של סטודנטים לרפואה לפני בחינת הסיום אף על פי שהסטודנטים רגילים להיבחן, נמצא גם אצלם דיכוי משמעותי במערכת החיסון.

משפיעים זה על זה

עד לפני שנים ספורות נחשבה מערכת החיסון של הגוף כיחידה אוטונומית, שתאי הדם הלבנים פיקחו על הנעשה בה. הם נעו הלוך ושוב, הגיעו לכל מקום, בחנו, בדקו ומיששו ומה שנראה להם כתא פגום, כגוף זר, כפולש — הותקף עליידם. הדעה הזו קיבלה חיזוק מהעובדה, שתאי מערכת החיסון מופעלים גם בתנאי מעבדה, כאשר הם ממוקמים הרחק מהשפעתן של מערכות גופניות אחרות.

בשנים האחרונות התמונה משתנה. לא עוד משטרה עצמאית השומרת על הגוף. עדויות רבות מצביעות על קשר דו־סיטרי הקיים בין המוח לבין מערכת החיסון: מערכת החיסון משפיעה על המוח והמוח משפיע על מערכת החיסון.

להורמונים שונים המופרשים מההיפותאלאמוס — בלוטה הממוקמת בבסיס המוח — יש השפעה מרכאת על מערכת החיסון. כאשר פוגעים אצל חיות ניסוי בחלק של ההיפותאלאמוס, מתקבל הדיכוי. לעומת זאת, פגיעה באזורים אחרים של המוח, כמו בהיפוקאמפוס, מעוררת את המערכת. בנוסף התגלו על פני הלימפוציטים קולטנים (רצפטורים) לטראנסמיטורים של מערכת העצבים (הנוירוטראנסמיטורים הינם חומרים המעבירים איתותים מתאי המוח).

אך מסתבר שהשיח מוח־מערכת־החיסון אינו בשום אופן חד־כיווני. גם מערכת החיסון מצידה שולחת איתותים שונים אל המוח. התגלה שהלימפוציטים מפרישים שורה שלמה של חומרים, ביניהם אינטרפרון (הנחשב לחומר אנטיוויראלי).

גם לאחר שעובדות רבות מצביעות כולן בכיוון אחד, עדיין אין זה ברור למדענים כיצד שינוי במצב הרוח משפיע על בריאותנו. למעשה, לא ברור עדיין האם מצב רוחו הטוב של החולה והחלמתו המהירה נובעים ממערכת חיסון יעילה, השולחת איתותים חיוביים למוח, או שמא „המוח האופטימי" הוא ששולח איתותים חיוביים, המעוררים ומדרבנים את מערכת החיסון. האם העובדה שחולה אנוש אחד מבריא ומשנהו מת נובעת מהבדלים בכושרו של הגוף להילחם או שמא ההבדלים נמצאים במוח והם שמשפיעים על סיכויי ההחלמה?

להיות אופטימי ולצאת בשלום

ומה באשר לאותם מקרי מוות פתאומי שבאו בעקבות לחץ, התרגשות או פחד? גם כאן לא תמיד הלב הוא האשם העיקרי, או היחיד. לעיתים קרובות המוח הוא הרוצח הישיר. משערים היום שלחומרים מסויימים, המופרשים במוח בעת מצבי חרדה, התרגשות או לחץ, יש השפעה על הלב. כמה מהחומרים האלה מוכרים וידועים, כמו הסרוטנין וקטכולאמינים, ביניהם האדרנלין, זה שרצח את הקופאית. אחרים עדיין לא זוהו. אך במוח ישנם נוירופפטידים רבים ושונים.

לכל אחד מהם תפקיד ספציפי, והוא מפקח על העיכוב או העירור של תאי מוח שונים. מספרם הרב של החומרים כמובן מסבך את התמונה ומקשה על מעקב אחרי החומר או החומרים המשבשים את פעולתו של הלב.

בד בבד עם החיפוש אחר „פפטיד המוות" פותחו שיטות שונות לאבחון אותם אנשים, אשר מצבם הנפשי גורם סיכוי מוגבר לתחלואה. בנאס"א (סוכנות החלל האמריקנית) למשל פותחה שיטה, אשר בה הנבדק מתבקש לפתור בעיות בדרגות קושי שונות. בעת פתרון הבעיות מבצעים בדיקות שונות, וכך אפשר לזהות אנשים המגיבים ללחצים יומיים במתח וכעס. מסתבר שאחד מכל חמישה נבדקים ניגש לפתרון בעיות כמו לקרב.

אך למרות המחקרים הרבים בנושא — סימני השאלה עדיין רבים. מה שברור הוא שלנו, להדיוטות, רצוי לשמור על מצב־רוח טוב ולהיות אופטימיים. אולי לא כל־כך חשוב מיהו הצודק ואולי לא כל־כך חשוב מיהו החכם. העיקר שנמשיך לחייך ונצא מזה בשלום.

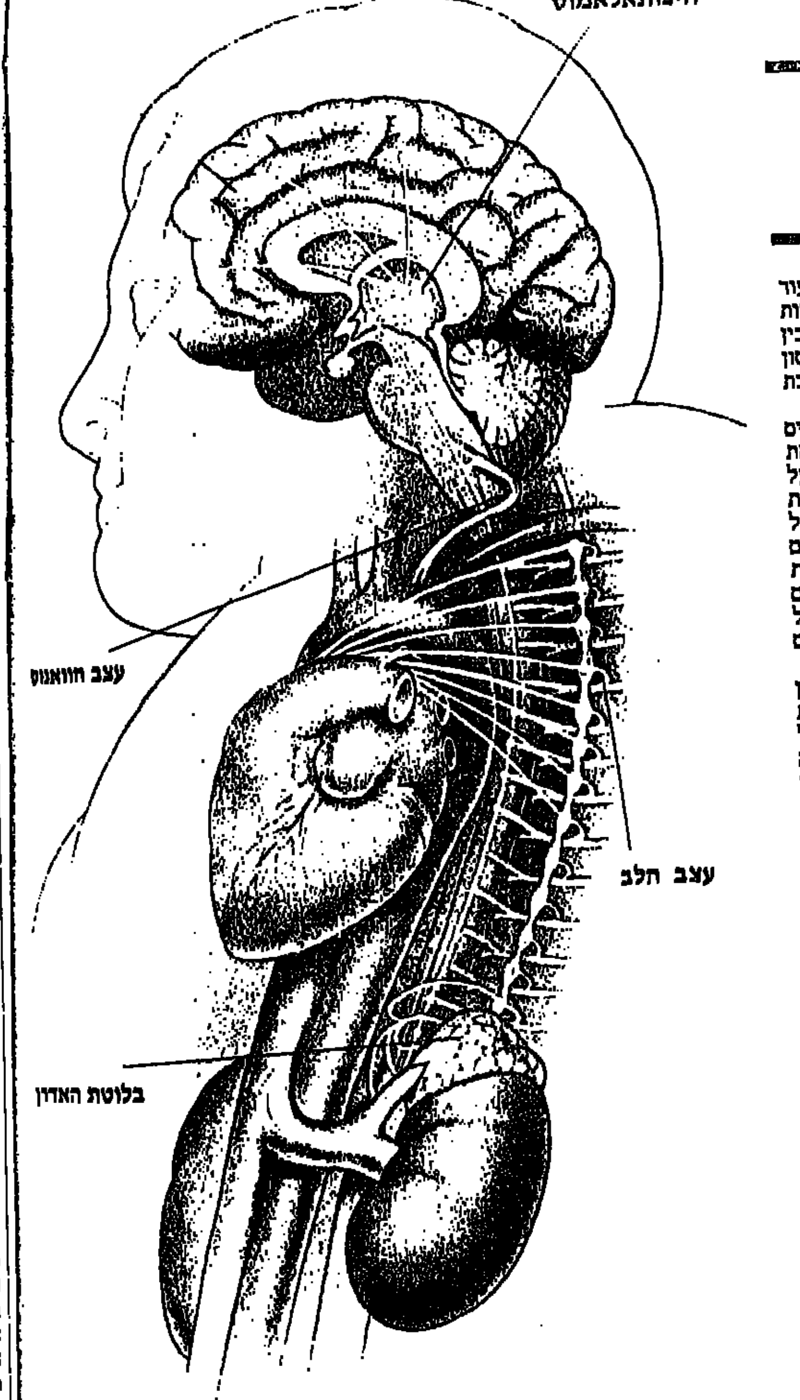

הקשרים העצביים בין המוח, בלוטת האדרן (המפרישה אדרנלין) והלב
(עפ"י כתב העת DISCOVER)

רגע האמת

(המשך מעמוד 6)

שוורנאדזה הסובייטי מסתפק בהכרזות סתמיות כדבר הצורך בשלום צודק, ונזהר מלומר דבר על עמדתה המעשית של מוסקבה. הכל מודעים לשבריריותה של הוועידה הזאת וחוששים מפיצוץ בראשיתה. אחרת נוהגים שרי החוץ והנציגים של המדינות הנוגעות לסכסוך, אך גם הם, תוך הצגת עמדתם, משתדלים לשמור על סגנון מתון. הישיבה הראשונה מסתיימת בהחלטה צפויה, כי מעתה יתחיל משא־ומתן ישיר בין ישראל לבין ירדן והמשלחת הפלשתינית. נציגי סוריה שהוזמנו לוועידה לא הופיעו, אך עדיין שומרים להם את הזכות להצטרף בשלב מאוחר יותר.

18 באוקטובר. ממשלת ישראל מתכנסת כדי לקבוע את הקו של המשלחת הישראלית (על פי ההצעה היא תורכב באופן פאריטטי מנציגי המערך והליכוד) בפגישה הראשונה עם משלחות ירדן והפלשתינים. שמיר חוזר על נוסחתו „שלום תמורת שלום", פרס טוען, כי זו יכולה להיות עמדת פתיחה בלבד, כמו שהצד הנגדי יציע החזרת כל השטחים לרבות ירושלים המזרחית והקמת מדינה פלשתינית. הרי הסכמנו שהמשא־ומתן הוא בלי תנאים מוקדמים, וכל צד יכול להציע מה שיעלה בדעתו. אך צריך להחליט לפחות בתוכנו מה יהיו השלבים הבאים, מה הכיוון ומה הגבול של הוויתורים שאנו מוכנים להם למען הסדר שלום. שוב מתנהל ויכוח קולני ודרמאטי ונשמעים איומים לפירוק הממשלה. בסוף סוכם ללכת לפגישה כדי לגשש לגבי עמדת היריב ולראות אם יש אצלו גמישות כלשהי המחייבת הכרעה של ממשלת ישראל.

22 באוקטובר. המשלחות נפגשות בז'נבה. יום ראשון מבוזבז על קשיים טקסיים — התרוצצות נציגי האו"ם כדי להביא את הצדדים לישיבה ליד שולחן אחד. למחרת היום נפתחת ישיבה משותפת שהופכת לפרלמנט מסוכסך שבו הכל משמיעים האשמות לגבי העבר, ותביעות מקסימאליות לגבי העתיד. הישיבה נפסקת לעתים קרובות והמשלחות מתפזרות לחדרים נפרדים, כאשר הנושא העיקרי הוא אם יש טעם להמשיך בישיבה משותפת. מאחורי הקלעים מתחילה לפעול „החסות הבינלאומית". שר החוץ האמריקני מפציר בנציגי ישראל להמשיך במשא־ומתן, שהרי „זו התחלה בלבד והנוקשות של הצדדים היתה צפויה מראש". גם מוסקבה פועלת למיתון עמדתם של הנציגים הערביים.

23 באוקטובר. נציג ירדן מבקש לדעת אם הנוסחה „שלום תמורת שלום", כלומר סירוב מוחלט לסגת מן השטחים, הוא העמדה האמיתית והסופית של ישראל „אם אינכם מוכנים לסגת אז על איזה שלום אתם רוצים לדבר?" נציג ישראל משיב: „אם אתם מדברים על מדינה פלשתינית והחזרת כל השטחים, הרי אין לכם פארטנר ישראלי להמשך השיחות". נדמה, כי מגיע הקץ לכל המשא־ומתן. אז בא תורו של המתווך מטעם האו"ם, אשר מציע דחייה לשבוע ימים, כדי שהמשלחות יוכלו להתייעץ עם ממשלותיהם ולהביא לישיבה הבאה הצעות שיאפשרו פשרה הוגנת, כדבריו.

25 באוקטובר. זוהי ישיבת ההכרעה של ממשלת האחדות הלאומית. יצחק שמיר אומר: הגיע רגע האמת, ופרס מסכים עמו. אכן הממשלה צריכה להחליט, לפחות באופן מסגרתי, אם היא עומדת על שלימות הארץ או שהיא מוכנה לדבר על ויתורים טריטוריאלים. בעת הישיבה נערכות מחוץ לבניין ראש הממשלה שתי הפגנות ענק — זו של „גוש אמונים", „התחייה" ואנשי „הליכוד" נגד כל נסיגה מן השטחים, והפגנה גדולה של „שלום עכשיו" בעד המשך המשא־ומתן תוך נכונות לנסיגה מן השטחים. הדי הצעקות בחוץ וההתקוטטות בין המפגינים משני המחנות חודרים לאולם הישיבות. גם הישיבה של הממשלה מלווה צעקות ואיומים הדדיים. לא ניתן להצביע וגם אין טעם להצביע, שכן ברור, כי הממשלה לא תוכל עוד לכהן במתכונת זו. ברור, כי הממשלה תתפטר ובקרוב ייערכו בחירות. העם יצטרך להכריע אם הוא בוחר בשלום, שמחירו ויתור על שטחי יהודה ושומרון או לפחות חלקים גדולים ממנו, או בסטאטוס־קוו שבו ישראל תוצג כסרבנית שלום.

הפגישה הנוספת עם משלחת ירדן והפלשתינים נדחית. נציגי המעצמות הגדולות מנסים עוד להציל את הוועידה הבינלאומית ומחליטים, כי זו נשארת בתוקפה ותכונס לאחר הבחירות בישראל.

אחרוני הציונות

(המשך מעמוד 8)

הציונות היא מעשה של יום יום והפגנה של יום יום. קשה לדמיין ציבור אדיש כשלנו לנוכח השתוללות „גוש אמונים", יהושע מצא, מיכאל איתן, גאולה כהן, קאופמן ועוד מנבחרי הדור. מתנהל „עליהום" פראי על הקיבוץ ואנו משיבים בהסברה אקדמאית. בשבילנו, ציונות היא זו של עבודה ולא של ניצול; היא זו של סולידריות פועלית ולא של עיסוק בעצמנו והתברגנות; היא זו של חינוך יהודי חילוני ולא של עזיבת השטח לזרמים דתיים אחרים ולפונדמנטליזם כאן בארץ; עבורנו ציונות היא דרך של חיים שוויוניים ושל תרבות יהודית ישראלית, ולא דבקות בדגם של הדקאדנטיות האמריקנית.

נגן על קיומן של ההסתדרות הציונית ושל הסוכנות היהודית — אבל הגנה של שותפות ביקורתית. אל נשכח לרגע ששני המוסדות האלה, שמילאו תפקידים מרכזיים בבניית ישראל, נפגעו בדרכם הארוכה בפגמים רבים והם סובלים בחלקי גופם מהסתיידויות עורקים, ממנגנון מנופח ומאי־התאמה למציאות היהודית המשתנה והמסתבכת.

מנהיגי ההסתדרות הציונית של היום אינם בשורה לרעיון הציוני. אנו בשנת מפעל ההצטרפות לציונות והבחירות לקונגרס הציוני הל"א. עלינו לנקוט יוזמות רחבות ובלתי־שגרתיות. עלינו לקרוא לחיל המילואים שלנו להתייצב ביחד עם שותפים מזרמים אחרים ושוב לעשות תנועה ציונית, במקום אירגון חסר רוח.

המנהיגות של היום אחראית למחדלים ידועים. אל נתמוך בה. העם בישראל עוד מתגאה במספר קטן של דמויות מופת. שהן הן הצריכות לעמוד בראש תנועת ההתאוששות של הציונות.

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6614, חלקה 124, ברחוב המייסדים 32, המסווגת כאזור מגורים מיוחד — בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה במספר קומות בבית מגורים חד־קומתי. ההקלה המבוקשת מגיעה ל־8.5%. ההקלה המבוקשת במספר קומות בבניית בית בן 2 קומות במקום קומה אחת.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

מ. ורבין — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי
בת־ים

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה ולפי תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאים ואגרות) תשל"ו — סעיף 2 ב' תיקון (3), תיקון — הקלה

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המשנה לתכנון ולבניה בת־ים, בקשה למתן היתר בניה לתוספת חדר על הגג לפי תכנית 328 בחלקה מס' 171 בגוש 7146 הנמצאת ברח' ... 16 על ידי מר לוי ניסים.

הבקשה נחתמה ע"י כל הדיירים למעט: 1. ... דוד 2. תמר גטניג 3. עזרא חי ... — ישראל ישראל, אשר כתובתם לא ידועה.

לכל מי מהדיירים הנזכרים לעיל יש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו לוועדה המקומית, במשרדי בת־ים — אגף ההנדסה, רח' סטרומה ... תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

אמנון קנמון, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון

ת.ב. 1786

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 147 בגוש 6018, רחוב טקון מס' 12, חולון, הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה, 4.6% הכולל המגרש 677/2 בשתי הקומות. והחלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים א'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון — מ"מ ראש העיר יו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה, חולון

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן — החוק)

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6587, חלקה 58, רח' צפון. מבוקשת הקלה 4.43% משטח הבנייה — דהיינו: 74.43% במקום 70% לפי ת.ב. רע/1/212.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים ובשעות האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולפוביץ — יו"ר הוועדה לתכנון ובניה

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן — החוק)

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6579, חלקה 46, רח' עזרא. מבוקשת הקלה 2.16% משטח המגרש — דהיינו: 27.16% במקום 25% המותרים.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים ובשעות האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העירייה.

ב. וולפוביץ — יו"ר הוועדה לתכנון ובניה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6142 חלקה 49 רח' ... מס' 17 דהיינו: הקלה במרווחים צדדיים 10% מערך המרווחים.

על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום ההודעה זו בעתונות.

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון

ת.ב. 348א

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 138 בגוש 7172 רח' ארלוזורוב מס' 34 חולון הכוללת מתן הקלה כ: קוי בנין 10% בקו בנין אחורי. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ג'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון
מ"מ ראש העיר ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן ולהלן — הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6128, חלקה 247, 246, 245 — רחוב ארלוזורוב מס' 72, הח' מצפה מס' 8–6, דהיינו: הקלה 5% עבור תוספת קומה מפולשת.

על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965, בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג.

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה/ות 274 בגוש 6426 רחוב ארלוזורוב מס' 32 הקלה/הקלות כדלהלן: 1. 10% בקו בנין צדדי — 4.5 מ' במקום 5.0 מ'. 2. תוספת 5.08% לאחוזי הבניה המותרים — 817.4 מ"ר במקום 792 מ"ר.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש. התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד,
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

הרינו מודיעים כזאת כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת לאחוזי בניה 6% בקו בנין צדדי 10% ברחוב טריש מס' 6, גוש 6618, חלקה 130.

תיק בנין 2/0923־006

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6418 חלקה 335 ברחוב: גדעון 11 והמסווגת כאזור מגורים ג בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה / שי בניה בבית מגורים קיים בן 3 קומות מעל לקומת עמודים מפולשת.

ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6.42%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/ אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

מ. ורבין, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון

ת.ב. 3243

22.2.87.

טלוויזיה

(כ) = בלווי כתוביות לליקויי שמיעה. 08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.15 תלמוד — שניים אוחזין — ורמינהו 1. 08.40 מסך לספרות (יסודי) — משל ושיר — הרוח הצפונית והשמש. 09.00 אנגלית ו'. 09.20 הבעה שלנו — משירי ע. הלל (כ). 10.00 שעת כושר. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — גם אני יכול. 11.00 חשבון ה' — כפל בשברים. 11.15 צרפתית. 11.30 גיאוגרפיה של א"י — פני הארץ — שלוש גבעות (כ). 12.00 ספרות (תוה"ב) — עץ הרודבכן השכור. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 אנגלית י'. 13.30 מוסיקה — מהעולם השלישי — המוסיקה של ניגריה ב'. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 בלי סודות — שווא 2. 14.45 - Hello Israel — Looking at Jerusalem.

15.00 האוניברסיטה הפתוחה: התא — מבנה ופעילות — התא החי. פסיכולוגיה בחינוך — חשיבה. התפתחות ולמידה. אמנות בעידן הטכנולוגי — התקופה הקוביסטית ב'. אמנות בעידן הטכנולוגי — קארל אפל. 16.00 רחוב סומסום — איפה המספריים. 16.30 השכני מנדה — סדרה עלילתית חדשה. 17.00 ערב חדש — מנחה דן מרגלית. 17.30 שיישאר בינינו — הפעם: על נימוסים דרך ארץ. משתתפים: מאיר סויסה, רני בסן ואירים בנדרה. 18.00 לאקי ברמול — שם הפרק: ד"ר דיקס. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 רוצה פתרון (ערבית). 18.45 חידושים והמצאות — בישראל: 1. מלחמה בנגיף קטלני. 2. מגוף מים ממוחשב (ערבית). 19.00 יומן השבוע (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 להיט בראש. מצעד להיטים עבריים. על פי המצעדים של רשת גימל וגלי צה"ל. משולבים בו גם פזמונים מלהיטי חוץ־לארץ, והוא מצולם בהשתתפות קהל. מנחים: משה מורד ושרי צוריאל. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 שושלת — הפרק השלושים ושניים: בדיקות דם מגלות, כי קרינגטון הוא אביה של פאלון בכל זאת. לקרינגטון נודע, כי הנוכל מלאס וגאס, שבו הוא רואה את האשם בתאונת המכונית שגרמה לעיוורונו, קנה אחוז נכבד ממניות החברה. ביודעו כי אין לו סיכוי להביסו — הוא מציע כי יצטרף אל החברה. סטיבן יוצא לחפש את סמי ג'ו, אשתו. הוא מוצא אותה בהוליווד, עוסקת בדוגמנות צילום בעירום. אל קלאודיה מגיעה ידיעה, כי יש חשד שבעלה ובתה נשרפו למוות בג'ונגל בפרו. היא מחליטה לירות בבסיל קולבי על שהוליכה שולל. קריסטל מופיעה בדירתה כדי להוציאה מן המעשה. לשם כך מגיע לשם גם ניק טוסקני. הוא שומע יריה, מציץ פנימה ונחרד ממה שעיניו רואות. 22.20 כניסה חפשית — תכנית חודשית בשידור ישיר, בהשתתפות קהל הנושא המועלה בתכנית הפעם: עבריינות הצווארון הלבן. מנחה: מנשה רז. 23.30 מסוקו של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר. 07.00 בהאזנה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר. 11.57 מגישים שיר. 12.00 אמנים באולפן. 12.05 בהאזנה נינוחה. 15.00 מוסיקה כאן ועכשיו. 16.00 מוסיקה ליום ראשון. 18.00 למי סידורה — לה מה סול (ש"ח). 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.27 מגישים שיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו * דיוקנו של באך באומר וצליל (הקלטה ממוזיאון ישראל 19.1.87). 22.30 מן המקורות — הפידל במוסיקה העממית של אמריקה. 23.00 מחזורי יצירות — מחזורי השירים של שוברט.

רשת א'

07.30 רדיויקל — תכנית יומית בעברית קלה. 08.05 חוגה — עם בני הנדל. 09.05 טלרדיו — שירות מידע למאזינים. 10.05 פניני בוקר. 11.10 השידור היומי לבתי"ס סטור וצליל — תכנית לגיל הרך — כאגוזת לי השיניים. 11.30 שירי עמים. 12.05 מעורב ים־תיכוני — עם תומני. 13.00 חדשות ותוכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותוכנית בצרפתית. 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 השכלה הינע לכל — צרפתית למתחילים. 16.05 רדיו־עשרה — מגזין נוער. 17.10 שירים עבריים. 17.20 האוניברסיטה הפתוחה. החטא ועונשו — פרופ' מנחם בר־נקר. 18.05 מנחת ערב. 19.05 מחשבת ישראל. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 תמח ועץ — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם עורכת ומנחה: רבקה מיכאלי. יועץ לתכנית: ד"ר עמירם רביב * פסיכולוג חינוכי־קליני. והעם: בודדים ומצעים חברתיים.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הרשת — מגזין יומי. 11.30 סעו לשלום — עם גדעון הוד. 12.10 אלף־אלף בבית — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות ופומתים. 14.06 בת צחוק — הוזי והומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 שירים ושעורים. 17.05 יומן כלכלה. 17.20 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 18.06 מסיבת עתונאים. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 עם ישראל — מוסף לעניינים יהודיים בעולם. 20.05 שלום לבן דורי — שיר וברכה בשידור חי. 22.05 צמוקים ושקדים — מבחר שירים ביידיש — תקליטים חדשים. 23.05 צלצול שלישי — שבועון לאומנויות בשידור חי.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — פסיכולוגיה של הקריאה והבנת הנקרא. השפעת הדיבור על הקריאה. מרצה: ד"ר יוסף שימרון. 06.30 פוקחים עין — החדשות הראשונות של היום עם מירב אופיר. 07.00 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי. 10.05 הפסקת 10 — עם מיכל ניב. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 פגישה יומית — עם אורלי יניב. 14.05 דו רה יומי — עם דובי לנץ ודני קרפל. 15.05 טעם של פעם. 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי — סיפתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל — עם דן שילון, יעל דן וגוני סגיב. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.45 משולש — עימות יומי בענייני השעה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 רדיו ספורט — מגאזין ספורט. 20.05 עושים מדינה — עורך ומגיש: דודו דיין (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — פסיכולוגיה של הקריאה והבנת הנקרא (ש.ח.). 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם מתי גולן עורך המשנה של עיתון הארץ. 00.05 ציפורי לילה — עם דודי טופז. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל FM

18.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סכבבבסים — אינפורמציה, דיש"ם, משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתחנות — עם אבדי גלעד. 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 קול הלא'ו הזה — עורך ומגיש: דני קרפל.

רשת ג'

06.05 בחזרה לאושר — להיטים ותיקים. 07.05 שיר בכיקר בבוקר. 09.05 מה. כבר תשע? עם אבי אתנר. 10.05 שבעים מי יודע? 11.05 אהבה יומיומית עם יוסי סיאס. 12.05 רק מוסיקה. 13.05 רק בימי חול עם מנחם פרי. 14.05 סומון חוזר. 15.05 חדש, חריש ומחודש עם יקיר אביב. 16.05 „הצגה יומית" עם יקיר אביב. 18.05 מצעד הפזמונים הלועזיים. 21.05 ארום עתיק — שירים שלא נס ליחם. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: הזבוב 9.40,7.15,5
אורלי: סגור
בית לסין: שחק אותה סם 23.15
בית ציוני אמריקה:
ג'ינג'ר ופרד 9.30 ,7.15 ,4.30
שיער 23.45
בן־יהודה: הרמון הנשים 9.30 ,7.15 ,5
טעם החיים לפי מונטי פייטון 23.45
גת: ג'ק פלש המקפץ 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: כוכב 9.30 ,7.00
דקל: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין:
מטרה חמה 9.45 ,7.45 ,5.45
הוד: שחק אותה 9.30 ,7.15 ,5
ליבטר חדש: להתחתן שנית
מוזיאון תל־אביב: סיפור מהחיים
סינמה 1: הנינג'ה האמריקני 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
פאר: אקו פארק 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: כס הדמים 9.30 ,7.15 ,2 ,12
מציצים 23.30
רב־חן:
חן 1: המקצוע לוחם 9.30 ,7.30 ,5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: מלקולם 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: קטיפה כחולה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: חטיפה נעימה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: הנינג'ה האמריקני II 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: סגור

רמת־גן

ארמון: שיפוט מהיר 9.30 ,6.40 ,4
לילי: יומנו של צב 9.30 ,7.15
ארמון: המקצוע לוחם 9.45 ,7.30 ,5
רב־חן:
גן 1: ג'ק פלאש המקפץ 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: זכרונות אהבה מפירנצה 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: מלקולם 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 9.15 ,6.15

ירושלים

אוריון: שחק אותה 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: המקצוע לוחם 9.15 ,7 ,4.30
בית אגרון:
חלף עם הרוח 16.00
כחום הגוף 19.30
מונטי פיטון - ברזיל 21.30
כסיר: כוכב 9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: קטיפה כחולה 9.15 ,7 ,4.30
מיכישל: הרומן שלי עם אנני 9.00 ,7.00
סמדר: המכבסה היפהפיה שלי 9.30 ,7.00
הבירה: עוברת אורח 9.15 ,7.15 ,4.30
אוריון
אור 1: קרוקודיל דנדי 9 ,6.30 ,4
אור 3: בלגן מאורגן 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: איפה העריינות לעזאזל 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 5: קומנדו לאופרד 9.00 ,7.00 ,4.30
ערן: חיים ורעם 9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים:
ג'נג'ר ופרד 18.30

חיפה

ארמון: הזבוב 9.00 ,6.30 ,4
אורה: כוכב 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: סגור
עצמון 1: מפרץ מוסקיטו 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: מרדף האדם 9.10 ,7.15 ,4.45
פאר: קרוקודיל דנדי 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המחודש: צעירים וקשוחים
9.15 ,7.00 ,4.30
רון: הנינג'ה האמריקאי II 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: חנה ואחיותיה 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: חיוך הנדי 9.15 ,6.45

נתניה

שרון: מפרץ מוסקיטו 9.15 ,7 ,5
כנורית: ג'ושוע אתמול והיום 9.15 ,7 ,5

חולון

סביון: הרמון הנשים 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: הפיראטים 9.00 ,6.00
אירמון: אהבה נדירה 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: ביי"ס לבלשים אהבלים 9.30 ,7.15 ,5.00

הרצליה

היכל: הנינג'ה האמריקני 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל - האודיטוריום
חורה לנעורים 21.30 ,19.15

עכו

אודיטוריום: שוטר ללא חוק
ב', ד', ה'. 9.00 ,7.00

באר־שבע

חן: פולטרגייסט 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: הנינג'ה האמריקני 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: שחק אותה 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: זכרונות אהבה מפירנצה 9.30 ,7.15 ,5

עפולה

מפתרון: הנבל הבורמזי 8.30

רעננה

אורות: ביי"ס לבלשים אהבלים 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים

חדר: נסיעה נעימה 9.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 22.2
מירלה אפרת: 20.30
ביבון: 20.30
איינשטיין - בימרתף: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום א' 22.2 בשעה 20.30 „המסע של אמא טאבורי".
בשעה 22.00 הגיטריסט מיגל — „ברקיע השישי".

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח עין יהב.

חולון
אהרון — הופיין 52.
קופ"ח עין יהב.

ירושלים
נוה יעקב — מ. מסחרי נוה יעקב.

נתניה
קופ"ח לאומית — רח' סמילנסקי 9.

פתח־תקוה
סופרפארם — שפירא 40.

רמת־גן
רמה — ז'בוטינסקי 65.

תל־אביב
ארלוזורוב — ארלוזורוב 76.
בריאות — המלך ג'ורג' 28.

חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ - ילדים, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג. שערי צדק - פנימית, נשים, ביקור חולים - כירורגית.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־20.00-08.00, בימי ו': 15.00-08.00.
טלפונים: 03־433500, 03־433300.
יד ביד - ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02־243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04־239488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04־922222
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222732.
„קו פתוח" - ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל: 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32452 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261115
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.
ער"ן נתניה — טל' 053־35316.

סילוק מוטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/ רמלה — 101, טל' 08־221022; עפולה — טלפון 065־93334. טבעון — 101, טלפון 04־931401. נהריה — טל' 04־823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.30, 12.00, 11 00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40*, 14.35, 16.35, 18.18.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

נחתם הסכם ל„האמנת סוכני ביון" בין המוסד לארגנטינה

טוען העיתון הנפוץ ביותר בארגנטינה „קלרין"

מאת יהודה צור,
כתב „על המשמר"

נחתם הסכם לשיתוף פעולה בין שרותי הבטחון של ארגנטינה למוסד הישראלי — על כך מוסר העיתון „קלרין" הנפוץ ביותר בארגנטינה באחד מגליונותיו שהופיע בתחילת חודש פברואר.

במהלך ראיון ארוך עם הממונה החדש על השרותים החשאיים הארגנטינאים פקונדו סוארס, הוא נשאל על מהותם של ההסכמים שנחתמו לאחרונה עם המוסד הישראלי, שידיעות על כך פורסמו שבועות קודם לכן בעתונות הארגנטינאית. לדברי הממונה הארגנטינאי נועד ההסכם לתת תוקף רשמי לשהותם של סוכני ביון של שתי ארצות, הן של הישראלים בארגנטינה והן של הארגנטינאים בישראל. „כך גמרנו עם הסיפור של כיסוי דיפלומטי לדיפלומטים שאינם כאלה או של הקמת מפעלים שכל מטרתם לשמש כיסוי לפעולות ביון."

הממונה הארגנטינאי הוסיף שמדובר גם בשיתוף פעולה בענייני סחר בסמים. לדבריו, גם ארצות הברית ורומניה וכמה ארצות ערב הגיעו להסכמים דומים, כדי למנוע אי הבנות.

בשבועות האחרונים טענו פרסומים בברזיל שסוכנים ישראלים מסתובבים ברחבי הארץ ועוסקים במכירת נשק ופעולות ביון. עתוני ברזיל כותבים שככל הנראה מקור השמועות והפרסומים בגורמים המקורבים לארצות ערב ובעיקר לאש"ף, הכועסים על מה שהם מכנים שתוף פעולה הולך וגובר בין ישראל וברזיל.

רבין ישתתף בדיון בהסתדרות על מצב התעסוקה בתעשייה הבטחונית

נציג העובדים: הגענו לקצה הגבול במימדי הפיטורים

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות תדון היום במצב התעסוקה הקשה שנוצר בתעשייה הצבאית ובמפעלים אזרחיים הקשורים במערכת הבטחון. שר הבטחון, יצחק רבין, נענה לפנייתו של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר וישתתף בישיבת הוועדה המרכזת.

חבר הוועדה שלום חבשוש, העומד בראש הוועדה הארצי של עובדי התעשייה הצבאית אמר אמש, כי לאחר שבשנתיים האחרונות פוטרו מהתעשייה הצבאית כ־3,000 עובדים „הגענו לקצה יכולת הספיגה שלנו בתחום הצמצומי.

נתייצב בצורה נחרצת נגד פיטורים נוספים ואם ידחקו אותנו לפינה — ננקוט צעדים". נוסף למפוטרים מהתעשייה הצבאית פוטרו בשנתיים האחרונות כ־2,000 עובדים ממפעלים אזרחיים המייצרים עבור צה"ל וכן 15 אחוז מעובדי התעשייה האווירית.

חבשוש התריע בוועדה המרכזת מפני רמזים שהשמיעו באחרונה גורמים באוצר לפיהם יהיה צורך לקצץ בכל זאת בתקציב הבטחון לשנה הקרובה. לדבריו, „משחקים כאן בגורלם ובפרנסתם של אלפי עובדים".

הוועדה המרכזת תדון גם בתסיסה הפוקדת את הגימלאים המקבלים פנסיה מקרן „נתיב" ההסתדרותית. כמה מגימלאי הקרן מתכוונים לקיים הבוקר משמרת מחאה בכניסה לבית הוועד הפועל של ההסתדרות, בעת שהוועדה המרכזת תדון בתביעתם להצמיד את הפנסיות למדד המחירים.

גימלאי „נתיב" כבר קיימו החודש שתי הפגנות אלימות, בטענה שהפנסיות המשולמות להם נשחקו, עד כדי 250 שקלים.

צפוי חידוש העימות עם חברת החשמל המזרח ירושלמית

מאת מנחם ענברי,
כתב „על המשמר"

מועצת המנהלים של חברת החשמל המזרח ירושלמית תתכנס מחר כדי לדון במצב החברה. לכתבנו נודע, כי היא תדחה את הסיכום עם שר האנרגיה משה שחל ולא תסכים לוותר על חלקי הזכיון שלה בהתנחלויות ובשכונות היהודיות במזרח ירושלים. ובמקום זאת היא תציע להתכיר לחב' החשמל הישראלית את הזכיון לאספקת החשמל באיזורים האלה.

משרד האנרגיה לא יקבל את התנאים האלה וצפוי כי יתחיל לנקוט צעדים לקראת סיום תקופת הזכיון של החברה בסוף השנה.

חב' החשמל הערבית נאלצה לנקוט עמדה זאת מכיוון שירדן לא הרשתה לה לוותר על חלקי הזכיון.

רימון־יד נתגלה בתחנת אוטובוסים בירושלים

רימון־יד נתגלה ביום ו' בבוקר בתחנת אוטובוסים ליד הכניסה לשכונת נוה יעקב מצפון לירושלים.

חבלני המשטרה קבעו כי הרימון לא היה ממולכר.

הקו הבריאות

לשכת דובר קופת חולים הכללית והמחי׳ לחנוך לבריאות עורכים:

קו פתוח לבריאות הציבור

צוות רופאים מבי״ח בילינסון ישיבו טלפונית לשאלות הציבור בנושא:

כולסטרול
שומני הדם
ומניעת מחלות לב

במבצע מיוחד שיערך
ביום שני 23/2/87
בין השעות 16:00 עד 19:00

ד״ר י. בייגל
ד״ר י. אמיר
ד״ר מ. פרידמן
הדיאטן - תיאו מאינץ

03-433306, 03-433300
03-217078, 03-433500

שוב יוקר בריאות!
קופת חולים ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

אנשים ואירועים

„מאורת נחשים" נחשפה בוולסטריט

וייט פליינס, ניו יורק. — האשף הפיננסי הגדול של וולסטריט, אשר הוראותיו הוללו את השערוריה הגדולה ביותר בהיסטוריה של השוק הפיננסי בארה"ב, נדון ביום ו' לשנתיים מאסר ולקנס של 362,000 דולר.

„מאורה של נחשים נחשפה בוולסטריט", אמר השופט הפדראלי ג'ראר גוטל, כאשר גזר את העונש לדניס לוין בן ה־34, לשעבר אחד המנהלים הבכירים של בנק ההשקעות דרקסל, ברנהאם ולמברט כלל הרוכש הפיננסי של ניו יורק.

לוין, אשר הוראותיו בחקירה הובילו את השלטונות אל מהמר הבורסה הגדול איוון בוסקי, הסכים עוד בסוף השנה הקודמת להחזיר לאוצר האמריקני 11.6 מיליון דולר, לאחר שהואשם כי הרוויח 12.6 מיליון דולר ע"י ניצול „מידע פנימי". הכוונה לפעולות בלתי חוקיות בבורסה המבוססות על מידע שלא נמסר לציבור.

סיכסוך בין ליב"י לאגודה למען החייל עלול למנוע ה„שירותרום"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

הרמטכ"ל רב אלוף משה לוי שוקל אפשרות שלא לקיים השנה את „השירותרום" הנערך ביום העצמאות זה 10 שנים ברציפות. הידיעה גרמה התמרמרות רבה באגודה למען החייל המופקדת בשיתוף עם גלי צה"ל על הפקת המשדר המיוחד.

נמסר, כי נימוקיו של הרמטכ"ל שבגינן הוא מתכוון לבטל את המישרד מתמקדות בחוסר יכולת להביא לשיתוף פעולה בין האגודה למען החייל לבין קרן ליב"י, בשל סיכסוך על מטרות השירותרום.

גורמים באגודה למען החייל אומרים, כי בשנה שעברה הכניס „השירותרום" מיליון ו־300 אלף דולר שהוקדשו כולם למבני חינוך, מועדונים ורכישת טרמפיאדות מוארות לשרות החיילים בדרכים. עוד אומרים באגודה, כי אם יחליט הרמטכ"ל לבטל את המישדר יגרור הדבר ביטול חוזים רבים שנחתמו כבר לרכישת עשרות טרמפיאדות חדשות.

מלשכת שר הבטחון נמסר לכתבנו הצבאי כי השר קיבל לאחרונה הודעה על כוונת הרמטכ"ל לבטל את המישדר אולם הודגש כי רב אלוף לוי טרם החליט סופית בעניין.

מנהל התקשורת החדש בבית הלבן היה חבר בתנועה נאצית

מאת דליה רפאל, וושינגטון

ביום ה' האחרון מונה ג'ון קוהלר למשרת מנהל התקשורת בבית הלבן, במקום פטריק בוכאר שהתפטר באחרונה.

בילדותו השתייך קוהלר לתנועת הנוער יונגפולק בגרמניה, ארץ הולדתו. בשידור טלויזיה ברשת אן.בי.סי. הודה קוהלר שהתנועה „נוהלה ע"י המפלגה הנאצית". הוא הוסיף שחברותו בתנועה בהיותו כבן 10 איננה רלוונטית להתאמתו לתפקיד בבית הלבן.

בתוך הבית הלבן השתלהבה שוב אש המחלוקת בין ראש הסגל דונלד רייגן ורעיית הנשיא בהקשר למינוי זה. „וואשינגטון פוסט" מוסר שדונלד רייגן מאשים את רעיית הנשיא כי היא אשמה במינוי החפוז שנעשה ללא בדיקה מספקת של רקע המועמד. רייגן מצוטט שאמר כי אננס ראיין את קוהלר. אך הוסיף שחברותו בתנועת הנוער הנאצית „לא הוזכרה בתולדות החיים שלו".

בוואשינגטון מעריכים מקורות שעדיין לא נאמרה המילה האחרונה בענין מינויו של קוהלר.

צל"ש לסגן שהצטיין במלחמה במחבלים בגבול הצפון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד העניק ביום ששי תעודת הוקרה לסגן משנה רז מחיל השריון על כך שהוא והחיילים ו מנע חדירת מחבלים לתחום רצועת הבטחון.

אלוף הפיקוד ציין את כושר העמידה ודבקות במטרה של סגן משנה רז ואנשיו שפעלו ללא לאות למען שמירה על גבול הצפון.

אלוף הפיקוד הרגיש שלמעשה היה צריך לתת את הפרס לכל החיילים הנוטלים חלק במשימה אולם הפרס ניתן לו כמייצג את חייליו. אלוף הפיקוד ציין. ש„חיזבאללה" רוצה לחסל את רצועת הבטחון, ולהמשיך לפגוע בצה"ל וצד"ל השומרים על רצועת הבטחון

● **שר־ההגנה של דנמרק – לביקור בישראל**

שר־ההגנה של דנמרק, הנס אנגל מגיע היום לישראל לביקור בן כמה ימים. הנס אנגל יתקבל בישראל ע"י שר־הבטחון יצחק רבין.

אל שר־ההגנה הדני יתלווה רמטכ"ל דנמרק, האדמירל כידה, ומה קצינים בכירים. הפמליה תגיע לישראל לאחר סיור אצל כוחות האו"ם המוצבים בגוזרת־הגיסו.

אבי בניהו

50 התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 3
זובין מהטה – מנצח
נוי קאהאן – פסנתרן
תכנית מיצירות:
אמני, ברטוק וצ'ייקובסקי
חיפה, אודיטוריום חיפה.
8.30 בערב
סדרה ד': הערב – 22.2.87

קונצרט למנויים מס' 6
זובין מהטה – מנצח
נוי קאהאן – פסנתרן
תכנית מיצירות:
אמני, ברטוק וצ'ייקובסקי
תל־אביב, היכל התרבות,
8.30 בערב
סדרה ח': יום ב', 23.2.87

קונצרט למנויים מס' 7
קורט מאזור – מנצח
אלכסנדר טורדזה – פסנתרן
התכנית:
פרוקופייב: סימפוניה קלסית.
ליסט: קונצ'רטו לפסנתר מס' 2.
בטהובן: סימפוניה מס' 5.
תל־אביב, היכל התרבות,
8.30 בערב
סדרה א': יום ד', 25.2.87

קונצרט למנויים מס' 6
קורט מאזור – מנצח
אלכסנדר טורדזה – פסנתרן
תכנית מיצירות:
פרוקופייב, ליסט ובטהובן
חיפה, אודיטוריום חיפה.
8.30 בערב
סדרה ב': יום ה', 26.2.87

קונצרט למנויים מס' 6
קורט מאזור – מנצח
אלכסנדר טורדזה – פסנתרן
תכנית מיצירות:
פרוקופייב, ליסט ובטהובן
תל־אביב, היכל התרבות,
8.30 בערב
סדרה כ': מוצ"ש, 28.2.87
סדרה ג': יום א', 1.3.87

פילוקלסיקה
קונצרט מס' 3
קורט מאזור – מנצח
אריה ורדי – פסנתרן
עזרא קוקס – חצוצרן
תכנית מיצירות היידן:
סימפוניה מס' 85;
קונצ'רטו לפסנתר ברה מאז'ור; קונצ'רטו לחצוצרה ב־מי במול מאז'ור; סימפוניה מס' 94
תל־אביב, היכל התרבות
יום ב', 2.3.87, 8.30 בערב

נמשכת הרשמת מנויים חדשים
לעונת הקונצרטים 1987/88
בתל־אביב
שעות 10.00-13.00.
טלפון: 03-295095

השבוע
1.45* ש"ח לק"ג אבוקדו „פוארטה" ו„האס"

מבצע אבוקדו ברשתות:
קו-אופ והיפר קו-אופ, שופרסל והיפרכל,
רשת היפרשוק תנובה
ובחנויות נוספות שיצטרפו למבצע
* מחיר מירבי לצרכן

קח פרי והדוד, לי בריא!

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

עם המשפחה וקיבוץ מרחביה

משתתפים באבלם הכבד
של תנועת השומר הצעיר ומפ"ם,
במות המנהיג הדגול ומורה הדור

מאיר יערי ז"ל

קיבוץ עין־המפרץ

אנו מרכינים ראשינו
בהילקח מאתנו
חברנו־מנהיגנו הדגול, מאבות מייסדי התנועה והמפלגה

מאיר יערי

חלוץ, מגשים, סוציאליסט, לוחם, מורה דרך
ומביעים תנחומינו למשפחה ולקיבוץ

בית מפ"ם בת־ים

קיבוץ חצור

אבל על מותו של

מורה הדרך, מנהיג תנועתנו,
ידיד ביתנו

מאיר יערי

למשפחת יערי, קיבוץ מרחביה,
הקיבוץ הארצי ומפ"ם

אבלים ומרכינים ראש עם מותו של

מאיר יערי

מייסד, מורה דרך, איש חזון ומנהיג

גבעת־חביבה
סמינריון הקיבוץ הארצי השומר הצעיר
„מתח" המרכז לתיעוד וחקר של השומר הצעיר

עם משפחת יערי
עם קיבוץ מרחביה
עם כל התנועה

אבל על מות

מאיר יערי

סולל הדרך

קיבוץ כפר־מסריק

על מותו של

מאיר יערי

מניח יסודות
ומורה דרך

אבל

קיבוץ משמר־העמק

על

מאיר יערי

מורה הדרך, המנהיג, המדריך המוביל

שאיננו עוד

מרכין את דגליו ואבל

כל בית כפר־מנחם

קיבוץ יד־מרדכי

מרכין ראש

באבל על מות

מאיר יערי

הוגה־דעות ומנהיג

על מות

מאיר יערי

מורה דרך, חלוץ ולוחם
ידיד ביתנו

אבל עם כל התנועה
ומשתתף בצער המשפחה ומרחביה

בית עין־שמר

בית אילון

מרכינים ראש

לזכרו של

מאיר יערי

מרכינים דגלנו
ואבלים עם המשפחה והתנועה

על מותו של

מאיר יערי

קיבוץ כרם־שלום

ישובי המועצה האזורית יואב

מרכינים את דגליהם עם פטירתו של

מאיר יערי ז"ל

ומתאבלים

יחד עם כל המשפחה, הקיבוץ והתנועה

זליג הליבני — ראש המועצה

מפ"ם תל־אביב—יפו והשכונות
אנו מתאבלים ומשתתפים בצער המשפחה וקיבוץ מרחביה
על מותו של חברנו

מאיר יערי ז"ל

מנהיג ומחנך הדור החלוצי
בונה חברית בין הקיבוץ הארצי, חלינה הסוציאליסטית ומפ"ם
וידיד אמת לפועלי ישראל וההסתדרות

קיבוץ עין־דור
מרכין דגליו

על מותו של מנהיגנו הדגול

מאיר יערי ז"ל

מייסד, מורה דרך ומחנך של הקיבוץ הארצי של השומר הצעיר,
של מחנה השלום הציוני־סוציאליסטי

מאיר יערי הלך לעולמו

(סוף מעמוד ראשון)

הוועידה להקמת הקיבוץ הארצי.

המזכיר הראשון

ב־1927 נימנה מאיר יערי עם מי־קימי „הקיבוץ הארצי" ונתמנה למז־כירו הראשון. הוועידה נערכה בחדר האוכל של קיבוצו „מרחביה", בוויפה.

ב־1929 עלה מאיר יערי עם חב־ריו להתיישבות בקיבוץ „מרחביה" בעמק יזרעאל.

ב־1930 נולד בנו אביעזר, שלימים היה אלוף בצה"ל. ב־1936 היה מאיר יערי ממקימי החזית הסוציאליסטית. ב־1941 נולד בנו חיים המנוח. ב־1942 היה ממקימי מפלגת „השומר הצעיר" וב־1947 יסד עם חבריו את מפלגת הפועלים המאוחדת (מפ"ם) ונבחר למזכ"ל המפלגה. בראשית שנות החמישים עמד בראש המאבק על שמירת זכותה של מפ"ם לקיים עצמאות רעיונית ופוליטית כלפי בריה"מ.

ממקימי המערך

מאיר יערי תמך בפוליטיזציה של תנועת השומר הצעיר ותרם רבות לאידיאולוגיה שלה — ציונות חלוצית, קולקטיביזם התיישבותי וקולקטיביזם רעיוני על בסיס של עקרונות מארכסיסטיים שנשענו על הערצה לבריה"מ. עם זאת, הוא הסתייג מן המסקנות הקומוניסטיות לגבי הציונות וארץ־ישראל. ב־שנת 1968 היה מראשי התומכים בהקמת המערך, בין מפ"ם לבין מפלגת העבודה.

מאיר יערי כתב מאמרים רבים בעיתונות ובנועתה. פרסם ספרים שכללו את רעיונותיו הפוליטיים והחברתיים והם: „בפתח תקופה", „בדרך ארוכה", „קיבוץ גלויות באספקלריה של ימינו", „במבחן דורנו".

עד יומו האחרון

מאיר יערי היה חבר הכנסת הראשונה. החל משנת 1949, וכיהן כחבר כנסת בשבע כנסות רצופות, עד הכנסת השביעית ב־1974. ב־1974 פרש יערי מהכנסת ומתפקידו כמזכ"ל מפ"ם וחזר לקיבוצו.

במשך שנים רבות היה חבר הוועד הפועל של ההסתדרות ובוועד הפו־על הציוני, ונטל חלק בקונגרסים הציוניים. בשנותיו האחרונות, חרף בריאותו הרופפת, המשיך ונטל חלק בכל מוסדותיו של הקיבוץ הארצי, והשתתף בדיוניהם עד יומו האחרון.

עם היוודע דבר מותו הגיע ידידו הותיק ושותפו לדרך, יעקב חזן, למרחביה, וביקר אצל המשפחה האבלה. במשך כל היום לא פסק הטלפון מלצלצל ואישים רבים הביעו צערם ותנחומיהם. ההלוויה תיערך מחר, ולפי בקשת המנוח לא יהיה בה כל סימן דתי.

טנקים סוריים בחוצות ביירות; נשיא לבנון: ההתערבות – בלתי חוקית

ביירות. — 4 אלפים חיילים סוריים המסתייעים ב־100 טנקים ו־200 נושאי גייסות משוריינים החלו לנוע בשעות מבקעת הלבנון לעבר ביירות במטרה להפסיק את הקרבות העזים בין הדרוזים, השיעים והפלשתינאים במערב העיר.

יצוין שבקרבות אלה, שהתלקחו בשבוע שעבר, נהרגו עד כה 200 אנשים ו־400 נוספים נפצעו. על תזוזת הכוח הסורי לעבר בירת לבנון הודיע ראשיד כראמה, ראש ממשלת לבנון, לסוכנות נומשיק. ההודיה את המשימה שהוטלה על הכוח. אמר והוא כי עליו „לכפות הפסקת אש על המיליציות היריבות. להחזיר את השלום והסדר הציבורי על כנו ולערוך את המיליציות המזוינות".

כתב רויטר ששוחח עם אחד החיילים הסורים, הנימנה עם הכוח העולה על ביירות, שמע מפיו: „נסענו כל הלילה מטריפולי שבצפון לבנון. אנחנו עייפים, אולם אנו מוכנים לצאת לביירות כדי להשליט סדר ושלום למען אחינו הלבנונים".

משקיפים אומרים כי איש לא ועץ עם נשיא לבנון אמין ג'ומאייל בעניין זה ועל ומהלך והסורי. ג'ומאייל חזר בשבת מסיור שעורך באירופה והנמשך ¤ ימים.

מקורות מוזיינים אמרו כי מנמרי ההתערבות הצבאית הסורית בלבנון עתה הם הגדולים ביותר מאז המצור שהטיל צה"ל על ביירות, שהביא לגרושים של 14 אלף חיילים סוריים ומחבלים פלשתינאים מן העיר.

התערבות בלתי חוקית

ההחלטה לשלוח צבא סורי ללבנון נתקבלה במהלך שיחות שקיימו ברמשק הנשיא חפאז אסר ו־5 מנהיגים מוסלמים לבנונים בראשות כראמה. כראמה מסר שיכוח את הנשיא אסר על „שהגיע במהירות על בקשתנו לשלוח צבא סורי למערב ביירות".

המשתתפים בדיונים — מנהי הדרוזים וואליד ג'ומבלט ומנהי השיעים נבי ברי, שחייליהם משתתפים במלחמת הרחוב המתחוללת מאז יום ב' בשבוע שעבר. לא נכח בדיונים מנהיג המיליציה הקומוניסטית הקטנה ג'ורג' חאווי, שנלחם לצד הדרוזים.

הנשיא הנוצרי ג'ומייל, הגדיר כי התערבותם של הסורים גוגדת את החוקה. (עדר, ע"צ, ואייס)

הפגנה פרו־סורית סוערת בגולן לאחר ש־2 תלמידים דרוזים נעצרו בתוך ביה"ס

המפגינים בכפר מסעדה שיחררו בכוח את 2 העצורים והזעיקו „תגבורות" של מפגינים מכפרים סמוכים ■ מפקד מרחב הגליל התנצל על החדירה לתוך בית הספר

מאת יהודה צור,
כתב „על המשמר"

מאות תלמידים מבית הספר התיכון בכפר מסעדה המשותף לארבעה הכפרים הדרוזיים בצפון הגולן, שיחררו בכוח מידי 4 שוטרים לבושי אזרחית שניים מחבריהם כשאזיקים בידם והבריחו אותם מן המקום. הם גם ניפצו שמשות מכונית המשטרה. המקרה אירע ביום ששי בשעות הבוקר ובעקבות זאת נפתחה תקרית רבתי בכפר מסעדה כאשר מאות דרוזים מכל הכפרים נוהרים לכפר ומתחים בהפגנה המונית. השמיעו קריאות גנאי נגד מדינת ישראל, והניפו את דגל סוריה.

רק בשעות הצהריים נרגעו הרוחות והכביש הראשי שנחסם נפתח לתנועה, לאחר שמפקד משטרת מרחב הגליל ניצב משנה יעקב גנות, הגיע להסכם עם משלחת של 10 נכבדים ומורים מבית הספר.

השוטרים ביקשו לעצור שני תלמידים מכתה י' שנטלו חלק לטענתם בתקיפת בחור בן 17 תושב מג'דל שמס. המקרה ארע בליל יום חמישי כאשר 15 הצעירים התנפלו על הצעיר שעובד בחברת שמירה כאחראי על נקיון במשטרת מסעדה. הצעיר נזקק לטיפול בבית החולים אך מסר תיאור של שניים מן התוקפים. המשטרה הגיעה ביום ששי לבית הספר נכנסה פנימה ובקשה ממורה הכתה להוציא החוצה את שני התלמידים. על ידי אחד מהם אף הספיקו השוטרים לשים אזיקים כשמאות תלמידים מבית הספר התקהלו סביבם והצליחו לשחרר את שני התלמידים העצורים. תוך כדי כך התפתחה התקרית להפגנה לאומנית.

במהלך ההפגנה נשמעו קריאות: „פרס אתה ראש ממשלה אך לא ראש ממשלתנו", „בדם ואש נפדה את הגולן", „הגולן חלק מסוריה ואנו אורחיה", ועוד.

ביקש סליחה

מפקד משטרת מרחב הגליל הודה בפני הנכבדים שכניסת השוטרים ללא אישור ותאום מוקדם עם מנהל בית הספר אינה אסטטית, ואין צורך לנקוט צעדים כאלה. הוא הבטיח לבני שיחו לברוק את הנושא ויבקש שוב שכל הגורמים המשטרתיים הפועלים בגולן ידעו היטב את כל ההוראות, ובהן האיסור להכנס לתחומי בית ספר. מפמר המרחב מסר לכתבנו שגם בעבר לא נכנסת המשטרה לבצע מעצרים בתחומי בית הספר, והוראי שאין צורך לעשות זאת. גם אם יש סכסוך חוקית — ברמת הגולן. הנכבדים הדרוזים קיבלו את הסברים של מפקד המרחב ולמעשה כך באו לקצה התקרית וההפגנה שהתפתחה בעקבותיה.

בידי המשטרה כ־11 עצורים מכפרי הדרוזים ביניהם מספר קטינים. הורים של העצורים מכפר מסעדה מסרו לכתבנו שמוח כל ילדים העצורים בגילאים 14־16.

ההורים גם טענו שיש אפילו שני ילדים בני 13 ו־14 בין העצורים. דוברת המשטרה מסרה בתגובה שאין ילדים בגיל 14 ו־13 עצורים אלא בגיל מבוגר יותר. ההורים קבלו על כך שלא ניתן להם עד היום לראות את בניהם ולהביא להם בגדים להחלפה.

„העבודה מזניחה את בוחריה הערבים ואת נציגיהם במפלגה"

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

חברי מרכז מפלגת העבודה הערבים תומכים בקיום ועידה בינלאומית לשלום באזור ומחזקים את ידיו של יו"ר המפלגה ושר החוץ שמעון פרס. חברי המרכז הערביים שנפגשו אתמול בנצרת הביעו את התמרמרותם מההידרדרות שחלה במעמדם של החברים הערביים במפלגה.

כל הדוברים קבעו שתדמיתה של מפלגת העבודה ברחוב הערבי נמצאת כאחת התקופות הקשות ביותר. הדוברים ציינו שהחבר הערבי במפלגת העבודה נדחק לקרן זוית ושאין הערכה נכונה לתפקידם הסגולי של החברים הערביים במפלגה.

ח"כ דראושה שיזם את הכנס אמר שראשי המפלגה נוהגים בחברים הערביים כבשנות החמישים ושהמפלגה אינה מממשת את ההבטחה לקלוט משכילים ערבים במוסדות המדינה.

ח"כ דראושה תקף בחריפות את שר הבטחון יצחק רבין ואמר כי הוא נקט עמדות קשוחות שעלולות להכשיל את תהליך השלום.

החברים הערביים הביעו חששם מהמעורבות שמגלה הליכוד לרבות לשכת השר ארנס ברחוב הערבי בעוד שמפלגת העבודה נתפסת לשאננות ומגלה אדישות.

3 מקומות בכנסת

בגילוי דעת שהוציאו המתכנסים הם תבעו לשריין שלושה מקומות למועמדים ערביים בי־50 המקומות הראשונים ברשימת המערך לכנסת.

בגילוי הדעת נאמר שלא יתכן שרשימת „יחד" שהציגה כ־45 אלף קולות לכנסת הי־11 תקבל שלושה מקומות ריאליים, בעוד שנציגי המגזר הערבי שהביאו כ־53 אלף קולות יהיה להם נציג אחד בלבד ברשימת המערך.

בגילוי הדעת שלהם דורשים חברי מרכז העבודה הערביים לבחור בח"כ דראושה כסגן שר החינוך והתרבות. כן הם דורשים הקצבת 30 מיליון ש"ח לרשויות המקומיות הערביות והקמת לפחות 200 חדרי לימוד במגזר הערבי בשנת התקציב הנוכחית. בגילוי הדעת הושמעה דרישה להכריז על נצרת ומספר ישובים ערביים נוספים כאזור פיתוח א'. כן הושמעה קריאה למוסדות המערך לסייע לתושבי אום אל פחם להחלץ ממצוקתם נוכח שיתוקה של העיריה.

● העתון „אל אהבאר" תקף את נשיא סוריה והאשים את אסאר, כי הביא פורענויות על העולם הערבי. העתון כותב: „בסוריה עצמה העם חושש לפצות פה, סובל ממחסור במזון, ופוחד לצאת לרחובות אחרי רדת החשיכה, מפחד כנופיות חמושות. המעצרים נמשכים ובתי הכלא מלאים".

● הקונסוליה הכללית של ישראל במונטריאול בשיתוף סגני שר החינוך של חבל קוויבק הכריזו על תחרות חיבורים בצרפתית אודות דוד בן גוריון במלאת מאה שנים להולדתו — כך נאמר במברק שהגיע ליעקב צור יו"ר הוועדה הבין־משרדית לציון המאה.

נהג הקטר יועמד לדין

(סוף מעמוד ראשון)

באסון חוף הבונים, בו ניספו 22 בני אדם, יועמד לדין לאחר שצוות החקירה המשטרתי השלים את חקירתו. הוא יואשם בכל הנראה בכך שהפעיל באיחור את הבלמים.

הפרקליטות, שנתקלה בקשיים רבים בכנסיונה לעמוד על מהלך ההתרחשויות שקדמו לאסון, היתה נאלצת לפנות אל המשטרה בבקשה להשלים מספר פרטי חקירה על מנת שיהיה אפשר להעמיד לדין את נהג הקטר.

כזכור, אירעה התאונה ב־11 ביוני 85' כשאוטובוס מלא תלמידים מבית הספר ברנר בפתח תקוה חצה את מסילת הרכבת בצומת הבונים בכיוון לשמורת הטבע. ליד ההגה ישבה ביום האסון הנהגת רות דווידוב. רכבת שהיתה בדרכה מתל אביב לחיפה התנגשה באוטובוס שהועף מן הפסים. בתאונה נהרגו 19 מתלמידי כתה ז' של בית הספר ברנר, המחנכת, הנהגת ואם מלווה.

לצורך חקירת אסון האוטובוס מונתה ועדה בראשות פרופסור משה ליבנה. לאחר מכן מונו ועדות נוספות שעליהן הוטל להשלים פרטים שהיו חסרים. במהלך החקירה על ידי עו"ד גליה סלבצקי מפרקליטות מחוז חיפה נשלח סרט הטכנוגרף של הרכבת לבדיקה בגרמניה. יצויין כי גם צוות החקירה המיוחד של משטרת ישראל בראשותו של סנ"צ חרוד, שמונה כדי לחקור את הפרשה, המליץ להעמיד לדין את נהג הקטר שלמה סומך מחיפה.

178 מיליון דולר ליחידה

(סוף מעמוד ראשון)

1.4 מיליארד דולאר מידי שנה כדי לממן את ייצור מטוס הקרב הסילוני „לביא" — למסקנה זו הגיעו חוקרים מטעם הקונגרס.

משרד החשב הכללי של ממשלת ארה"ב, שניהל את המחקר אשר נערך במשך 10 חודשים, מציין כי פקידים ישראליים הניחו שהגברת הסיוע הפיננסי האמריקאי תאפשר לישראל לממש את תוכנית בניית המטוס.

הדו"ח מגלה שער כה למעלה מ־90% אחוז מהכספים שהוצאו לשם מימון המחקר והפיתוח של הלביא, כ־1.3 מיליארד דולאר, נתקבלו מארה"ב.

פקידי הפנטגון אומרים שישראל משלה את עצמה, כאשר היא סבורה שבנוסף לסכום של 1.8 מיליארד דולאר במענקים צבאיים שהועברו לישראל מידי שנה, יש לצפות שבשנים הקרובות תוגדל ההקצבה, מה שיאפשר מימוש התוכנית.

מתוך הסכום של 1.3 מיליארד דולאר שהוצא עד כה לצורך מחקר ופיתוח של הלביא, כ־228 אחוז הוצאו בארה"ב והשאר בישראל. לעומת זאת אומרים פקידים ישראליים, שלמעלה מ־50 אחוז של הוצאות הלביא ייעשו בארה"ב, לאחר שיתחילו בייצור הסדרתי של המטוס.

הדו"ח של משרד החשב הכללי, שהוכן לפי הזמנת הציר הדמוקרטי לי המילטון מאינדיאנה, מגיע לאומדן, לפיו יעלה כל מטוס לביא כ־17.8 מיליון דולאר וזאת תוך הנחה שתעשיה האווירית הישרא־לית תבנה 300 מטוסים מסוג זה עד שנת 2003.

תעשית האויר הישראלית הודי־עה בשעתו כי בכוונתה לבנות 24 מטוסים לשנה ושהמטוס הראשון מדגם לביא יועבר לידי חיל האויר הישראלי ב־1990.

מן הראוי לציין כי קיים הבדל ניכר בין האומדן שאליו הגיע משרד החשב הכללי — 17.8 מיליון דולאר לעומת אומדן של 14.5 מיליון דולאר ליחידה לפי התעשיה האווירית הישראלית וסכום של 22.1 מיליון דולאר שיהיה דרוש לייצור כל מטוס מסוג זה לפי הערכת הפנטגון. על אף העובדה שהאומדן החדש מתקרב לזה שנערך ע"י גורמים ישראליים נאמר בדו"ח שיש להניח שההוצאה הכספית השנתית לצורכי הלביא תעלה על מיליון דולאר ב־1990 מידי שנה ועלול להגיע לבסוף 1.4 מיליארד דולאר מידי שנה עד שנת אלפיים.

אסד

(סוף מעמוד ראשון)

במהירות טנקים מדגם „טי־72" משופר וכן את מטוסי ה„מיג־29", להם מצפים ברמשק זה מכבר.

המקורות בלונדון מאשרים, כי מפקד המודיעין של חיל־האוויר הסורי, הגנרל מוחמד אל חולי, אכן הודח מתפקידו על־ידי הנשיא אסד.

שחל: מחירי הבנזין לא יועלו בתקופה הקרובה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מחירי הדלק למכוניות פרטיות לא יועלו בתקופה הקרובה, ויישארו בתוקף כל עוד לא יאלץ משרד האנרגיה לסבסדם — אמר ביום שישי שר האנרגיה משה שחל.

לדברי השר קיים שיחה בנושא עם שר האוצר ולאחר בדיקה הגיעו הצדדים להסכמה, כי אין כל הצדקה להעלאת מחירי הבנזין בשלב זה. „בינתיים אנחנו עדיין נמצאים עם רזרבה כספית. העלאה של מחירי הדלק תגרום לעליה במדד ולהוצאה כספית גדולה יותר מקופת האוצר. 80 מיליון דולר שיכנסו יגרמו להוצאה של 640 מיליון דולר מקופת האוצר", אמר שר האנרגיה.

שחל: דיווחתי למובארק על הסכמתנו לוועידה בינ"ל ושמיר לא הסת"ג

מאת יואב אביב

„אסור לה למדינת ישראל לחדול מקיומו של פרוייקט לאומי כמו הלביא ואני משוכנע שבממשלה יהיה רוב שיצביע בעד המשך פרוייקט הלביא" כך אמר שר האנרגיה משה שחל. הוא הוסיף כי משמעות הפרוייקט הינה התקדמות בדור שלם ועמידה בשורה אחת עם המדינות „המתוחכמות" ביותר בעולם. „אנחנו לא יכולים לוותר על הישג טכנולוגי מהסוג הזה ולוותר על תעסוקה לאלפי מהנדסים".

בהתייחסו לעתיד ממשלת האחדות הלאומית אמר שחל, כי הויכוח הפוליטי המתמשך הינו תולדה של מתח בתוך הליכוד שכתוצאה ממנו חלה הקצנה בעמדות אנשיה. „הייתי אצל מובארק לפני שלושה חודשים והודעתי לו „בסמכות וברשות" על המשך המחוייבות שלנו לועידה בינלאומית לשלום והודעתי לפרס ולשמיר, ולא היתה לו כל הסתייגות" אמר שחל והוסיף „אני מקווה שעם שובו של פרס ארצה נערוך חשבון נפש כולל של מחוייבותנו לעם". שחל סיים ואמר, כי הוא מקווה שיצחק שמיר ישמור על הישגיו של ראש הממשלה הקודם שמעון פרס.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 20.2.87

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6668	1.6876	1.6746
דולר אמריקני	1	1.57	1.65	1.6080	1.6280	1.6163
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8792	0.8901	0.8826
לירה סטרלינג	1	2.41	2.53	2.4575	2.4881	2.4681
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2640	0.2673	0.2651
ין יפאני	100	1.03	1.08	1.0462	1.0592	1.0506
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7773	0.7870	0.7813
פרנק שווייצרי	1	1.02	1.07	1.0391	1.0520	1.0448
כתר שבדי	1	0.24	0.25	0.2469	0.2500	0.2484
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2297	0.2326	0.2310
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2329	0.2358	0.2338
מרק פיני	1	0.34	0.36	0.3532	0.3577	0.3552
דולר קנדי	1	1.19	1.24	1.2098	1.2249	1.2152
דולר אוסטרלי	1	1.03	1.11	1.0686	1.0819	1.0741
ראנד דר' אפריקני	1	0.53	0.78	0.7732	0.7828	0.7772
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4247	0.4300	0.4263
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.28	1.2484	1.2640	1.2549
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.29	1.2364	1.2518	1.2406

טלקס

● **התפרעות בהצגת „הפלשתינאית"**

הצגת „הפלשתינאית", שהועלתה אתמול על־ידי תיאטרון חיפה בנצרת, הופסקה בשל קריאות שהושמעו באולם. למקום הוזעקה המשטרה ונעצרו שניים מהמפ־ריעים. לאחר מכן חודשה ההצגה. ההצגה „הפלשתינאית" נגעת בהצגה סוכול עוסקת בשחקנים יהודים ויהודיים במחלך צילומי סרט טלוויזיה על אהבת ערביה ויהודי. **זהבה מוזס**

● **מספנות ישראל ייצרו טורבינות רוח**

מספנות ישראל עשויות לייצר טורבינות רוח להפקת חשמל על־פי יזם שיירכש בסקוטלנד. כך נודע ביום שישי מנציגי משרד־האנרגיה וחברת־החשמל. הפרסם עשוי להיותחם בין מספנות ישראל לחברה הסקוטלנד. ועל־פיו ייצרו מספנות טורבינות רוח לייצור חשמל בהיקף של 100 עד 120 מגואט. ההשקעה בפרוייקט הכוללת בשלב הראשוני בכ־100 מיליון דולר.

נודע כי אחת מטורבינות אלה תוצב באיזור חיפה ומספר חוות רוח לייצור חשמל יוקמו ברמת הגולן.

לדברי תוכניות משרד־האנרגיה, תהיה בראשית שנות ה־2000 מערכת מתצרוכת החשמל בארץ מאנרגיה חליפית, ובעיקר מאנר־גיית רוח. **יואב אביב**

● **משקיעים קנדיים יקימו מפעל לתקשורת מחשבים**

קבוצת משקיעים קנדיים תקים בארץ מפעל לייצור מוצרים בתחום מחשבים ולהעברת נתונים. כך סוכם בסוף השבוע בין המשקיעים לבין שר־התעשייה והמסחר, אריאל שרון.

המפעל החדש יוקם בבאר־שבע ויעלה של מיליון דולר ויעסיק כ־100 עובדים. תפוקתו ת.פנה בחלקה לייצוא, כולל לחברת האם הקנדית. עם זאת הוא ביקשו להקים מפעל בישראל כדי ליהנות מהמעמד המיוחד שיש לישראל בקשרים המסחריים עם השוק המשותף ועם ארה"ב. המשקיעים אמרו לשרון, כי בשלב מאוחר יותר יבחנו אפשרות להרחיב את המפעל הקיים בבאר־שבע. **אודי נחשון**

● **התנגדות לסגירת הסמינר למורים בנהלל**

החלטתו של משרד־החינוך לס־גור את הסמינר למורים וגננות בנהלל מעוררת סערת רוחות בעמק.

יו"ר התקלאות אריק נחמקין, הנא תושב נהלל. חברי הכנסת חייקה סרטני, עובדיה עלי ויגאל כהן וראשי מועצות וערים מכל אזורי העמק דורשים פגישה דחופה עם שר־החינוך במטרה להניעו מהכוונה לסגור את המוסד. מדובר בכ־40 אחוז ממורי הצפון. הסמינר למורים וגננות בנהלל היה במשך השנים למרכז פדגוגי בתחומי החינוך וההוראה לעמק כולו. **שלמה גלזר**

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתן מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה מתכנית הבינוי לגבי: נוספת חלקית ברחוב נבו מס' 4, גוש 6710, חלקה 5/68, תיק בניין 1/4, בקשה מס' 862185.
כל קונים או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל רשאים הם רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתא־ריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. בכר — סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

השופט הוציא החשוד מידי השוטרים ושילחו לחופשי

מחווה יוצאת־דופן עשה ביום ו' שופט בית־משפט השלום בבאר־שבע, שמואל מינצר: הוא ירד מכס המשפט לבוש בגלימת השופטים ופילס לו דרך בין השוטרים במדרגות בית־המשפט, כדי לדאוג במו ידיו שחשוד אשר ציווה לשחררו בערבות אכן ישולח לחופשי.

אלי (מישל) אבו־קסיס בן 20 מבאר־שבע הובא בפני השופט מינצר והמשטרה ביקשה להאריך את מעצרו. זאת בנימוק, שיומיים קודם לכן נערך חיפוש בדירתו ונמצאו בה בקבוק של סם אדולן ואקדח „סמיט ווטסון" שנגנב מדירה באילת.

הסניגור, עו"ד אלי ספיר, טען שהחיפוש נערך בדירת הורי החשוד ולא בדירתו. וכי אחיו כבר נעצר בחשד דומה. ולכן אין מקום להארכת מעצרו של מישל.

השופט ציין, כי הוא מתייחס בחומרה להחזקת נשק והיה קרוב להיענות לבקשת המשטרה. אך במקרה זה לא ברור אם המשיב גר בכלל בבית שנמצאו בו האקדח והאדולן, וייתכן שהאשם הוא דווקא אחיו. על רקע זה החליט השופט לשחרר את החשוד בערבות. אך ציווה עליו להתייצב מדי יום ביומו לחקירה במשטרה במשך חודש ימים.

השוטרים ניסו לעכבו

ב"כ המשטרה, סמ"ר אבי פרץ, ביקש מהשופט מינצר להשהות את השיחרור כדי לתת שהות לערער על החלטתו בבית־המשפט המחוזי.

השופט דחה את בקשת המשטרה, בציינו כי השהיה כזאת ניתנת רק כאשר השיחרור עלול לגרום נזק, אך במקרה זה אין הוא רואה חשש לגרימת נזק אם ישוחרר החשוד ל־48 שעות. אחריהן יישמע הערעור. ואם יימצא מוצדק – ייעצר האיש מחדש.

לאחר מתן ההחלטה הבחין השופט ככל הנראה שהשוטרים אינם מתכוונים לאפשר למישל אבו־קסיס להשתחרר ממעצרו, למרות צו־השיחרור. בעקבות זאת יצא השופט בריצה מאולם המשפטים, לבוש עדיין בגלימתו השחורה, ונכנס לוויכוח קולני עם השוטרים, שאכן ניסו לעכב את שיחרורו של אבו־קסיס. השופט פילס לו דרך בין השוטרים במדרגות, אחז בידו של אבו־קסיס, הביאו עד פתח בית המשפט ושילח אותו לחופשי, נוכח עיניהם ותמהונם של השוטרים ושאר באי בית־המשפט.

מיד אחרי־כן פנתה עו"ד חנה מגד מפרקליטות מחוז הדרום לשופט המחוזי אפרים לרון והגישה ערעור על החלטת השיחרור. (עתים)

נפתח משפט הנאשמים בתקיפת חוסים ב„רוחמה"

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

משפטם של שמונה מעובדי המוסד למפגרים „רוחמה", הנאשמים בתקיפת חוסים, נפתח אתמול בבית־משפט השלום בכפר־סבא בפני השופט יהודה פרגו.

עדת התביעה הראשונה, ד"ר חיה עמינרב, ראש השירות הפסיכולוגי בשירות למפגר, חשפה בפני בית־המשפט את הבעייתיות המיוחדת בטיפול במפגרים, בעיקר אלה השייכים לקבוצה הסובלת מהפרעות התנהגותיות קשות. יחד עם זאת ציינה, כי היא שוללת מכל וכל הפעלת כוח נגד חוסה ואין כל לגיטימציה טיפולית להפעיל כוח נגד מפגרים.

ד"ר עמינרב ציינה בעדותה, כי יש היום דרכים חדישות כיצד להרגיע מפגר שאינו שולט בהתנהגותו, ומי שאינו בקיא בצורה מקצועית בדרכים חדישות אלה, עדיף שיחזיר את החולה למרפאה לקבלת זריקה או טיפול רפואי אחר.

יחד עם זאת הדגישה ד"ר עמינרב, כי אי־אפשר להגדיר תקנות בכל הנוגע למגע בין מטפל ומטופל. עם זאת חבל מאוד, לדעתה, שאין היום בישראל יותר כללים מפורטים מה מותר ומה אסור ומה הם הגבולות ביחסים שבין מטפל ומטופל במוסד למפגרים.

עדות השוטרת הסמויה

העדה המרכזית במשפט היותה השוטרת הסמויה שהושתלה במוסד, דינה רייקוס. במשך שעתיים עמדה השוטרת על דוכן העדים וסיפרה כיצד אספה עדויות נגד הנאשמים.

היא נתקבלה לעבודה במוסד בחודש אוקטובר כמטפלת, ולאחר יום עבודה אחד לצד מטפלת ותיקה, ללא כל הדרכה מוקדמת, נכנסה לתפקידה. במשך 5 שבועות עבודתה במוסד אספה פרטים על עשרות מקרים של תקיפה ואלימות נגד חוסים, ובאותם מקרים נהגה להיכנס לשירותים ולרשום על פתקאות את מה שראתה. בסוף היום היתה נוהגת לרשום דו"ח מפורט, שהתבסס על הפתקאות שרשמה במהלך היום. הפתקאות הקטנות, כתובות בצפיפות רבה, הוצגו לראשונה ביום שישי לבית־המשפט.

במהלך העדות הוצג בפני בית־המשפט מיכל ריסוס, אשר לטענת התביעה השתמשה בו הנאשמת מזל אוחנונה להכאת חוסה עיוורת. כן הוצגו חישוק־פלסטיק בצבע חום וידית מחכת, ששימשו לטענת התביעה להכאת חוסים.

חלק נכבד מתאוריה ייחדה השוטרת לאישומים נגד רוני מרכוס, שהיה מופקד על ביתן „סיגלית" וטיפל בחוסים קשים ביותר. נגד רוני מרכוס העלתה התביעה 8 סעיפי אישום.

ביום ראשון צפויה חקירתה הנגדית של השוטרת ע"י 5 עורכי־הדין המייצגים את שמונת הנאשמים — שש נשים ושני גברים.

התובעת במשפט היא עורכת־הדין קלרה רג'יאנו.

„תנו לבלות בעיר בערבי שבת" – קראו צעירי מפ"ם שהפגינו שלשום מול בניין עיריית רעננה. הצעירים החתימו עוברי אורח על עצומה הקוראת לעיריה ליזום מופעי תרבות ובילוי בימי שישי בערב, כדי למנוע בריחות הצעירים לתל־אביב

שחל המליץ להקים 2 תחנות כוח המונעות בפחם בחיפה

מאת יואב אביב,
כתב „על המשמר"

שר־האנרגיה, משה שחל, המליץ בפני חברת החשמל לישראל להקים שתי תחנות כוח המונעות בפחם בחיפה. התחנות יוקמו בהשקעה של כמיליארד דולר במשך 10 שנים לאחר שתיבדק השלבתן על איכות הסביבה ולאחר אישור סופי של מועצת המנהלים של חברת החשמל.

דברים אלה אמר ביום שישי שר־האנרגיה, משה שחל, שהיה אורחו אגודת העיתונאים בחיפה.

במהלך דבריו הדגיש השר משה שחל את מחוייבותו העקיפה לפיתוח איזור התעשיה של חיפה שממילא מאכלס את גדולי המפעלים הפטרוכימיים בישראל.

„במפעל „כרמל אולפינים", שהקמתו אושרה על־ידי ועדת השרים לענייני כלכלה, ייוצרו פוליאטילן ואטילן שיכניסו לקופת המדינה 47 מיליון דולר בשנה מיצוא וימנעו יבוא בסך 13 מיליון דולר נוספים. כמו־כן יועסקו במפעל, בו יושקעו 100 מיליון דולר, 1500 עובדים בהקמה ועוד 850 עובדים בפעילות השוטפת, אמר השר.

בהתייחסו להקמת תחנות הכוח אמר שחל, כי אלה יאפשרו העסקת מאות עובדים חדשים

בפליליים

תיירת שהותקפה מינית נמצאה כבולה בחצר

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

תיירת בת 21 מאנגליה נמצאה ביום שישי בבוקר כפותה לשלד ברזל בחצר בשכונת נאמן שבהוד השרון. התיירת, שהיתה כבולה כל הלילה לאחר תקיפה מינית נמצאה חבולה וקפואה מקור על־ידי תושבת המקום שהזעיקה מיד אמבולנס.

הצעירה הועברה לטיפול בביה"ח „מאיר" בכפר־סבא. היא סיפרה לחוקרי המשטרה, כי ביום חמישי בערב, בדרכה לביקור אצל ידיד בשכונה, התנפלו עליה שני צעירים כרדתה מהאוטובוס, גררו אותה לשדה סמוך, הפשיטו אותה וניסו לאונסה, אולם היא נאבקה עימם וצעקה לעזרה.

לאחר שלא הצליחו לבצע את זממם כבלו אותה הצעירים לשלד ברזל של מחסן נטוש ונמלטו.

המשטרה פתחה בחקירה אולם טרם נעצרו חשודים.

עובד מועצת ערד חשוד במעשים מגונים בילדות

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

יהושע במינלקר בן 32, שוטר לשעבר במשמר הגבול ועובד המועצה המקומית ערד. נעצר בפקודת בית־משפט השלום בבאר־שבע לשלושה ימים כחשוד בביצוע מעשים מגונים בילדות.

באי־כוח המשטרה אמר, כי במינלקר כלא בחדר השירותים בדירתו ילדה של שכניו. ביצע בה מעשים מגונים וסיפר לה פרטים אינטימיים על האנטומיה של אמה.

ב"כ המשטרה אמר, כי בערד היו מספר מקרים של ביצוע מעשים מגונים בקטינות. וההורים חוששים להוציא את בנותיהם מחוץ לבית. האיש הכחיש את החשדות המיוחסים לו.

בן 17 נפצע מיריות שוטרים במהלך מירדף

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

צעיר בן 17 מלוד נפצע אתמול מירית שוטרי מג"ב לאחר שלא ציית לאזהרות לעצור ואושפז תחת שמירה בבית החולים „אסף הרופא".

התקרית היתה אתמול אחר־הצהריים כאשר שני שוטרי משמר הגבול הבחינו בשני נערים הרוחפים מכונית לתוך פרדס בלוד. השוטרים עקבו אחר הנערים וכאשר הבחינו שהם מתחילים לפרק את הרכב הזדהו כאנשי משטרה וביקשו לעוצרם. אך שני הנערים החלו להימלט מהמקום.

במירדף שהתפתח ירו השוטרים יריות אזהרה באוויר ולאחר מכן לעבר הבורחים. אחד הנערים, בן מיעוטים תושב לוד, נפצע בידו וברגלו ואושפז. חברו, שזהותו אינה ידועה, למשטרה, הצליח להימלט.

הלווייתה של חברתנו היקרה
אטקה פניגר
(לבית גולדהבר)
תתקיים היום, 22.2.1987, בשעה 15.00, בקיבוץ המעפיל
קיבוץ המעפיל

לנעמי ויעקב וילנסקי והמשפחה
אנו משתתפים בצערכם העמוק על מות
אביך ז"ל
בשיבה טובה
קיבוץ כפר־מסריק

לבלומה ומשפחתה ולבית שובל
אתכם באבל במות
אליעזר
קיבוץ בית־קמה

לימן, לאורנה וכל משפחת איינשטיין
משתתפים באבלכם הכבד על פטירתו של האב
אריה
בחולנה, אחרי מחלה קשה
קיבוץ מגן

במלאת שנה לפטירתה של חברתנו
גרוניה
נעלה לקברה
ביום ג' 24.2.87 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ אילון